

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про оподаткування прибутку підприємств

Закон введено в дію з 1 січня 1995 року, за винятком пункту 1.3 статті 1, абзаців третього і четвертого частини другої підпункту 3.1.1 пункту 3.1 статті 3, абзацу третього частини третьої підпункту 3.1.1 пункту 3.1 статті 3, підпункту 3.4.4 пункту 3.4 статті 3, частини другої підпункту 3.4.5 пункту 3.4 статті 3, пункту 9.9 статті 9, пунктів 19.2 та 19.5 статті 19, які вводяться в дію у строки, передбачені Постановою Верховної Ради України від 27 червня 1995 року N 247/95-ВР

(згідно з Постановою Верховної Ради України від 28 грудня 1994 року N 335/94-ВР, враховуючи зміни, внесені Постановою Верховної Ради України від 6 квітня 1995 року N 127/95-ВР)

(Постановою Верховної Ради України від 27 червня 1995 року N 247/95-ВР затверджено Правила застосування цього Закону і введено їх в дію з 1 січня 1995 року)

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України
від 20 жовтня 1995 року N 397/95-ВР,
від 24 квітня 1996 року N 143/96-ВР,
від 10 липня 1996 року N 303/96-ВР,
від 12 листопада 1996 року N 483/96-ВР,
від 22 травня 1997 року N 283/97-ВР
(Законом України від 22 травня 1997 року N 283/97-ВР
цей Закон викладено у новій редакції),
від 19 вересня 1997 року N 535/97-ВР,
від 4 листопада 1997 року N 607/97-ВР,
від 18 листопада 1997 року N 639/97-ВР,
від 30 грудня 1997 року N 793/97-ВР,
від 15 січня 1998 року N 25/98-ВР,
від 10 лютого 1998 року N 98/98-ВР,
від 20 листопада 1998 року N 269-XIV,
від 1 грудня 1998 року N 285-XIV,
від 11 грудня 1998 року N 309-XIV,
від 11 грудня 1998 року N 312-XIV,
від 16 грудня 1998 року N 317-XIV,
від 17 грудня 1998 року N 320-XIV,
від 29 грудня 1998 року N 371-XIV,
від 14 січня 1999 року N 393-XIV,
від 15 січня 1999 року N 403-XIV,
від 16 березня 1999 року N 484-XIV,
від 18 березня 1999 року N 515-XIV,
від 6 квітня 1999 року N 568-XIV,
від 3 червня 1999 року N 722-XIV,
від 14 липня 1999 року N 934-XIV
(зміни, внесені Законом України від 14 липня 1999 року
N 934-XIV, діють до 1 січня 2002 року),
від 15 липня 1999 року N 971-XIV,
від 15 липня 1999 року N 973-XIV,

від 15 липня 1999 року N 977-XIV
(зміни, внесені Законом України від 15 липня 1999 року N 977-XIV
застосовуються платниками податків при визначенні
податкових зобов'язань за результатами звітного (податкового)
періоду, на який припадає дата набрання чинності зазначеного Закону),
від 7 жовтня 1999 року N 1133-XIV,
від 19 жовтня 1999 року N 1157-XIV,
від 19 жовтня 1999 року N 1160-XIV,
від 3 грудня 1999 року N 1278-XIV,
від 14 грудня 1999 року N 1288-XIV,
від 13 січня 2000 року N 1375-XIV,
від 17 лютого 2000 року N 1458-III,
від 2 березня 2000 року N 1523-III,
від 16 березня 2000 року N 1559-III,
від 23 березня 2000 року N 1606-III,
від 23 березня 2000 року N 1608-III,
від 20 квітня 2000 року N 1694-III,
від 11 травня 2000 року N 1715-III,
від 1 червня 2000 року N 1749-III,
від 8 червня 2000 року N 1805-III,
від 8 червня 2000 року N 1807-III,
від 8 червня 2000 року N 1812-III,
від 22 червня 2000 року N 1841-III,
від 13 липня 2000 року N 1926-III,
від 14 вересня 2000 року N 1953-III,
від 14 вересня 2000 року N 1954-III,
від 21 вересня 2000 року N 1969-III,
від 21 вересня 2000 року N 1991-III

(Дію Закону зупинено для сільськогосподарських товаровиробників - учасників експерименту по запровадженню єдиного податку на території Глобинського району Полтавської області, Старобешівського району Донецької області та Ужгородського району Закарпатської області згідно із Законом України від 15 січня 1998 року N 25/98-ВР)

(Дію Закону зупинено, за винятком пунктів 7.7, 7.8 і 13.1, 13.2, 13.6, 13.7 та 13.8, для сільськогосподарських товаровиробників - платників фіксованого сільськогосподарського податку згідно із Законом України від 17 грудня 1998 року N 320-XIV)

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1.1. **Матеріальний актив** - основні фонди та оборотні активи у будь-якому виді, що відрізняється від коштів, цінних паперів, деривативів та нематеріальних активів.

1.2. **Нематеріальний актив** - об'єкти інтелектуальної, в тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права, визнані у порядку, встановленому відповідним законодавством, об'єктом права власності платника податку.

1.3. **Кошти** - гривня або іноземна валюта.

1.4. **Цінний папір** - документ, що засвідчує право володіння або відносини позики та відповідає вимогам, установленим законодавством про цінні папери.

1.5. **Дериватив** - стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання придбати або продати цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах у майбутньому. Стандартна (типова) форма деривативів та порядок їх випуску та обігу встановлюються законодавством.

До деривативів належать:

1.5.1. **Форвардний контракт** - стандартний документ, який засвідчує зобов'язання особи придбати (продати) цінні папери, товари або кошти у визначений час та на визначених умовах у майбутньому, з фіксацією цін такого продажу під час укладення такого форвардного контракту.

При цьому будь-яка сторона форвардного контракту має право відмовитися від його виконання виключно за наявності згоди іншої сторони контракту або у випадках, визначених цивільним законодавством.

Претензії щодо невиконання або неналежного виконання форвардного контракту можуть пред'являтися виключно емітенту такого форвардного контракту.

Продавець форвардного контракту не може передати (продати) зобов'язання за цим контрактом іншим особам без згоди покупця форвардного контракту.

Покупець форвардного контракту має право без погодження з іншою стороною контракту в будь-який момент до закінчення строку дії (ліквідації) форвардного контракту продати такий контракт будь-якій іншій особі, включаючи продавця такого форвардного контракту.

1.5.2. **Ф'ючерсний контракт** - стандартний документ, який засвідчує зобов'язання придбати (продати) цінні папери, товари або кошти у визначений час та на визначених умовах у майбутньому, з фіксацією цін на момент виконання зобов'язань сторонами контракту.

При цьому будь-яка сторона ф'ючерсного контракту має право відмовитися від його виконання виключно за наявності згоди іншої сторони контракту або у випадках, визначених цивільним законодавством.

Покупець ф'ючерсного контракту має право продати такий контракт протягом строку його дії іншим особам без погодження умов такого продажу з продавцем контракту.

1.5.3. **Опціон** - стандартний документ, який засвідчує право придбати (продати) цінні папери (товари, кошти) на визначених умовах у майбутньому, з фіксацією ціни на час укладення такого опціону або на час такого придбання за рішенням сторін контракту.

Перший продавець опціону (емітент) несе безумовне та безвідкличне зобов'язання щодо продажу цінних паперів (товарів, коштів) на умовах укладеного опціонного контракту.

Будь-який покупець опціону має право відмовитися у будь-який момент від придбання таких цінних паперів (товарів, коштів).

Претензії стосовно неналежного виконання або невиконання зобов'язань опціонного контракту можуть пред'являтися виключно емітенту опціону.

Опціон може бути проданий без обмежень іншим особам протягом строку його дії.

1.5.4. Відповідно до виду цінностей деривативи розподіляються на:

а) **фондовий дериватив** - стандартний документ, який засвідчує право продати та/або купити цінний папір на обумовлених умовах у майбутньому. Правила випуску та обігу фондових деривативів встановлюються державним органом, на який покладаються функції регулювання ринку цінних паперів;

б) **валютний дериватив** - стандартний документ, який засвідчує право продати та/або купити валютну цінність на обумовлених умовах у майбутньому. Правила випуску та обігу валютних деривативів установлюються Національним банком України;

в) **товарний дериватив** - стандартний документ, який засвідчує право продати та/або купити біржовий товар (крім цінних паперів) на обумовлених стандартних умовах у майбутньому. Правила випуску та обігу товарних деривативів установлюються органом, на який покладаються функції регулювання товарного біржового ринку.

1.6. **Товари** - матеріальні та нематеріальні активи, а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення.

1.7. **Гудвіл** - нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між балансовою вартістю активів підприємства та його звичайною вартістю, як цілісного майнового комплексу, що виникає внаслідок використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів (робіт, послуг), нових технологій тощо. Вартість гудвілу не підлягає амортизації і не враховується у визначенні валових витрат платника податку.

1.8. **Корпоративні права** - право власності на статутний фонд (капітал) юридичної особи або його частку (пай), включаючи права на управління, отримання відповідної частки прибутку такої юридичної особи, а також активів у разі її ліквідації відповідно до чинного законодавства, незалежно від того, чи створена така юридична особа у формі господарського товариства, підприємства, заснованого на власності однієї юридичної або фізичної особи, або в інших організаційно-правових формах.

(пункт 1.8 статті 1 в редакції Закону України від 02.03.2000 р. N 1523-III)

1.9. **Дивіденди** - платіж, який провадиться юридичною особою на користь власників (довірених осіб власника) корпоративних прав, емітованих такою юридичною особою, у зв'язку з розподілом частини її прибутку.

До дивідендів не включаються виплати юридичної особи, пов'язані зі зворотним викупом акцій, часток (паїв), раніше емітованих такою юридичною особою.

1.10. **Проценти** - доход, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора у вигляді плати за використання залучених на визначений строк коштів або майна. До процентів включаються:

(абзац перший пункту 1.10 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

платіж за використання коштів або товарів (робіт, послуг), отриманих у кредит;

платіж за використання коштів, залучених у депозит;

платіж за придбання товарів у розстрочку.

абзац п'ятий пункту 1.10 статті 1 виключено

(згідно із Законом України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

Проценти нараховуються у вигляді відсотків на основну суму заборгованості або фіксованих сум. У разі коли залучення коштів здійснюється шляхом продажу облігацій, казначейських зобов'язань або ощадних (депозитних) сертифікатів, емітованих позичальником, сума процентів визначається шляхом нарахування відсотків на номінал такого цінного паперу, виплати фіксованої премії чи виграшу або шляхом визначення різниці між ціною розміщення та ціною погашення такого цінного паперу (сума дисконту).

Платежі за іншими цивільно-правовими договорами, незалежно від того, чи встановлені вони в абсолютних (фіксованих) цінах або у відсотках до суми договору або до іншої вартісної бази, не є процентами.

1.11. Кредит - кошти та матеріальні цінності, які надаються резидентами або нерезидентами у користування юридичним або фізичним особам на визначений строк та під процент. Кредит розподіляється на фінансовий кредит, товарний кредит, інвестиційний податковий кредит та кредит під цінні папери, що засвідчують відносини позики:

(пункт 1.11 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.12.98 р. N 285-XIV)

1.11.1. **Фінансовий кредит** - кошти, які надаються банком-резидентом або нерезидентом, кваліфікованим як банківська установа згідно із законодавством країни перебування нерезидента, або резидентами і нерезидентами, які мають статус небанківських фінансових установ, згідно з відповідним законодавством у позику юридичній або фізичній особі на визначений строк, для цільового використання та під процент. Правила надання фінансових кредитів встановлюються Національним банком України (стосовно банківських кредитів), а також Кабінетом Міністрів України (стосовно небанківських фінансових організацій) відповідно до законодавства.

1.11.2. **Товарний кредит** - товари, які передаються резидентом або нерезидентом у власність юридичним чи фізичним особам на умовах угоди, що передбачає відстрочення кінцевого розрахунку на визначений строк та під процент.

Товарний кредит передбачає передання права власності на товари (результати робіт, послуг) покупцю (замовнику) у момент підписання договору або в момент фізичного отримання товарів (робіт, послуг) таким покупцем (замовником), незалежно від часу погашення заборгованості.

1.11.3. Кредит під цінні папери, що засвідчують відносини позики:

кошти, які залучаються юридичною особою-боржником (дебітором) від інших юридичних або фізичних осіб як компенсація вартості випущених (емітованих) таким дебітором облігацій або депозитних сертифікатів. Правила емісії (випуску), продажу та погашення (викупу) зазначених цінних паперів, а також вимоги до їх емітентів встановлюються відповідним законодавством.

1.11.4. Інвестиційний податковий кредит - це відстрочка плати податку на прибуток, що надається суб'єкту підприємницької діяльності на визначений строк з метою збільшення його фінансових ресурсів для здійснення інноваційних програм, з наступною компенсацією відстрочених сум у вигляді додаткових надходжень податку через загальне зростання прибутку, що буде отримано внаслідок реалізації інноваційних програм.

(пункт 1.11 статті 1 доповнено підпунктом 1.11.4 згідно із Законом України від 01.12.98 р. N 285-XIV)

1.12. Торгівля у розстрочку - господарська операція, яка передбачає продаж резидентом або нерезидентом товарів фізичним чи юридичним особам на умовах розстрочення кінцевого розрахунку, на визначений строк та під процент.

Торгівля у розстрочку передбачає передачу товарів у розпорядження покупця в момент здійснення першого внеску (завдатку) з передачею права власності на такі товари після кінцевого розрахунку.

Правила торгівлі у розстрочку фізичним особам, які не є платниками цього податку, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

(абзац третій пункту 1.12 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

1.13. Депозит (вклад) - кошти, які надаються фізичними чи юридичними особами в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно із законодавством України, або нерезиденту на строк та під процент. Залучення депозитів може здійснюватися у формі випуску (емісії) ощадних (депозитних) сертифікатів. Правила здійснення депозитних операцій встановлюються: для банківських депозитів - Національним банком України відповідно до законодавства; для депозитів (внесків) до інших фінансових установ - державним органом, визначеним законом.

(абзац перший пункту 1.13 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

До депозитів не належать суми завдатку, внесеного як забезпечення договірних зобов'язань однієї сторони договору перед іншою.

1.14. Ломбардна операція - операція фізичних чи юридичних осіб з отримання коштів від юридичної особи, кваліфікованої як фінансова установа згідно із законодавством України, під заставу товарів або валютних цінностей. Ломбардні операції є різновидом кредиту під заставу.

1.15. Резиденти - юридичні особи та суб'єкти господарської діяльності України, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), які створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням на її території.

Дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет, а також філії і представництва підприємств та організацій України за кордоном, що не здійснюють господарської діяльності.

(пункт 1.15 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

1.16. Нерезиденти - юридичні особи та суб'єкти господарської діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо) з місцезнаходженням за межами України, які створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства іншої держави.

Розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва іноземних держав, міжнародні організації та їх представництва, що мають дипломатичні привілеї та імунітет, а також представництва інших іноземних організацій і фірм, які не здійснюють господарської діяльності відповідно до законодавства України.

(пункт 1.16 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

1.17. Постійне представництво нерезидента в Україні (далі - постійне представництво) - постійне місце діяльності, через яке повністю або частково здійснюється господарська діяльність нерезидента на території України. До постійних представництв, зокрема, відносяться: місце управління, філіал, офіс, завод, фабрика, майстерня, шахта, нафтова чи газова свердловина, кар'єр або інше місце розвідки чи видобутку корисних копалин. З метою оподаткування до постійних представництв прирівнюються резиденти, які мають повноваження діяти від імені нерезидента, що тягне за собою виникнення у нерезидента цивільних прав та обов'язків (укладати договори (контракти) від імені нерезидента; утримувати (зберігати) запаси товарів, що належать нерезиденту, із складу яких здійснюється поставка товару від імені нерезидента, крім резидентів, що мають статус складу митниці). Резиденти, що з метою оподаткування прирівнюються до постійних представництв, не підлягають додатковій реєстрації в податкових органах як платники податку.

(пункт 1.17 статті 1 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

1.18. Лізингова (орендна) операція - господарська операція фізичної чи юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання основних фондів або землі у користування іншим фізичним чи юридичним особам (орендарям) за орендну плату та на визначений строк. Операції з лізингу (оренди) цілісних майнових комплексів державних підприємств регулюються відповідним законодавством.

(абзац перший пункту 1.18 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

Лізингові (орендні) операції здійснюються у вигляді оперативного лізингу (оренди), фінансового лізингу (оренди), зворотного лізингу (оренди), оренди землі та оренди жилих приміщень.

1.18.1. Оперативний лізинг (оренда) - господарська операція фізичної чи юридичної особи, що передбачає передачу орендарю права користування основними фондами на строк, що не перевищує строку їх повної амортизації, з обов'язковим поверненням таких основних фондів їх власнику після закінчення строку дії лізингової (орендної) угоди.

Основні фонди, передані в оперативний лізинг, залишаються у складі основних фондів орендодавця.

1.18.2. Фінансовий лізинг (оренда) - господарська операція фізичної чи юридичної особи, що передбачає придбання орендодавцем за замовленням орендаря основних фондів з подальшим їх переданням у користування орендарю на строк, що не перевищує строку повної амортизації таких основних фондів з обов'язковою подальшою передачею права власності на такі основні фонди орендарю.

Витрати орендодавця на купівлю об'єктів фінансового лізингу не включаються до складу валових витрат або до складу основних фондів такого орендодавця.

(абзац другий підпункту 1.18.2 пункту 1.18 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Основні фонди, передані у фінансовий лізинг, включаються до складу основних фондів орендаря.

1.18.3. Зворотний лізинг (оренда) - господарська операція фізичної чи юридичної особи, що передбачає продаж основних фондів фінансовій організації з одночасним зворотним отриманням таких основних фондів такою фізичною чи юридичною особою в оперативний або фінансовий лізинг.

1.18.4. Оренда землі - господарська операція, яка передбачає надання орендодавцем землі у користування іншій юридичній або фізичній особі на визначений строк, за цільовим призначенням та за орендну плату. Порядок здійснення оренди землі встановлюється відповідним законодавством.

1.18.5. Оренда жилих приміщень - господарська операція, яка передбачає надання жилого будинку або квартири її власником у користування іншій фізичній чи юридичній особі на визначений строк або безстрокового, для цільового використання та за орендну плату.

Максимальний розмір орендної плати, що сплачується фізичними особами за оренду жилого приміщення для його використання як місця постійного проживання, підлягає регулюванню у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Величина орендної плати, що сплачується фізичними особами за оренду жилого приміщення для його використання в інших цілях, ніж як місце постійного проживання, а також величина орендної плати, яка сплачується юридичними особами, регулюванню не підлягають.

Порядок здійснення операцій з оренди жилих приміщень встановлюється Кабінетом Міністрів України відповідно до положень Житлового кодексу України.

Лізинг (оренда) інших споруд і будівель здійснюється на умовах, що визначені договорами лізингу (оренди).

1.19. Бартер (товарний обмін) - господарська операція, яка передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у будь-якій формі, іншій, ніж грошова, включаючи будь-які види заліку та погашення взаємної заборгованості, в результаті яких не передбачається зарахування коштів на рахунки продавця для компенсації вартості таких товарів (робіт, послуг).

1.20. Звичайна ціна - ціна продажу товарів (робіт, послуг) продавцем, включаючи суму нарахованих (сплачених) процентів, вартість іноземної валюти, яка може бути отримана у разі їх продажу особам, які не пов'язані з продавцем при звичайних умовах ведення господарської діяльності.

(абзац перший пункту 1.20 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

У разі коли ціни підлягають державному регулюванню згідно із законодавством, звичайною вважається ціна, встановлена згідно з принципами такого регулювання.

(абзац другий пункту 1.20 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

У разі коли продаж (відчуження) товарів (валютних цінностей) здійснюється у примусовому порядку згідно із законодавством, звичайною вважається ціна, фактично отримана при такому продажі.

Звичайна процентна ставка за депозит - процентна ставка, що встановлюється в залежності від строків та розміру депозиту за рішенням платника податку, яке має бути оприлюдненим та встановлювати однакові правила щодо укладення депозитного договору з будь-якими категоріями осіб з урахуванням обмежень, установлених законом. Порядок оприлюднення інформації щодо умов укладення депозитного договору визначається для банківських установ Національним банком України, для небанківських фінансових установ - державним органом, визначеним законом.

(абзац четвертий пункту 1.20 статті 1 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Якщо податкові органи за результатами документальних перевірок мають підстави для висновків щодо правомірності визначення рівня звичайних цін платником податку, ці органи мають право звернутися із запитом, а платник податку зобов'язаний за таким запитом надати обґрунтування рівня таких цін.

1.21. Доходи з джерелом їх походження з України - будь-які доходи, отримані резидентами або нерезидентами від будь-яких видів їх діяльності на території України, включаючи проценти, дивіденди, роялті та будь-які інші види пасивних доходів, сплачених резидентами України, доходи від надання резидентам або нерезидентам в оренду (користування) майна, розташованого в Україні, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до портів, розташованих в Україні, доходи від продажу нерухомого майна, розташованого в Україні, доходи, отримані у вигляді внесків та премій на страхування і перестраховання ризиків на території України, а також доходи страховиків-резидентів від страхування ризиків страхувальників-резидентів за межами України, інші доходи від господарської діяльності на митній території України або на територіях, що перебувають під контролем митних служб України (у зонах митного контролю, на спеціалізованих ліцензійних митних складах тощо).

1.22. Безповоротна фінансова допомога - це:

сума коштів, передана платнику податку згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами, які не передбачають відповідної компенсації чи повернення таких коштів (за винятком бюджетних дотацій і субсидій), або без укладання таких угод;

сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредитором позичальником після списання такої безнадійної заборгованості;

сума заборгованості платника податку перед іншою юридичною чи фізичною особою, що залишилася нестягнутою після закінчення строку позовної давності;

кредит або депозит, наданий платнику податку без встановлення строків повернення його основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах.

1.23. Безоплатно надані товари (роботи, послуги) - це:

товари, що надаються платником податку згідно з договорами дарування, іншими договорами, які не передбачають грошової або іншої компенсації вартості таких матеріальних цінностей і нематеріальних активів чи їх повернення, або без укладання таких угод;

роботи та послуги, які надаються платником податку без вимоги про компенсацію їх вартості;

товари, передані юридичній чи фізичній особі на відповідальне зберігання і використані нею в її виробничому або господарському обороті.

1.24. Відповідальне зберігання - господарська операція платника податку, що передбачає передання згідно з договорами схову матеріальних цінностей на зберігання іншій особі без права їх використання у господарському обороті такої фізичної чи юридичної особи, з подальшим поверненням цих матеріальних активів платнику податку без зміни їх якісних або кількісних характеристик.

1.25. Безнадійна заборгованість - заборгованість, яка відповідає будь-якій з наведених нижче ознак:

заборгованість по зобов'язаннях, за якою минув строк позовної давності;

заборгованість, яка виявилася непогашеною внаслідок недостатності майна фізичної чи юридичної особи, оголошеної банкрутом у встановленому законодавством порядку, або юридичної особи, що ліквідується;

заборгованість, яка виявилася непогашеною внаслідок недостатності коштів, одержаних від продажу на відкритих аукціонах (публічних торгах) майна позичальника, переданого у заставу як забезпечення зазначеної заборгованості, за умови, що інші юридичні дії кредитора щодо примусового стягнення іншого майна позичальника не призвели до повного покриття заборгованості;

(абзац четвертий пункту 1.25 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажору), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством;

прострочена заборгованість померлих фізичних осіб, а також визнаних у судовому порядку безвісно відсутніми, померлими або недієздатними, а також прострочена заборгованість фізичних осіб, засуджених до позбавлення волі.

1.26. Пов'язана особа - особа, що відповідає будь-якій з наведених нижче ознак:

юридична особа, яка здійснює контроль над платником податку, або контролюється таким платником податку, або перебуває під спільним контролем з таким платником податку;

фізична особа або члени сім'ї фізичної особи, які здійснюють контроль над платником податку. Членами сім'ї фізичної особи вважаються її чоловік або дружина, прямі родичі (діти або батьки) як фізичної особи, так і її чоловіка або дружини, а також чоловік або дружина будь-якого прямого родича фізичної особи або її чоловіка (дружини);

посадова особа платника податку, уповноважена здійснювати від імені платника податку юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або зупинення правових відносин, а також члени її сім'ї.

Під здійсненням контролю слід розуміти володіння безпосередньо або через більшу кількість пов'язаних фізичних чи юридичних осіб найбільшою часткою (паєм, пакетом акцій) статутного фонду платника податку або управління найбільшою кількістю голосів у керівному органі такого платника податку або володіння часткою (паєм, пакетом акцій), не меншою 20 відсотків від статутного фонду платника податку.

Для фізичної особи загальна сума володіння часткою статутного фонду платника податку (голосів у керівному органі) визначається як загальна сума корпоративних прав, що належить такій фізичній особі, членам сім'ї такої фізичної особи та юридичним особам, які контролюються такою фізичною особою або членами її сім'ї.

1.27. Емісійний дохід - сума перевищення доходів, отриманих підприємством від первинної емісії (випуску) власних акцій та інших корпоративних прав над номіналом таких акцій (інших корпоративних прав).

1.28. Інвестиція - господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів в обмін на кошти або майно. Інвестиції поділяються на капітальні, фінансові та реінвестиції.

1.28.1. Під капітальною інвестицією слід розуміти господарську операцію, яка передбачає придбання будинків, споруд, інших об'єктів нерухомої власності, інших основних фондів та нематеріальних активів, які підлягають амортизації згідно з цим Законом.

1.28.2. Під фінансовою інвестицією слід розуміти господарську операцію, яка передбачає придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та інших фінансових інструментів. Фінансові інвестиції поділяються на прямі та портфельні.

Пряма інвестиція - господарська операція, яка передбачає внесення коштів або майна до статутного фонду юридичної особи в обмін на корпоративні права, емітовані такою юридичною особою.

Портфельна інвестиція - господарська операція, яка передбачає придбання цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку (за винятком операцій із скупівлі акцій як безпосередньо платником податку, так і пов'язаними з ним особами, в обсягах, що перевищують 50 відсотків загальної суми акцій, емітованих іншою юридичною особою, які належать до прямих інвестицій).

(абзац третій підпункту 1.28.2 пункту 1.28 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

1.28.3. Під **реінвестицією** слід розуміти господарську операцію, яка передбачає здійснення капітальних або фінансових інвестицій за рахунок доходу (прибутку), отриманого від інвестиційних операцій.

1.29. **Податок, оподаткування, платник податку** - відповідно податок на прибуток підприємств, оподаткування прибутку підприємств, платник податку на прибуток підприємств. Визначені у цьому Законі: податок на дивіденди, репатріацію доходів, виплату виграшів, доходи від страхової діяльності, інші податки, які утримуються при виплаті доходів (прибутків), є видами податку на прибуток і не вважаються нововведеними податками.

(пункт 1.29 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

1.30. **Роялті** - платежі будь-якого виду, одержані як винагорода за користування або за надання права на користування будь-яким авторським правом на літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо чи телевізійного мовлення; за придбання будь-якого патенту, зареєстрованого знака на товари і послуги чи торгової марки, дизайну, секретного креслення, моделі, формули, процесу, права на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).

Не вважаються роялті платежі за отримання об'єктів власності, визначених у частині першій цього пункту, у володіння або розпорядження чи власність особи або якщо умови користування такими об'єктами власності надають право користувачу продати або відчужити іншим способом такий об'єкт власності або оприлюднити (розголосити) секретні креслення, моделі, формули, процеси, права на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау), за винятком випадків, коли таке оприлюднення (розголошення) є обов'язковим згідно із законодавством України.

(пункт 1.30 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР, у редакції Закону України від 02.03.2000 р. N 1523-III) (дія змін, внесених Законом України від 02.03.2000 р. N 1523-III до пункту 1.30, поширюється на правовідносини, що виникли з 1 жовтня 1997 року, але не тягнуть за собою перерахунку податкових зобов'язань або зміни цивільно-правових відносин)

1.31. Продаж товарів - будь-які операції, що здійснюються згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими цивільно-правовими договорами, які передбачають передачу прав власності на такі товари за плату або компенсацію, незалежно від строків її надання, а також операції з безоплатного надання товарів.

Не вважаються продажем операції з надання товарів у межах договорів комісії, схову (відповідального зберігання), доручення, інших цивільно-правових договорів, які не передбачають передачу прав власності на такі товари.

Продаж результатів робіт (послуг) - будь-які операції цивільно-правового характеру з надання результатів робіт (послуг), з надання права на користування або на розпоряджання товарами, у тому числі нематеріальними активами та іншими ніж товари, об'єктами власності за компенсацію, а також операції з безоплатного надання результатів робіт (послуг). Продаж результатів робіт (послуг) включає, зокрема, надання права на користування товарами у межах договорів лізингу (оренди), продаж, передачу права на підставі авторських або ліцензійних договорів, а також інші способи передачі об'єктів авторського права, патентів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної, в тому числі промислової, власності.

(статтю 1 доповнено пунктом 1.31 згідно із
Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

1.32. Господарська діяльність - будь-яка діяльність особи, направлена на отримання доходу в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, у разі коли безпосередня участь такої особи в організації такої діяльності є регулярною, постійною та суттєвою. Під безпосередньою участю слід розуміти зазначену діяльність особи через свої постійні представництва, філіали, відділення, інші відокремлені підрозділи, а також через довірену особу, агента або будь-яку іншу особу, яка діє від імені та на користь першої особи.

(статтю 1 доповнено пунктом 1.32 згідно із
Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

1.33. Лотерея - господарська операція, яка передбачає продаж гравцю права на участь у розігруванні призу за випадковою вірогідністю за кошти або в обмін на інші цінності, а також безоплатне отримання такого призу у власність, у разі визнання такого гравця переможцем.

Призовий фонд - сукупність призів, які підлягають виплаті переможцям лотереї відповідно до оприлюднених умов її проведення.

(статтю 1 доповнено пунктом 1.33 згідно із
Законом України від 21.09.2000 р. N 1969-III)

Стаття 2. Платники податку

2.1. Платниками податку є:

2.1.1. З числа резидентів - суб'єкти господарської діяльності, бюджетні, громадські та інші підприємства, установи та організації, які здійснюють діяльність, спрямовану на отримання прибутку як на території України, так і за її межами.

(підпункт 2.1.1 пункту 2.1 статті 2 із змінами, внесеними

згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

2.1.2. З числа нерезидентів - фізичні чи юридичні особи, створені у будь-якій організаційно-правовій формі, які отримують доходи з джерелом їх походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичний статус або імунітет згідно з міжнародними договорами України або законом.

2.1.3. Філії, відділення та інші відокремлені підрозділи платників податку (далі філії), зазначених у підпункті 2.1.1 цього пункту, що не мають статусу юридичної особи, розташовані на території іншої, ніж такий платник податку, територіальної громади.

Платник податку, який має такі філії, може прийняти рішення щодо сплати консолідованого податку та сплачувати податок до бюджетів територіальних громад за місцезнаходженням філій, а також до бюджету територіальної громади за своїм місцезнаходженням, визначений згідно з нормами цього Закону та зменшений на суму податку, сплаченого до бюджетів територіальних громад за місцезнаходженням філій.

Сума податку на прибуток філій за відповідний звітний (податковий) період визначається розрахунково виходячи із загальної суми податку, нарахованого платником податку, розподіленого пропорційно питомій вазі суми валових витрат філій та амортизаційних відрахувань, нарахованих по основних фондах такого платника податку, які розташовані за місцезнаходженням філій, у загальній сумі валових витрат та амортизаційних відрахувань цього платника податку.

Вибір порядку сплати податку на прибуток, визначеного цим підпунктом, здійснюється платником податку самостійно до 1 липня року, що передує звітному, про що повідомляються податкові органи за місцезнаходженням такого платника податку та його філій (відокремлених підрозділів). Зміна порядку сплати податку протягом звітного року не дозволяється. При цьому філії (відокремлені підрозділи) подають податковому органу за своїм місцезнаходженням розрахунок податкових зобов'язань щодо сплати консолідованого податку, форма якого встановлюється центральним органом державної податкової служби України, виходячи з положень цього підпункту.

(абзац четвертий підпункту 2.1.3 пункту 2.1 статті 2
в редакції Закону України від 02.03.2000 р. N 1523-III)

Відповідальність за своєчасне та повне внесення сум податку до бюджету територіальної громади за місцезнаходженням філії несе платник податку, у складі якого знаходиться така філія.

(підпункт 2.1.3 пункту 2.1 статті 2 в редакції
Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

2.1.4. Постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи з джерел їх походження з України або виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників.

2.2. Платниками податку на прибуток, одержаний від господарської діяльності залізничного транспорту, є управління залізниця. Перелік робіт та послуг, що належать до господарської діяльності залізничного транспорту, затверджується Кабінетом Міністрів України.

(пункт 2.2 статті 2 із змінами, внесеними згідно

із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

2.2.1. Доходи залізниць, одержані від господарської діяльності залізничного транспорту, визначаються у межах доходних надходжень, перерозподілених між залізницями у порядку, затверджуваному Кабінетом Міністрів України.

(підпункт 2.2.1 пункту 2.2 статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

2.2.2. Платниками податку на прибуток, що одержаний не від господарської діяльності залізничного транспорту, є підприємства залізничного транспорту та їх структурні підрозділи.

(підпункт 2.2.2 пункту 2.2 статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

2.3. Національний банк України та його установи (крім госпрозрахункових, що оподатковуються у загальному порядку) сплачують до Державного бюджету України суму перевищення валових доходів консолідованого балансу над валовими витратами та частиною валових витрат років, що передують звітному (у разі коли вони не відшкодовані валовими доходами таких років) після закінчення фінансового року. У разі перевищення за підсумками року затверджених видатків Національного банку України над отриманими доходами дефіцит покривається за рахунок Державного бюджету України.

2.4. Установи пенітенціарної системи та їх підприємства, які використовують працю спецконтингенту, спрямовують доходи, отримані від діяльності, визначеної Державним департаментом України з питань виконання покарань, на фінансування господарської діяльності таких установ та підприємств, з включенням сум таких доходів до відповідних кошторисів їх фінансування, затверджених Державним департаментом України з питань виконання покарань.

(пункт 2.4 статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР, від 11.12.98 р. N 312-XIV)

2.5. Постійне представництво до початку своєї господарської діяльності стає на облік в податковому органі за своїм місцезнаходженням у порядку, встановленому центральним податковим органом України. Постійне представництво, яке розпочало свою господарську діяльність до реєстрації у податковому органі, вважається таким, що ухиляється від оподаткування, а одержані ним прибутки вважаються прихованими від оподаткування.

(пункти 2.5 та 2.6 замінено пунктом 2.5 згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Стаття 3. Об'єкт оподаткування

3.1. Об'єктом оподаткування є прибуток, який визначається шляхом зменшення суми скоригованого валового доходу звітного періоду, визначеного згідно з пунктом 4.3 цього Закону на:

суму валових витрат платника податку, визначених статтею 5 цього Закону;

суму амортизаційних відрахувань, нарахованих згідно із статтями 8 і 9 цього Закону.

Стаття 4. Валовий дохід

4.1. **Валовий дохід** - загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі, виключній (морській) економічній зоні, так і за їх межами.

Валовий дохід включає:

4.1.1. Загальні доходи від продажу товарів (робіт, послуг), у тому числі допоміжних та обслуговуючих виробництв, що не мають статусу юридичної особи, а також доходи від продажу цінних паперів (крім операцій з їх первинного випуску (розміщення) та операцій з їх кінцевого погашення (ліквідації)).

(підпункт 4.1.1 пункту 4.1 статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

4.1.2. Доходи від здійснення банківських, страхових та інших операцій з надання фінансових послуг, торгівлі валютними цінностями, цінними паперами, борговими зобов'язаннями та вимогами.

4.1.3. Доходи від операцій, передбачених статтею 7 цього Закону.

4.1.4. Доходи від спільної діяльності та у вигляді дивідендів, отриманих від нерезидентів, процентів, роялті, володіння борговими вимогами, а також доходів від здійснення операцій лізингу (оренди).

4.1.5. Доходи, не враховані в обчисленні валового доходу періодів, що передують звітному, та виявлені у звітному періоді.

4.1.6. Доходи з інших джерел та від позареалізаційних операцій, у тому числі у вигляді:

сум безповоротної фінансової допомоги, отриманої платником податку в звітному періоді, вартості товарів (робіт, послуг), безоплатно наданих платнику податку в звітному періоді, за винятком випадків, коли така безповоротна фінансова допомога та безоплатні товари (роботи, послуги) отримуються неприбутковими організаціями у порядку, визначеному пунктом 7.11 цього Закону, або такі операції здійснюються між платником податку та його відокремленими підрозділами, що не мають статусу юридичної особи;

(абзац другий підпункту 4.1.6 пункту 4.1 статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

сум невикористаної частини коштів, що повертаються із страхових резервів у порядку, передбаченому пунктом 12.2 цього Закону;

сум заборгованості, що підлягає включенню до валових доходів згідно з пунктами 12.3 та 12.4 цього Закону;

сум коштів страхового резерву, використаних не за призначенням;

вартості матеріальних цінностей, переданих платнику податку згідно з договорами схову та використаних ним у власному виробничому чи господарському обороті;

сум штрафів та/або неустойки чи пені, одержаних за рішенням сторін договору або за рішенням відповідних державних органів, суду, арбітражного чи третейського суду;

сум державного мита, попередньо сплаченого позивачем, що повертається на його користь за рішенням суду (арбітражного суду).

4.2. Не включаються до складу валового доходу:

(абзац перший пункту 4.2 статті 4 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

4.2.1. Суми акцизного збору, податку на додану вартість, отримані (нараховані) підприємством у складі ціни продажу продукції (робіт, послуг), за винятком випадків, коли таке підприємство-отримувач не є платником податку на додану вартість.

(підпункт 4.2.1 пункту 4.2 статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

4.2.2. Суми коштів або вартість майна, отримані платником податку як компенсація (відшкодування) за примусове відчуження державою іншого майна платника податку у випадках, передбачених законодавством.

4.2.3. Суми коштів або вартість майна, отримані платником податку за рішенням суду (арбітражного суду) або внаслідок задоволення претензій у порядку, встановленому законодавством як компенсація прямих витрат або збитків, понесених таким платником податку в результаті порушення його прав та інтересів, що охороняються законом, у разі якщо вони не були віднесені таким платником податку до складу валових витрат, або відшкодовані за рахунок коштів страхових резервів.

(підпункт 4.2.3 пункту 4.2 статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

4.2.4. Суми коштів у частині надмірно сплачених податків, зборів (обов'язкових платежів), що повертаються або мають бути повернені платнику податку з бюджетів, якщо такі суми не були включені до складу валових витрат.

(підпункт 4.2.4 пункту 4.2 статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

4.2.5. Суми коштів або вартість майна, що надходять платнику податку у вигляді прямих інвестицій або реінвестицій у корпоративні права, емітовані таким платником податку, в тому числі грошові або майнові внески, згідно з договорами про спільну діяльність на території України без створення юридичної особи.

4.2.6. Суми доходів органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування від надання державних послуг (видачі дозволів (ліцензій), сертифікатів, посвідчень, реєстрації, інших послуг, обов'язковість придбання яких передбачена законодавством), у разі зарахування таких доходів до відповідних бюджетів.

4.2.7. Суми доходів, накопичуваних на пенсійних рахунках у межах механізму додаткового пенсійного забезпечення, створених згідно з нормами пункту 5.8 цього Закону, а також суми надходжень до інших неприбуткових установ і організацій, що відповідають вимогам пункту 7.11 цього Закону.

4.2.8. Кошти спільного інвестування інвестиційних фондів та інвестиційних компаній, якщо жоден із засновників (учасників) та пов'язаних з ними осіб не володіє більш як 25 відсотками статутного фонду таких інвестиційних фондів або інвестиційних компаній і якщо такі інвестиційні фонди та взаємні фонди інвестиційних компаній протягом 30 календарних днів після надання річного податкового звіту розподіляють між їх засновниками (учасниками) не менш як 90 відсотків сум річного доходу від інвестиційних операцій.

(підпункт 4.2.8 пункту 4.2 статті 4 в редакції
Закону України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

4.2.9. Суми одержаного платником податку емісійного доходу.

4.2.10. Номінальну вартість взятих на облік, але неоплачених (непогашених) цінних паперів, які засвідчують відносини позики, а також платіжних документів, емітованих (виданих) боржником на користь (на ім'я) платника податку як забезпечення або підтвердження заборгованості такого боржника перед таким платником податку (облігацій, ощадних сертифікатів, казначейських зобов'язань, векселів, боргових розписок, акредитивів, чеків, гарантій, банківських наказів та інших подібних платіжних документів).

4.2.11. Доходи від спільної діяльності на території України без створення юридичної особи, дивіденди, отримані платником податку від інших платників податку, що оподатковані у порядку, встановленому пунктами 7.7 та 7.8 цього Закону.

4.2.12. Кошти або майно, які повертаються власнику корпоративних прав, емітованих юридичною особою, після повної і кінцевої ліквідації такої юридичної особи-емітента, або після закінчення договору про спільну діяльність, але не вище номінальної вартості акцій (часток, паїв).

4.2.13. Кошти або майно, що надходять у вигляді міжнародної технічної допомоги, яка надається іншими державами відповідно до міжнародних угод, що набрали чинності у встановленому законодавством порядку.

4.2.14. Кошти, що надаються платнику податку з Державного інноваційного фонду на зворотній основі при здійсненні інноваційних проєктів у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

4.2.15. Вартість основних фондів, безоплатно отриманих платником податку з метою здійснення їх експлуатації у випадках, передбачених законодавством:

якщо такі основні фонди отримані за рішенням органів центральної виконавчої влади;

у разі отримання спеціалізованими експлуатуючими підприємствами об'єктів енергопостачання, газо- і теплозабезпечення, водопостачання, каналізаційних мереж відповідно до рішень місцевих органів виконавчої влади та виконавчих органів рад, прийнятих у межах їх повноважень;

у разі отримання підприємствами комунальної власності об'єктів соціальної інфраструктури, зазначених у підпункті 5.4.9 пункту 5.4 статті 5 цього Закону, що перебували на балансі інших підприємств та утримувалися за їх рахунок.

Основні фонди, що отримуються у випадках, передбачених цим підпунктом, приймаються на баланс за балансовою вартістю.

Порядок безоплатної передачі таких основних фондів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

(пункт 4.2 статті 4 доповнено новим підпунктом 4.2.15 згідно із Законом України від 30.12.97 р. N 793/97-ВР, у зв'язку з цим підпункт 4.2.15 вважати підпунктом 4.2.16)

4.2.16. Кошти або майно, що надаються у вигляді безповоротної допомоги громадським організаціям інвалідів та підприємствам і організаціям, що визначені пунктом 7.12 статті 7 цього Закону.

(пункт 4.2 статті 4 доповнено підпунктом 4.2.16 згідно із Законом України від 13.07.2000 р. N 1926-III, у зв'язку з цим підпункт 4.2.16 вважати підпунктом 4.2.17)

4.2.17. Інші надходження, прямо визначені нормами цього Закону.

4.3. **Скоригований валовий дохід** - валовий дохід, визначений згідно з пунктом 4.1 цієї статті без врахування доходів, зазначених у пункті 4.2 цієї статті.

(пункт 4.3 статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Стаття 5. Валові витрати

5.1. **Валові витрати виробництва та обігу** (далі - **валові витрати**) - сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних як компенсація вартості товарів (робіт, послуг), які придбаваються (виготовляються) таким платником податку для їх подальшого використання у власній господарській діяльності.

5.2. До складу валових витрат включаються:

5.2.1. Суми будь-яких витрат, сплачених (нарахованих) протягом звітного періоду у зв'язку з підготовкою, організацією, веденням виробництва, продажем продукції (робіт, послуг) і охороною праці, з урахуванням обмежень, установлених пунктами 5.3 - 5.8 цієї статті.

(підпункт 5.2.1 пункту 5.2 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.2.2. Суми коштів або вартість майна, добровільно перераховані (передані) до Державного бюджету України або бюджетів територіальних громад, до неприбуткових організацій, у випадках, визначених у пункті 7.11 цього Закону, але не більше ніж чотири

відсотки оподаткованого прибутку попереднього звітного періоду, за винятком відрахувань, запроваджених пунктом 5.8 цієї статті.

(підпункт 5.2.2 пункту 5.2 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.2.3. Сума коштів, перерахованих підприємствами всеукраїнських об'єднань осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, на яких працює за основним місцем роботи не менше 75 відсотків таких осіб, цим об'єднанням для проведення їх благодійної діяльності, але не більше 10 відсотків оподаткованого прибутку попереднього звітного періоду.

(підпункт 5.2.3 пункту 5.2 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.2.4. Суми коштів, внесені до страхових резервів у порядку, передбаченому статтею 12 цього Закону.

5.2.5. Суми внесених (нарахованих) податків, зборів (обов'язкових платежів), установлених Законом України "Про систему оподаткування", за винятком податків, зборів (обов'язкових платежів), передбачених підпунктами 5.3.3, 5.3.4, та пені, штрафів, неустойок, передбачених підпунктом 5.3.5 цієї статті.

Для платників податку, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, до складу валових витрат включається плата за землю, що не використовується в сільськогосподарському виробничому обороті.

5.2.6. Суми витрат, не віднесені до складу валових витрат минулих звітних податкових періодів у зв'язку з втратою, знищенням або зіпсуттям документів, установлених правилами податкового обліку, та підтверджених такими документами у звітному податковому періоді.

5.2.7. Суми витрат, не враховані у минулих податкових періодах у зв'язку з допущенням помилок та виявлених у звітному податковому періоді у розрахунку податкового зобов'язання.

5.2.8. Суми безнадійної заборгованості в частині, що не була віднесена до валових витрат, у разі коли відповідні заходи щодо стягнення таких боргів не привели до позитивного наслідку, а також суми заборгованості, стосовно яких закінчився строк позовної давності. Для банків та інших небанківських фінансових установ норми цього пункту діють з урахуванням норм статті 12 цього Закону.

(підпункт 5.2.8 пункту 5.2 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.2.9. Суми витрат по операціях, передбачених пунктом 5.9 цієї статті та статтею 7 цього Закону.

5.2.10. Суми витрат, пов'язаних з поліпшенням основних фондів у межах, встановлених підпунктом 8.7.1 цього Закону, та суми перевищення балансової вартості основних фондів та нематеріальних активів над вартістю їх продажу, визначені у порядку, встановленому статтею 8 цього Закону.

(підпункт 5.2.10 пункту 5.2 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.2.11. Суми витрат, пов'язаних з безоплатним наданням працівникам вугільної промисловості, непрацюючим пенсіонерам, які мають стаж роботи на підприємствах галузі не менш як 10 років на підземних роботах або не менш як 20 років на поверхні, інвалідам з числа осіб, що під час роботи на цих підприємствах отримали каліцтво або професійні захворювання, а також сім'ям працівників вугільної промисловості, що загинули на виробництві, які отримують пенсію в разі втрати годувальника, вугілля на побутові потреби за нормами, що встановлюються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

(пункт 5.2 статті 5 доповнено підпунктом 5.2.11 згідно із Законом України від 07.10.99 р. N 1133-XIV)

5.2.12. Суми коштів, спрямовані уповноваженими банками до спеціального резерву пенсійних вкладів відповідно до Закону України "Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії "Київміськбуд".

(пункт 5.2 статті 5 доповнено підпунктом 5.2.12 згідно із Законом України від 20.04.2000 р. N 1694-III)

5.2.13. Суми коштів або вартість майна, добровільно перераховані (передані) для цільового використання з метою охорони культурної спадщини установам науки, освіти, культури, заповідникам, музеям-заповідникам, а також неприбутковим установам та організаціям у випадках, визначених у пункті 7.11 статті 7 цього Закону, але не більше ніж десять відсотків оподаткованого прибутку попереднього звітного періоду.

(пункт 5.2 статті 5 доповнено підпунктом 5.2.13 згідно із Законом України від 08.06.2000 р. N 1805-III)

5.2.14. Суми витрат, пов'язаних з придбанням, добудовою об'єкта незавершеного будівництва та введенням його в експлуатацію, які виникають у платника податку - покупця об'єкта незавершеного будівництва протягом строку будівництва, визначеного умовами приватизації. При цьому такі витрати амортизації не підлягають.

Рішення про включення зазначених витрат до валових витрат під час розрахунку податку на прибуток приймається платником податку самостійно.

(пункт 5.2 статті 5 доповнено підпунктом 5.2.14 згідно із Законом України від 14.09.2000 р. N 1953-III)

5.3. Не включаються до складу валових витрат витрати на:

5.3.1. Потреби, не пов'язані з веденням господарської діяльності, а саме:

організацію та проведення прийомів, презентацій, свят, розваг та відпочинку, придбання та розповсюдження подарунків (крім благодійних внесків та пожертвувань неприбутковим організаціям, визначеним пунктом 7.11 цього Закону, та витрат, пов'язаних з проведенням рекламної діяльності, які регулюються нормами підпункту 5.4.4 цієї статті). Обмеження частини другої цього підпункту не стосуються платників податку, основною діяльністю яких є організація прийомів, презентацій і свят за замовленням та за рахунок інших осіб;

придбання лотерей, участь в азартних іграх;

фінансування особистих потреб фізичних осіб за винятком виплат, передбачених пунктами 5.6 і 5.7 цієї статті, та в інших випадках, передбачених нормами цього Закону.

5.3.2. Придбання, будівництво, реконструкцію, модернізацію, ремонт та інші поліпшення основних фондів та витрати, пов'язані з видобутком корисних копалин, а також з придбанням нематеріальних активів, які підлягають амортизації, згідно із статтями 8 і 9 та підпунктом 7.9.4 цього Закону.

(підпункт 5.3.2 пункту 5.3 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.3.3. Сплату податку на прибуток підприємств, податку на нерухомість, а також податків, установлених пунктами 7.8, 10.2 і статтею 13 цього Закону; сплату податку на додану вартість, включеного до ціни товарів (робіт, послуг), що придбаваються платником податку для виробничого або невиробничого використання, сплату податків на доходи фізичних осіб, які відраховуються за рахунок сум виплат таких доходів згідно із законом України про оподаткування доходів фізичних осіб.

Для платників податку на прибуток підприємств, які не зареєстровані як платники податку на додану вартість, до складу валових витрат виробництва (обігу) входять суми податків на додану вартість, сплачених у складі ціни придбання товарів (робіт, послуг), вартість яких належить до валових витрат такого платника податку.

У разі якщо платник податку на прибуток, зареєстрований як платник податку на додану вартість, одночасно здійснює операції з продажу товарів (робіт, послуг), що оподатковуються податком на додану вартість та звільнені від оподаткування, або не є об'єктом оподаткування таким податком, податок на додану вартість, сплачений у складі витрат на придбання товарів (робіт, послуг), які відносяться до складу валових витрат, та основних фондів і нематеріальних активів, що підлягають амортизації, включається відповідно до валових витрат або балансова вартість відповідної групи основних фондів збільшується на суму, що не включена до складу податкового кредиту такого платника податку згідно із Законом України "Про податок на додану вартість".

(підпункт 5.3.3 пункту 5.3 статті 5 доповнено абзацом третім згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.3.4. Сплату вартості торгових патентів, яка враховується у зменшення податкових зобов'язань платника податку в порядку, передбаченому пунктом 16.3 цього Закону.

5.3.5. Сплату штрафів та/або неустойки чи пені за рішенням сторін договору або за рішенням відповідних державних органів, суду, арбітражного або третейського суду.

5.3.6. Утримання органів управління об'єднань платників податку, включаючи утримання холдингових компаній, які є окремими юридичними особами.

Під терміном "холдингові компанії" слід розуміти юридичних осіб, які є власниками інших юридичних осіб або здійснюють контроль над такими юридичними особами як пов'язані особи, відповідно до пункту 1.26 цього Закону.

(підпункт 5.3.6 пункту 5.3 статті 5 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.3.7. Виплату емісійного доходу на користь емітента корпоративних прав.

(підпункт 5.3.7 пункту 5.3 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.3.8. Виплату дивідендів.

5.3.9. Виплату винагород або інших видів заохочень пов'язаним з таким платником податку фізичним чи юридичним особам у разі, якщо немає документальних доказів, що таку виплату або заохочення було проведено як компенсацію за фактично надану послугу (відпрацьований час). За наявності зазначених документальних доказів віднесенню до складу валових витрат підлягають фактичні суми виплат (заохочень), але не більші ніж суми, розраховані за звичайними цінами.

Не підлягають віднесенню до складу валових витрат суми збитків платника податку, понесених у зв'язку з продажем товарів (робіт, послуг) або їх обміном за цінами, що нижчі за звичайні, пов'язаним з таким платником податку особам.

(абзац другий підпункту 5.3.9 пункту 5.3 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

У разі коли сума виплат (заохочень) або її частина пов'язаним фізичним особам не визнаються валовими витратами, така сума (або її частина) є базою для нарахування внесків на соціальні заходи, передбачені пунктом 5.7 цієї статті.

Не належать до складу валових витрат будь-які витрати, не підтверджені відповідними розрахунковими, платіжними та іншими документами, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачена правилами ведення податкового обліку.

У разі втрати, знищення або зіпсуття зазначених документів, платник податку має право письмово заявити про це податковому органу та здійснити заходи, необхідні для поновлення таких документів. Письмова заява має бути надіслана до/або разом з поданням розрахунку податкових зобов'язань звітного періоду. Якщо платник податку не подасть у такий строк письмову заяву та не поновить зазначених документів до закінчення податкового періоду, що настає за звітним, непідтверджені відповідними документами витрати не визнаються валовими витратами і на суму недосплаченого податку нараховується пеня у розмірі облікової ставки Національного банку України, збільшеної в 1,2 рази.

Якщо платник податку поновить зазначені документи у наступних періодах, підтверджені витрати (з урахуванням сплаченої пені) включаються до валових витрат податкового періоду, на який припадає таке поновлення.

5.4. Особливості віднесення витрат подвійного призначення до складу валових витрат платника податку

До валових витрат включаються:

5.4.1. Витрати платника податку на забезпечення найманих працівників спеціальним одягом, взуттям, обмундируванням, що необхідні для виконання професійних обов'язків, а також продуктами спеціального харчування за переліком, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

5.4.2. Витрати, крім тих, що підлягають амортизації, пов'язані з науково-технічним забезпеченням господарської діяльності, на винахідництво і раціоналізацію господарських процесів, проведення дослідно-експериментальних та конструкторських робіт, виготовлення та дослідження моделей і зразків, пов'язаних з основною діяльністю платника податку, виплатою роялті та придбанням нематеріальних активів (крім тих, що підлягають амортизації) для їх використання в господарській діяльності платника податку. Норми цього підпункту стосуються витрат на зазначені заходи незалежно від того, чи призвели такі заходи до збільшення доходів платника податку.

Витрати на придбання літератури для інформаційного забезпечення господарської діяльності платника податку, у тому числі з питань законодавства, і передплату спеціалізованих періодичних видань, а також на проведення аудиту згідно з чинним законодавством, включаючи проведення добровільного аудиту за рішенням платника податку.

(абзац другий підпункту 5.4.2 пункту 5.4 статті 5 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Витрати платника податку, пов'язані з професійною підготовкою або перепідготовкою за профілем такого платника податку фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з таким платником податку, в українських закладах освіти, за винятком фізичних осіб, пов'язаних з таким платником податку. Порядок професійної підготовки і перепідготовки та розміри витрат на такі цілі встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Абзац четвертий підпункту 5.4.2 виключено

(згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Обов'язки з доведення зв'язку витрат на цілі, обумовлені цим підпунктом, з основною діяльністю платника податку, покладаються на такого платника податку.

У разі виникнення розбіжностей між податковим органом та платником податку стосовно зв'язку витрат на цілі, обумовлені цим підпунктом, з основною діяльністю платника податку, такі податкові органи зобов'язані звернутися до Міністерства України у справах науки і технологій, чий експертний висновок є підставою для прийняття рішення податковим органом.

Оскарження рішень податкових органів, прийнятих на підставі експертних висновків Міністерства України у справах науки і технологій, провадиться платниками податку в загальному порядку.

5.4.3. Будь-які витрати на гарантійний ремонт (обслуговування) або гарантійні заміни товарів, проданих платником податку, вартість яких не компенсується за рахунок покупців таких товарів, але не більше від суми, яка відповідає рівню гарантійних замінь, прийнятих (оприлюднених) платником податку, але не вище 10 відсотків від сукупної вартості таких товарів, що були продані, та по яких не закінчився строк гарантійного обслуговування.

(абзац перший підпункту 5.4.3 пункту 5.4 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

У разі здійснення гарантійних замін товарів платник податку зобов'язаний вести окремий облік бракованих товарів, повернутих покупцями, а також облік покупців, що отримали таку заміну або послуги з ремонту (обслуговування), у порядку, встановленому центральним податковим органом.

Здійснення заміни товару без зворотного отримання бракованого товару або без належного ведення зазначеного обліку не дає права на збільшення валових витрат продавця такого товару на вартість замін.

Порядок гарантійного ремонту (обслуговування) або гарантійних замін, а також перелік товарів, на які встановлюється гарантійне обслуговування, визначаються Кабінетом Міністрів України на підставі норм законодавства з питань захисту прав споживачів.

Під терміном "оприлюднення" слід розуміти розповсюджене в змісті реклами, технічної документації, договору або іншого документа зобов'язання продавця щодо умов та строків гарантійного обслуговування.

5.4.4. Витрати платника податку на проведення передпродажних та рекламних заходів стосовно товарів (робіт, послуг), що продаються (надаються) такими платниками податку.

Витрати на організацію прийомів, презентацій і свят, придбання і розповсюдження подарунків, включаючи безоплатну роздачу зразків товарів або безоплатне надання послуг (виконання робіт) з рекламними цілями, але не більше двох відсотків від оподаткованого прибутку платника податку за попередній звітний (податковий) квартал.

(абзац другий підпункту 5.4.4 пункту 5.4 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.4.5. Будь-які витрати платника податку, пов'язані з утриманням та експлуатацією фондів природоохоронного призначення (крім витрат, що підлягають амортизації або відшкодуванню згідно із нормами статей 8 і 9 цього Закону), які перебувають у його власності, витрати із самостійного зберігання, переробки, захоронення або оплати послуг із зберігання, переробки, захоронення та ліквідації відходів від господарської діяльності платника податку сторонніми організаціями, з очищення стічних вод, інші витрати на збереження екологічних систем, які перебувають під негативним впливом господарської діяльності платника податку.

У разі виникнення розбіжностей між податковим органом та платником податку стосовно зв'язку проведених витрат на природоохоронні заходи з діяльністю платника податку податкові органи зобов'язані звернутися до Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, чий експертний висновок є підставою для прийняття рішення податковим органом.

5.4.6. Будь-які витрати зі страхування ризиків загибелі врожаю, транспортування продукції платника податку; цивільної відповідальності, пов'язаної з експлуатацією транспортних засобів, що перебувають у складі основних фондів платника податку; екологічної та ядерної шкоди, що може бути завдана платником податку іншим особам; майна платника податку; кредитних та інших комерційних ризиків платника податку, за

винятком страхування життя, здоров'я або інших ризиків, пов'язаних з діяльністю фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з платником податку, обов'язковість якого не передбачена законодавством, або будь-які витрати зі страхування сторонніх фізичних чи юридичних осіб.

Якщо умови страхування передбачають виплату страхового відшкодування на користь платника податку - страхувальника, застраховані збитки, понесені таким платником податку, відносяться до його валових витрат у податковий період їх понесення, а суми страхового відшкодування таких збитків включаються до валових доходів такого платника податку у податковий період їх отримання.

5.4.7. Будь-які витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів, виданих державними органами для ведення господарської діяльності, включаючи плату за реєстрацію підприємства в органах державної реєстрації, зокрема, в органах місцевого самоврядування, їх виконавчих органах, крім витрат на придбання торгових патентів, установлених Законом України "Про патентування деяких видів підприємницької діяльності". Витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів на право здійснення за межами України вилову риби та морепродуктів, а також надання транспортних послуг.

(підпункт 5.4.7 пункту 5.4 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.4.8. Витрати на відрядження фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з таким платником податку або є членами керівних органів платника податку, у межах фактичних витрат особи, яка відряджена, на проїзд (включаючи перевезення багажу) як до місця відрядження і назад, так і за місцем відрядження, оплату вартості проживання у готелях (мотелях), а також включених до таких рахунків витрат на харчування чи побутові послуги (прання, чистка, лагодження та прасування одягу, взуття чи білизни), найм інших жилих приміщень, телефонних рахунків, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), обов'язкового страхування, витрат на усний та письмовий переклади, інших документально оформлених витрат, пов'язаних з правилами в'їзду та перебування у місці відрядження, включаючи будь-які збори і податки, що підлягають сплаті у зв'язку зі здійсненням таких витрат.

(абзац перший підпункту 5.4.8 пункту 5.4 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Зазначені витрати можуть бути включені до складу валових витрат платника податку лише за наявності підтверджуючих документів, що засвідчують вартість цих витрат у вигляді транспортних квитків або транспортних рахунків (багажних квитанцій), рахунків з готелів (мотелів) або від інших осіб, що надають послуги з розміщення та проживання фізичної особи, страхових полісів тощо. Не включається до складу витрат платника податку готівка, витрачена на цілі, визначені підпунктами 5.3.1 та 5.4.4 цієї статті, а також на цілі, не пов'язані з відшкодуванням особистих витрат фізичної особи, яка перебуває у відрядженні.

Не дозволяється відносити до складу витрат на харчування вартість алкогольних напоїв та тютюнових виробів, суми "чайових", за винятком випадків, коли суми таких "чайових" включаються до рахунку згідно із законами країни перебування, а також плати за видовищні заходи.

Додатково до витрат, визначених першим абзацом цього підпункту, відносяться не підтвержені документально витрати на харчування та фінансування інших власних потреб фізичної особи (добових витрат), понесених у зв'язку з її відрядженням, у межах граничних норм, встановлюваних Кабінетом Міністрів України за кожний повний день відрядження, включаючи день від'їзду та приїзду.

Зазначені граничні норми встановлюються в гривнях:

в єдиній сумі для відряджень за кордон незалежно від країни відрядження та статусу населених пунктів;

в єдиній сумі для відряджень у межах України незалежно від статусу населених пунктів.

Кабінетом Міністрів України окремо визначаються граничні норми добових для відряджених членів екіпажів суден (інших транспортних засобів) або суми, що направляються на харчування таких членів екіпажів замість добових, у разі, якщо такі судна (інші транспортні засоби):

здійснюють комерційну, промислову, науково-пошукову чи риболовецьку діяльність за межами територіального моря (вод) України;

виконують міжнародні рейси для здійснення навігаційної діяльності чи перевезення пасажирів або вантажів за плату за межами повітряного або митного кордонів України;

використовуються для аварійно-рятувальних та пошуково-рятувальних робіт за межами митного кордону або територіального моря (вод) України.

(підпункт 5.4.8 пункту 5.4 статті 5 доповнено новими абзацами восьмим - одинадцятим згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР, у зв'язку з цим абзаци восьмий - чотирнадцятий вважати відповідно абзацами дванадцятим - вісімнадцятим)

Сума добових визначається:

у разі відрядження у межах України та країн, з якими не встановлено або спрощено прикордонний контроль, - згідно з відмітками відряджуючої та приймаючої сторони на посвідченні про відрядження, форма якого затверджується центральним податковим органом;

у разі відрядження до країн, з якими встановлено повний прикордонний митний контроль, - згідно з відмітками органів прикордонного контролю у паспорті або документі, що його замінює.

За відсутності зазначених відміток сума добових не включається до валових витрат платника податку.

Будь-які витрати на відрядження можуть бути включені до складу валових витрат платника податку за наявності підтверджуючих документів щодо зв'язку такого відрядження з основною діяльністю такого платника податку - запрошень приймаючої сторони, діяльність якої збігається з діяльністю платника податку; укладеного договору (контракту); інших документів, які встановлюють або засвідчують бажання встановити цивільно-правові відносини; документів, що засвідчують участь особи, яка відряджена

стороною, у переговорах, конференціях або симпозіумах, які проводяться за тематикою, що збігається з основною діяльністю платника податку.

За запитом представника податкового органу платник податку має забезпечити за власний рахунок переклад звітних та підтверджуючих документів, виданих іноземною мовою.

Суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, які направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів, визначаються Кабінетом Міністрів України. Сума добових для таких категорій фізичних осіб не може перевищувати суму, встановлену другим абзацом цього підпункту для інших відряджених осіб. Власник або уповноважена ним особа може встановлювати додаткові обмеження щодо сум та цілей використання коштів, наданих на відрядження.

5.4.9. До валових витрат відносяться витрати платника податку на утримання та експлуатацію таких об'єктів соціальної інфраструктури, що перебували на балансі та утримувалися за рахунок такого платника податку на момент набрання чинності цим Законом (крім капітальних затрат, які підлягають амортизації):

дитячих ясел або садків;

закладів середньої та середньої професійно-технічної освіти та закладів підвищення кваліфікації працівників такого платника податку;

дитячих, музичних та художніх шкіл, шкіл мистецтв, у разі якщо вони не надають платних послуг та не займаються іншою комерційною діяльністю;

закладів охорони здоров'я, пунктів безоплатного медичного обстеження, профілактики та допомоги працівникам;

спортивних залів і площадок, що використовуються безоплатно для фізичного оздоровлення та психологічного відтворення працівників, клубів і будинків культури, в разі якщо вони не використовуються для надання платних послуг та іншої комерційної діяльності (крім будинків відпочинку, туристичних баз та інших подібних закладів);

приміщень, що використовуються платником податку для організації харчування працівників такого платника податку;

багатоквартирного житлового фонду, включаючи гуртожитки, одноквартирного житлового фонду в сільській місцевості та об'єктів житлово-комунального господарства, які перебувають на балансі юридичних осіб, щодо яких платником податку прийнято документально оформлене рішення про передачу на баланс місцевих рад;

дитячих таборів відпочинку за умови, що вони не здаються в оренду, не використовуються для надання платних послуг або іншої комерційної діяльності.

(підпункт 5.4.9 пункту 5.4 статті 5
доповнено абзацом дев'ятим згідно із
Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.4.10. До валових витрат платника податку відносяться витрати на утримання та експлуатацію (крім тих, що підлягають амортизації):

приміщень житлового фонду, які належать юридичним особам, основною діяльністю яких є надання платних послуг з туристичного обслуговування сторонніх громадян чи здавання таких приміщень в оренду (найм) стороннім громадянам або організаціям у порядку, визначеному цим Законом;

легкових автомобілів, побутових літальних апаратів, моторних човнів, катерів і яхт, призначених для відпочинку, що належать платникам податку, основною діяльністю яких є надання платних послуг з транспортного чи туристичного обслуговування сторонніх громадян або організацій, а також якщо ці засоби належать спортивним організаціям і використовуються як спортивне знаряддя.

(абзац третій підпункту 5.4.10 пункту 5.4 статті 5 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Не включаються до складу валових витрат витрати платника податку (крім витрат на оплату праці) на утримання і експлуатацію приміщень житлового фонду (крім житлового фонду, визначеного у підпункті 5.4.9 цієї статті), побутових літальних апаратів, моторних човнів, катерів і яхт, призначених для відпочинку, що використовуються з іншими цілями, ніж зазначені у цьому підпункті, або іншими платниками податку, ніж зазначені у цьому підпункті; витрати на пально-мастильні матеріали, витрати, пов'язані з стоянкою та паркуванням легкових автомобілів.

(абзац четвертий підпункту 5.4.10 пункту 5.4 статті 5 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

Обмеження, встановлені цим підпунктом, не стосуються платників податку, основною діяльністю яких є надання послуг з утримання та експлуатації приміщень житлового фонду, побутових літальних апаратів, моторних човнів, катерів і яхт, призначених для відпочинку, які належать іншим особам, за замовленням та за рахунок таких інших осіб.

5.5. Особливості визначення складу витрат платника податку у разі сплати процентів за борговими зобов'язаннями.

5.5.1. До складу валових витрат відносяться будь-які витрати, пов'язані з виплатою або нарахуванням процентів за борговими зобов'язаннями (у тому числі за будь-якими кредитами, депозитами) протягом звітного періоду, якщо такі виплати або нарахування здійснюються у зв'язку з веденням господарської діяльності платника податку.

(підпункт 5.5.1 пункту 5.5 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

5.5.2. Для платників податку, зазначених у підпункті 5.5.3 цього пункту, віднесення до складу валових витрат витрат на виплату або нарахування процентів за борговими зобов'язаннями на користь осіб, визначених у підпункті 5.5.3 цього пункту у будь-якому податковому періоді дозволяється у сумі, що не перевищує суми доходів такого платника податку протягом звітного періоду, отриманих у вигляді процентів, збільшеної на суму, що дорівнює 50 відсоткам оподатковуваного прибутку звітного періоду, без урахування суми отриманих процентів.

(підпункт 5.5.2 пункту 5.5 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами України: від 18.11.97 р. N 639/97-ВР,

від 15.07.99 р. N 977-XIV)

5.5.3. Вимоги підпункту 5.5.2 поширюються на платників податку, 50 або більше відсотків статутного фонду яких перебуває у власності або управлінні (безпосередньо чи побічно) осіб, що є нерезидентами, а також юридичних осіб, звільнених від сплати податку на прибуток підприємств згідно з положеннями пункту 7.11 статті 7 цього Закону.

(підпункт 5.5.3 пункту 5.5 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

5.5.4. Для цілей підпункту 5.5.2 оподатковуваний прибуток без врахування процентів визначається як скоригований валовий дохід звітного періоду без урахування доходу звітного періоду, отриманого у вигляді процентів, зменшений на суму валових витрат звітного періоду, за винятком валових витрат звітного періоду, пов'язаних із виплатою процентів.

5.5.5. Витрати на сплату процентів, які відповідають вимогам підпункту 5.5.1, але не віднесені до складу витрат виробництва (обігу) згідно з положеннями підпункту 5.5.2 протягом звітного періоду, підлягають перенесенню на результати майбутніх податкових періодів із збереженням обмежень, передбачених пунктом 5.5.2.

5.6. Особливості визначення складу витрат на оплату праці

5.6.1. З урахуванням норм пункту 5.3 цієї статті до складу валових витрат платника податку відносяться витрати на оплату праці фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з таким платником податку (далі - працівники), які включають витрати на виплату основної і додаткової заробітної плати та інших видів заохочень і виплат, виходячи з тарифних ставок, у вигляді премій, заохочень, відшкодувань вартості товарів (робіт, послуг), витрати на виплату авторських винагород та виплат за виконання робіт (послуг), згідно з договорами цивільно-правового характеру, будь-які інші виплати в грошовій або натуральній формі, встановлені за домовленістю сторін.

5.6.2. Додатково до виплат, передбачених підпунктом 5.6.1 цієї статті, до складу валових витрат платника податку включаються обов'язкові виплати, а також компенсація вартості послуг, які надаються працівникам у випадках, передбачених законодавством, а також внески платника податку на обов'язкове страхування життя або здоров'я працівників у випадках, передбачених законодавством.

5.6.3. Підпункт 5.6.3 пункту 5.6 виключено

(згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.7. Особливості віднесення до складу витрат сум внесків на соціальні заходи

5.7.1. До складу валових витрат платника податку відносяться суми зборів на обов'язкове державне пенсійне страхування та інші види загальнообов'язкового (в тому числі державного) соціального страхування фізичних осіб, які перебувають у трудових відносинах з платником податку, нараховані на виплати, зазначені у підпункті 5.6.1 цієї статті, за ставками та у порядку, встановленому законом.

5.7.2. Добровільні внески до пенсійного рахунку працівника, що відкритий у межах пенсійних планів, передбачених пунктом 5.8 цієї статті, відраховуються платником

податку - наймодавцем за рахунок сум виплат доходу такого працівника та не включаються до складу валових витрат такого платника податку - наймодавця.

5.8. Додаткове пенсійне забезпечення (пенсійний план)

5.8.1. Під пенсійним планом слід розуміти порядок управління та розміщення накопичених пенсійних внесків, який відповідає таким вимогам:

а) пенсійні рахунки відкриваються платником податку у банках, уповноважених Кабінетом Міністрів України за погодженням з Національним банком України;

б) вкладниками пенсійного рахунку можуть бути працівники, які перебувають у трудових відносинах з платником податку;

в) зняття коштів з рахунків вкладника не може провадитися раніше ніж при досягненні ним віку, встановленого Кабінетом Міністрів України, за винятком випадків, коли такий вкладник:

виїжджає за кордон на постійне місце проживання;

оголошений судом безвісно відсутнім або померлим;

помер;

г) у разі смерті власника пенсійного рахунку кошти, а також проценти, нараховані на такі кошти, передаються спадкоємцям власника такого рахунку та додаються до їх пенсійних рахунків у порядку, визначеному законодавством;

д) уповноважений банк зобов'язаний тримати кошти, внесені вкладниками, у ліквідній формі згідно з правилами, встановленими законодавством з пенсійного страхування;

е) підприємство, що відкриває пенсійний план на користь своїх працівників, повинно бути зареєстровано у порядку, передбаченому законодавством про пенсійні плани.

5.8.2. Кошти пенсійних рахунків, сформовані згідно з підпунктом 5.8.1 цієї статті, можуть використовуватися для забезпечення ризиків вкладників у цивільно-правових відносинах, включаючи забезпечення кредитів, розстрочок при купівлі товарів або нерухомості тощо.

Виплати з пенсійних рахунків на покриття ризиків, зазначених у цьому підпункті, можуть здійснюватися після відкриття пенсійного рахунку у строки, передбачені законодавством.

5.8.3. Суми, внесені протягом звітного періоду від імені працівника його працедавцем до додаткового пенсійного плану, не підлягають обкладенню податком з доходів громадян у разі їх відрахування до такого пенсійного плану, але включаються (з урахуванням нарахованих процентів) до доходів такого працівника (його спадкоємців) у разі їх виплати. Зазначені у цьому підпункті внески не включаються в базу нарахувань соціальних внесків, передбачених підпунктом 5.7.1 цієї статті.

5.8.4. До складу валових витрат платника податку відносяться суми валових внесків працівника до додаткових пенсійних планів, які вносяться від його імені таким платником податку, але не більше як 15 відсотків сукупного доходу, отриманого таким працівником від такого платника податку протягом податкового періоду, коли відбулося таке внесення.

5.8.5. Якщо законодавством про пенсійне забезпечення встановлюються інші правила, ніж ті, що зазначені у цьому пункті, застосовуються правила такого законодавства про пенсійне забезпечення.

5.9. Платник податку веде облік приросту (убутку) балансової вартості покупних товарів (крім активів, що підлягають амортизації, цінних паперів та деривативів), матеріалів, сировини, комплектуючих виробів та напівфабрикатів на складах, у незавершеному виробництві та залишках готової продукції. У разі коли балансова вартість таких запасів на кінець звітної квартили перевищує їх балансову вартість на початок того ж звітної квартили, різниця вираховується з суми валових витрат платника податку у такому звітному квартилі.

(абзац перший пункту 5.9 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

У разі коли вартість таких запасів на початок звітної квартили перевищує їх вартість на кінець того ж звітної квартили, різниця додається до складу валових витрат платника податку у такому звітному періоді.

Дія цього пункту не поширюється на виробників сільськогосподарської продукції.

Облік приросту (убутку) балансової вартості покупних товарів (крім активів, що підлягають амортизації, цінних паперів та деривативів), матеріалів, сировини, комплектуючих виробів та напівфабрикатів на складах, у незавершеному виробництві та залишках готової продукції енергогенеруючих підприємств, підприємств по виробництву бромзаліза та броду, а також підприємств з первинної переробки продукції рослинництва ведеться за наслідками звітної (податкового) року в порядку та за переліком зазначених товарів, матеріалів, сировини, комплектуючих виробів та напівфабрикатів, що встановлюються Кабінетом Міністрів України.

(пункт 5.9 статті 5 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

5.10. Установлення додаткових обмежень щодо віднесення витрат до складу валових витрат платника податку, крім тих, що зазначені у цьому Законі, не дозволяється.

Стаття 6. Порядок перенесення балансових збитків на наступні податкові періоди

6.1. Якщо об'єкт оподаткування платника податку з числа резидентів за результатами звітної (податкового) квартили має від'ємне значення (з урахуванням суми амортизаційних відрахувань), дозволяється відповідне зменшення об'єкта оподаткування наступного звітної (податкового) квартили, а також кожного з наступних двадцяти звітних (податкових) квартилів до повного погашення такого від'ємного значення об'єкта оподаткування.

(пункт 6.1 статті 6 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

6.2. У разі коли від'ємне значення об'єкта оподаткування не погашається платником податку за рахунок отриманих ним валових доходів у порядку, визначеному у пункті 6.1 цієї статті, об'єкт оподаткування наступних звітних (податкових) квартилів не зменшується на непогашену суму від'ємного значення об'єкта оподаткування.

(пункт 6.2 статті 6 в редакції
Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

6.3. У разі якщо за результатами наступного звітнього кварталу балансові збитки попереднього кварталу не відшкодовані валовими доходами, різниця підлягає індексації згідно з офіційним індексом інфляції такого звітнього кварталу.

Стаття 7. Оподаткування операцій особливого виду

7.1. Оподаткування товарообмінних (бартерних) операцій

7.1.1. Доходи та витрати від здійснення товарообмінних (бартерних) операцій визначаються платником податку виходячи з договірної ціни такої операції, але не нижчої за звичайні ціни.

7.1.2. Платник податку щоквартально подає розрахунок фінансових результатів товарообмінних (бартерних) операцій разом із податковою декларацією про прибуток до податкового органу за місцезнаходженням такого платника податку.

(підпункт 7.1.2 пункту 7.1 статті 7 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

7.2. Оподаткування страхової діяльності

7.2.1. Валові доходи від страхової діяльності (крім страхування ризиків життя) страховиків-резидентів оподатковуються за ставкою три відсотки від суми валового доходу, отриманого від страхової діяльності, та не підлягають оподаткуванню податком, встановленим статтею 10 цього Закону. Для цілей оподаткування страхової діяльності під валовим доходом від страхової діяльності слід розуміти суму страхових внесків, страхових платежів або страхових премій (далі - сума валових внесків), за винятком суми валових внесків, переданих в перестраховання, отриманих (нарахованих) страховиками протягом звітнього періоду по договорах страхування і перестраховання ризиків на території України або за її межами.

(підпункт 7.2.1 пункту 7.2 статті 7 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

7.2.2. Облік операцій зі страхування життя фізичних осіб ведеться страховиками окремо.

Доходи, отримані страховиками-резидентами у вигляді сум страхових внесків, страхових платежів чи страхових премій, накопичених протягом звітнього періоду за договорами страхування і перестраховання життя на території України або за її межами, не належать до складу валових доходів, встановлених підпунктом 7.2.1 цієї статті.

Страхові резерви (резервні фонди) на покриття ризиків (збитків) із страхування життя, формуються окремо від страхових резервів (резервних фондів) на покриття ризиків (збитків) з інших видів страхування та використовуються виключно на покриття ризиків із страхування життя. Методика формування страхових резервів (резервних фондів) страховиків устанавлюється Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю.

Доходи, отримані страховиками від страхування і перестраховання життя, не підлягають оподаткуванню податками, встановленими підпунктом 7.2.1 цієї статті, статтею 10 цього

Закону, та підлягають оподаткуванню податком, встановленим пунктом 13.3 цього Закону у випадках, передбачених таким пунктом.

7.2.3. У разі коли страховик одержує доходи з джерел інших, ніж ті, що визначені у підпункті 7.2.1 та 7.2.2, такі доходи оподатковуються у загальному порядку. При цьому до категорії валових витрат, пов'язаних з отриманням таких доходів, не включаються витрати, понесені страховиком при здійсненні операцій із страхування (перестраховування).

7.2.4. Для цілей оподаткування операції із страхування життя фізичної особи вважається операція, яка передбачає страхову виплату при таких страхових випадках:

смерть застрахованої особи;

рішення суду про оголошення застрахованої особи померлою;

дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування або досягнення нею віку, визначеного договором страхування. У цьому випадку строк дії договору не може бути меншим як 120 календарних місяців та не може передбачати часткових виплат до закінчення строку такого договору або настання страхового випадку. На перехідний період до 2003 року строк дії договору із страхування життя громадян віком після 50 років встановлюється від 60 календарних місяців.

У разі дострокового розірвання договору зі страхування життя, непов'язаного зі смертю застрахованої особи, доходи, отримані страховиком, підлягають оподаткуванню в порядку, встановленому підпунктом 7.2.1 цієї статті за наслідками податкового періоду, протягом якого відбулося таке розірвання з використанням ставки податку в шість відсотків.

Доходи від страхування фізичних осіб на інших умовах оподатковуються у порядку, встановленому підпунктом 7.2.1 цієї статті.

7.3. Оподаткування операцій із розрахунками в іноземній валюті

7.3.1. Доходи, отримані (нараховані) платником податку в іноземній валюті у зв'язку з продажем товарів (робіт, послуг) протягом звітного періоду, перераховуються в гривні за офіційним валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на дату отримання (нарахування) таких доходів, і не підлягають перерахуванню у зв'язку зі зміною обмінного курсу гривні протягом такого звітного періоду.

Балансова вартість іноземної валюти, отриманої платником податку у зв'язку з таким продажем (виручка в іноземній валюті), визначається за курсом, зазначеним у першому абзаці цього підпункту.

7.3.2. Витрати, понесені (нараховані) платником податку в іноземній валюті протягом звітного періоду у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг), вартість яких відноситься до валових витрат такого платника податку, визначаються у сумі, що має дорівнювати балансовій вартості такої іноземної валюти, визначеної згідно із положеннями підпунктів 7.3.1, 7.3.4, 7.3.6 цієї статті, і не підлягають перерахуванню у зв'язку із зміною обмінного курсу гривні протягом такого звітного періоду.

7.3.3. Будь-яка заборгованість платника податку або перед платником податку, основна сума якої (без процентів та комісійних винагород) виражена в іноземній валюті, відображається в податковому обліку дебітора або кредитора шляхом перерахунку суми

такої заборгованості в гривні за офіційним валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на дату її виникнення (далі - балансова вартість заборгованості), і не підлягає перерахуванню у зв'язку зі зміною обмінного курсу гривні протягом звітного періоду.

У разі коли така заборгованість продається (погашається) протягом звітного періоду, вартість такої заборгованості визначається шляхом перерахунку її суми в гривні за офіційним валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на дату такого продажу (погашення).

7.3.4. У разі купівлі іноземної валюти за гривні валові витрати або валові доходи платника податку не змінюються. Сума гривень, сплачена платником податку у зв'язку з такою купівлею (без урахування комісійних або вартості інших послуг осіб, що здійснюють конверсійні (обмінні) операції за дорученням платника податку), вважається балансовою вартістю такої іноземної валюти.

У разі купівлі однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту балансова вартість придбаної іноземної валюти визначається на рівні балансової вартості іноземної валюти, що була продана.

7.3.5. У разі продажу іноземної валюти за гривні валові доходи платника податку збільшуються на суму гривень, отриманих від покупця у зв'язку з таким продажем, а валові витрати такого платника податку збільшуються на суму балансової вартості такої іноземної валюти.

7.3.6. З метою оподаткування будь-яка іноземна валюта або заборгованість в іноземній валюті, що перебували на обліку платника податку на кінець звітного періоду, перераховуються в гривні за офіційним валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на останній робочий день звітного періоду. При цьому позитивна або від'ємна різниця між результатом такого перерахунку та балансовою вартістю іноземної валюти або заборгованості включається відповідно до валових доходів або валових витрат платника податку - кредитора або до валових витрат чи валових доходів платника податку - дебітора за наслідками звітного періоду. Для наступного податкового періоду балансова вартість іноземної валюти або заборгованості в іноземній валюті прирівнюється до їх вартості, визначеної на кінець попереднього звітного періоду.

Для підприємств гірничо-металургійного комплексу, які беруть участь в економічному експерименті, що проводиться з 1 липня 1999 року до 1 січня 2002 року, будь-яка іноземна валюта, що перебувала на обліку платника податку на кінець звітного періоду, перераховується в гривні за офіційним валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на останній робочий день звітного періоду. При цьому позитивна або від'ємна різниця між результатом такого перерахунку та балансовою вартістю іноземної валюти включається відповідно до валових доходів або валових витрат платника податку - кредитора або до валових витрат чи валових доходів платника податку - дебітора за наслідками звітного періоду. Для наступного податкового періоду балансова вартість іноземної валюти прирівнюється до її вартості, визначеної на кінець попереднього звітного періоду, а заборгованість в іноземній валюті перераховується у гривні в тому звітному періоді, в якому вона була погашена.

(підпункт 7.3.6 статті 7 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 14.07.99 р. N 934-XIV)

7.3.7. До валових витрат платників податку - суб'єктів валютного ринку відносяться також будь-які витрати, пов'язані з оплатою послуг інших осіб, що здійснюють конверсійні (обмінні) операції за дорученням таких платників податку.

7.3.8. Банки здійснюють відмінний від інших платників податку податковий облік результатів операцій з іноземною валютою.

(абзац перший підпункту 7.3.8 пункту 7.3 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Облік операцій з продажу або купівлі іноземної валюти, які здійснюються за дорученням та за рахунок клієнтів таких банків, ведеться окремо від обліку операцій з продажу або купівлі іноземної валюти, здійснюваних за рішенням банку за рахунок інших (власних) джерел.

При здійсненні операцій з продажу або купівлі іноземної валюти за дорученням та за рахунок клієнтів до валових доходів банку відносяться суми комісійних (брокерських) та інших подібних видів винагород, одержаних (нарахованих) банком у зв'язку із здійсненням таких операцій протягом звітного періоду, а до валових витрат - витрати банку, понесені (нараховані) у зв'язку із здійсненням таких операцій протягом звітного періоду.

(абзац третій підпункту 7.3.8 пункту 7.3 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

При здійсненні операцій з купівлі або продажу іноземної валюти за рішенням банку до складу валових доходів або валових витрат банку відноситься кінцевий фінансовий результат обмінних (конверсійних) операцій за результатами звітного періоду.

Кінцевий фінансовий результат обмінних (конверсійних) операцій за результатами звітного періоду вираховується як сума фінансових результатів обмінних (конверсійних) операцій за результатами кожного банківського дня. Фінансовим результатом обмінних (конверсійних) операцій за результатами банківського дня є різниця між валовими доходами, отриманими (нарахованими) банком внаслідок продажу іноземної валюти протягом такого банківського дня, та валовими витратами, понесеними (нарахованими) у зв'язку із придбанням іноземної валюти протягом такого банківського дня.

У розрахунки фінансового результату обмінних (конверсійних) операцій не беруться суми комісійних (брокерських) або інших подібних винагород, сплачених або отриманих (нарахованих) банком у зв'язку із здійсненням таких обмінних (конверсійних) операцій, які відносяться до складу валових доходів або валових витрат банку у загальному порядку.

На іноземну валюту, що входила до складу власних коштів банку за станом на останній день звітного періоду, поширюється порядок, передбачений підпунктом 7.3.6 цієї статті.

7.4. Оподаткування операцій з пов'язаними особами

З метою оподаткування:

7.4.1. Доход, отриманий платником податку від продажу товарів (робіт, послуг) пов'язаним особам, визначається виходячи із договірних цін, але не менших за звичайні ціни на такі товари (роботи, послуги), що діяли на дату такого продажу.

(підпункт 7.4.1 пункту 7.4 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

7.4.2. Витрати, понесені платником податку у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у пов'язаної особи визначаються виходячи із договірних цін, але не більших за звичайні ціни, що діяли на дату такого придбання.

7.4.3. Положення підпунктів 7.4.1, 7.4.2 поширюються також на операції з юридичними особами, які не є платниками податку, встановленого статтею 10 цього Закону, або сплачують податок на прибуток за іншими, ніж платник податку, ставками.

7.4.4. Витрати платника податку, понесені по сплаті процентів по депозитах, орендних платежах, цивільно-правових договорах пов'язаним з платником податку особам, визначаються виходячи із договірних цін (процентних ставок за депозит), але не вищих за звичайні ціни (звичайні процентні ставки за депозит).

7.5. До валового доходу платника податку включається прибуток від продажу (обміну, інших видів відчуження) основних фондів або нематеріальних активів, що підлягають амортизації, визначений згідно із статтею 8 цього Закону.

7.6. Оподаткування операцій з торгівлі цінними паперами та деривативами

7.6.1. З метою оподаткування платник податку веде окремий облік фінансових результатів операцій з торгівлі цінними паперами та деривативами.

У разі коли протягом звітного періоду витрати, понесені (нараховані) платником податку у зв'язку із придбанням цінних паперів і деривативів, перевищують доходи, отримані від продажу (відчуження) цінних паперів і деривативів протягом такого звітного періоду, балансові збитки переносяться на зменшення доходів майбутніх періодів від таких операцій протягом строків, визначених статтею 6 цього Закону.

У разі коли протягом звітного періоду доходи, отримані (нараховані) платником податку в зв'язку із продажем (відчуженням) цінних паперів і деривативів, перевищують витрати, понесені (нараховані) платником податку в зв'язку із придбанням цінних паперів і деривативів протягом такого звітного періоду, збільшені на суму некомпенсованих балансових збитків від таких операцій минулих періодів, прибуток включається до складу валових доходів за результатами такого звітного періоду.

7.6.2. Під терміном "торгівля цінними паперами і деривативами" слід розуміти:

будь-які операції з придбання або продажу цінних паперів чи фондових деривативів торговцями цінними паперами, чий статус встановлюється відповідним законодавством про цінні папери і фондовий ринок;

будь-які операції з придбання або продажу товарних деривативів членами товарних бірж, чий статус встановлюється законодавством про товарні біржі;

будь-які операції з купівлі та продажу цінних паперів особами, які не мають статусу торговців цінними паперами.

7.6.3. Під терміном "витрати" слід розуміти суму коштів або вартість майна, сплачену (нараховану) платником податку продавцю цінних паперів та деривативів як компенсація їх вартості.

До складу витрат включається також сума будь-якої заборгованості покупця, яка виникає у зв'язку з таким придбанням.

7.6.4. Під терміном "доходи" слід розуміти суму коштів або вартість майна, отриману платником податку від продажу, обміну або інших способів відчуження цінних паперів та деривативів, збільшену на вартість будь-яких матеріальних цінностей чи нематеріальних активів, які передаються платнику податку в зв'язку з таким продажем, обміном або відчуженням.

До складу доходів включається також сума будь-якої заборгованості платника податку, яка погашається у зв'язку з таким продажем, обміном або відчуженням.

7.6.5. Норми цього пункту поширюються також на визначення балансових збитків або прибутків, отриманих платником податку від операцій з корпоративними правами, що виражені в інших, ніж цінні папери, формах.

7.6.6. Норми цього пункту не відносяться до операцій з придбання матеріальних цінностей на строкових умовах.

7.7. Оподаткування спільної діяльності на території України без створення юридичної особи

7.7.1. Спільна діяльність без створення юридичної особи провадиться на підставі договору про спільну діяльність, що передбачає об'єднання коштів або майна учасників для досягнення спільної господарської мети.

7.7.2. Облік результатів спільної діяльності ведеться платником податку, уповноваженим на це іншими сторонами згідно з умовами договору, окремо від обліку господарських результатів такого платника податку.

7.7.3. Виплати частини доходу, отриманого учасниками від спільної діяльності, прирівнюються до виплат дивідендів в порядку, передбаченому підпунктами 7.8.2, 7.8.6 - 7.8.8 цієї статті.

7.7.4. У разі коли доходи від спільної діяльності не розподіляються протягом звітного періоду з метою оподаткування, вони вважаються розподіленими між учасниками згідно з умовами договору про спільну діяльність на кінець такого звітного періоду і підлягають оподаткуванню згідно з підпунктом 7.7.3 цієї статті.

7.7.5. У разі коли протягом звітного періоду витрати, понесені платником податку в зв'язку із проведенням спільної діяльності, перевищують доходи, отримані від таких операцій, балансові збитки переносяться на зменшення доходів майбутніх податкових періодів від такої спільної діяльності протягом строків, визначених статтею 6 цього Закону.

7.7.6. Для цілей оподаткування господарські відносини між учасниками спільної діяльності прирівнюються до відносин на основі окремих цивільно-правових договорів.

7.7.7. Порядок податкового обліку та звітності результатів спільної діяльності встановлюється центральним податковим органом.

7.8. Оподаткування дивідендів

7.8.1. У разі прийняття рішення щодо виплати дивідендів емітент корпоративних прав, на які нараховуються дивіденди, провадить зазначені виплати власнику таких корпоративних прав пропорційно частці його в статутному фонді підприємства-емітента таких корпоративних прав незалежно від того, чи була діяльність такого підприємства-емітента прибутковою протягом звітного періоду при наявності інших власних джерел для виплати дивідендів.

7.8.2. За винятком випадків, передбачених підпунктом 7.8.5 цієї статті, платник податку, який виплачує дивіденди своїм акціонерам (власникам), нараховує та утримує податок на дивіденди в розмірі 30 відсотків нарахованої суми виплат за рахунок таких виплат незалежно від того, чи є емітент платником податку на прибуток. Зазначений податок вноситься до бюджету до/або одночасно із виплатою дивідендів.

Платіжний документ, який надається платником податку банківській установі, що його обслуговує, повинен відображати суму дивідендів, що підлягають виплаті, а також утриману суму податку на дивіденди. Банківська установа не має права приймати до виконання платіжний документ, що не відповідає зазначеним вимогам.

7.8.3. Платник податку - емітент корпоративних прав зменшує суму нарахованого податку на прибуток на суму внесеного до бюджету податку на дивіденди, запровадженого підпунктом 7.8.2 цієї статті. Не дозволяється проведення зазначеного заліку з податком, передбаченим пунктом 7.2 цієї статті.

7.8.4. У разі коли сума сплаченого податку на дивіденди перевищує суму податкових зобов'язань підприємства-емітента за податком на прибуток звітного періоду, різниця переноситься на зменшення зобов'язань за податком на прибуток такого підприємства у майбутніх податкових періодах у порядку, передбаченому статтею 6 цього Закону.

7.8.5. Податок на дивіденди, передбачений підпунктом 7.8.2 цієї статті, не застосовується у разі виплати дивідендів у вигляді акцій (часток, паїв), емітованих підприємством, яке нараховує дивіденди, за умови, що така виплата ніяким чином не змінює пропорцій (часток) участі всіх акціонерів (власників) у статутному фонді підприємства-емітента, а також при виплаті дивідендів на користь нерезидентів, які оподатковуються в порядку, визначеному пунктом 13.7 статті 13 цього Закону.

(підпункт 7.8.5 пункту 7.8 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

7.8.6. Юридичні особи, що отримують дивіденди, з яких утримано податок, передбачений підпунктом 7.8.2 цієї статті, або дивіденди, виплачені у вигляді акцій, згідно з положеннями підпункту 7.8.5 цієї статті не включають такі дивіденди до складу валового доходу.

7.8.7. У випадках виплати дивідендів фізичним особам на привілейовані акції суми таких виплат підлягають оподаткуванню податком, передбаченим підпунктом 7.8.2 цієї статті, і прирівнюються до виплати додаткових благ, які оподатковуються у порядку, встановленому законом України про оподаткування доходів фізичних осіб.

7.8.8. Якщо внаслідок повної ліквідації підприємства платник податку - власник корпоративних прав, емітованих таким підприємством, отримує кошти або майно, вартість яких перевищує балансову вартість таких корпоративних прав, сума перевищення включається до валового доходу такої особи. У разі коли сума коштів або вартість майна менша від номінальної вартості корпоративних прав, сума збитків відноситься до складу валових витрат платника податку у податковий період отримання такої компенсації, але не раніше періоду повної ліквідації підприємства-емітента.

7.9. Оподаткування операцій з борговими вимогами та зобов'язаннями

7.9.1. З урахуванням особливостей, встановлених цим Законом, не включаються до валового доходу і не підлягають оподаткуванню кошти або майно, залучені платником податку у зв'язку з:

отриманням платником податку фінансових кредитів від інших осіб-кредиторів, а також поверненням основної суми фінансових кредитів, наданих платником податку іншим особам-дебіторам;

залученням платником податку коштів або майна в довірче управління, коштів у депозит (вклад), у тому числі шляхом випуску ощадних (депозитних) сертифікатів, або на інші строкові чи довірчі рахунки, в тому числі шляхом емісії (випуску) облігацій, векселів чи інвестиційних сертифікатів, а також поверненням платнику податку коштів або майна з довірчого управління, а також основної суми депозиту (вкладу), у тому числі шляхом погашення (викупу) ощадних (депозитних) сертифікатів, або з інших строкових чи довірчих рахунків, відкритих іншими особами на користь такого платника податку, у тому числі шляхом погашення облігацій, векселів чи інвестиційних сертифікатів;

(абзац третій підпункту 7.9.1 пункту 7.9 статті 7 в редакції Закону України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

залученням платником податку майна на підставі договору лізингу (оренди), концесії, комісії, консигнації, довірчого управління, схову (відповідального зберігання), а також згідно з іншими цивільно-правовими договорами, що не передбачають передачі права власності на таке майно.

7.9.2. З урахуванням особливостей, встановлених цим Законом, не включаються до валових витрат кошти або майно, надані платником податку у зв'язку з:

поверненням платником податку основної суми кредиту іншим особам-кредиторам, а також з наданням кредиту іншим особам-дебіторам;

поверненням платником податку коштів або майна з довірчого управління, основної суми депозитів (вкладів), у тому числі залучених шляхом випуску ощадних (депозитних) сертифікатів, або коштів з інших строкових чи довірчих рахунків, у тому числі шляхом погашення (викупу) облігацій, векселів чи інвестиційних сертифікатів, а також розміщенням платником податку коштів або майна в довірче управління, коштів у депозит (вклад), у тому числі шляхом придбання ощадних (депозитних) сертифікатів, або на інші строкові та довірчі рахунки, відкриті на користь такого платника податку, у тому числі шляхом придбання облігацій, векселів чи інвестиційних сертифікатів;

(абзац третій підпункту 7.9.2 пункту 7.9 статті 7 в редакції Закону України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

наданням платником податку майна на підставі договорів лізингу (оренди), концесії, комісії, консигнації, довірчого управління, схову (відповідального зберігання) або згідно з іншими цивільно-правовими договорами, що не передбачають передачі права власності на таке майно іншій особі.

Під терміном "основна сума" слід розуміти суму наданого кредиту або депозиту (строкових, довірчих рахунків) без урахування процентів (фіксованих виплат, премій, вигащів).

7.9.3. За процентними цінними паперами, емітованими платником податку, суми процентів включаються до складу його валових витрат у податковий період, протягом якого була здійснена або мала бути здійснена виплата таких процентів. За дисконтними цінними паперами, емітованими платником податку, балансові збитки від їх розміщення відносяться до складу його валових витрат у податковий період, протягом якого відбулося погашення (викуп) таких цінних паперів.

Платник податку, який здійснює довірчі операції з коштами або майном довірителя, відносить до складу своїх валових доходів кінцевий фінансовий результат такої довірчої операції, який визначається за наслідками податкового періоду, протягом якого здійснюється повернення довірителю частини доходу, фактично отриманого довіреною особою від операцій з розміщення коштів або майна такого довірителя, та дорівнює винагороді за здійснення таких довірчих операцій, яка утримується на користь довіреної особи за рахунок виплати такого доходу.

(підпункт 7.9.3 пункту 7.9 статті 7 в редакції
Закону України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

7.9.4. Оподаткування операцій з безстроковими цінними паперами здійснюється у порядку, передбаченому для оподаткування дивідендів.

Дія цього підпункту не поширюється на цінні папери, що засвідчують корпоративні права.

Безстрокові цінні папери - це цінні папери, які не мають встановленого строку погашення чи мають строк погашення більш як 10 років з моменту їх емісії (випуску) або згідно з умовами емісії передбачають право емітента приймати одноособове рішення про продовження строку погашення (ліквідації) таких цінних паперів, незалежно від загального строку дії таких цінних паперів.

Витрати, понесені платником податку у зв'язку з придбанням безстрокових цінних паперів до валових витрат не включаються і підлягають амортизації як нематеріальні активи згідно із статтею 8 цього Закону. Дія цього підпункту не поширюється на цінні папери, що засвідчують корпоративні права.

7.9.5. При відчуженні майна, заставленого з метою забезпечення повної суми боргової вимоги, валові витрати та валові доходи заставодавця та заставодержателя визначаються у такому порядку:

відчуження об'єкта застави для заставодавця прирівнюється до продажу такого об'єкта у податковий період такого відчуження, а основна сума кредиту та нарахованих на неї процентів, що залишилися неповернутими кредитору (гаранту), - ціною продажу такої застави;

якщо згідно з умовами договору або закону об'єкт застави відчужується у власність заставодержателя у рахунок погашення боргових зобов'язань, таке відчуження прирівнюється до купівлі заставодержателем такого об'єкта застави у податковий період такого відчуження, а основна сума кредиту та нарахованих на неї процентів, що залишилися неповернутими кредитором (гаранту), - ціною придбання такої застави;

якщо кредитор у подальшому продає об'єкт застави іншим особам, його доходи або збитки визнаються у загальному порядку;

якщо згідно з умовами договору або закону об'єкт застави з метою погашення боргових зобов'язань підлягає продажу на аукціоні (публічних торгах), валові доходи і валові витрати заставодержателя визначаються у порядку, встановленому підпунктом 12.3.4 цього Закону та Законом України "Про заставу"

Порядок надання та погашення боргових зобов'язань, забезпечених заставою, встановлюється відповідним законодавством.

7.10. Порядок оподаткування доходів від виконання довгострокових договірних зобов'язань

7.10.1. Платник податку може вибрати особливий порядок оподаткування результатів діяльності, що здійснюється за довгостроковим договором (контрактом).

7.10.2. Під терміном "довгостроковий договір (контракт)" слід розуміти будь-який договір на виготовлення, будівництво, установку або монтаж матеріальних цінностей, що входять до складу основних фондів замовника або складових частин таких основних фондів, а також на створення нематеріальних активів, пов'язаних з таким виготовленням, будівництвом, установкою або монтажем (послуг типу "інженіринг", науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт та розробок), за умови, якщо такий контракт не планується завершити раніше ніж через 9 місяців з моменту здійснення перших витрат або отримання авансу (передоплати).

7.10.3. Виконавець самостійно визначає доходи і витрати, нараховані (понесені) протягом звітного періоду у зв'язку із виконанням довгострокового договору (контракту), використовуючи оціночний коефіцієнт виконання такого довгострокового контракту.

7.10.4. Оціночний коефіцієнт виконання довгострокового договору (контракту) визначається як співвідношення суми фактичних витрат звітного періоду до суми загальних витрат, що плануються виконавцем при виконанні довгострокового контракту.

7.10.5. Доход виконавців у звітному періоді визначається як добуток загальнодоговірної ціни довгострокового договору (контракту) на оціночний коефіцієнт виконання довгострокового контракту.

7.10.6. Витрати виконавця у звітному періоді визначаються на рівні фактично оплачених (нарахованих) витрат, пов'язаних із виконанням довгострокового договору (контракту) у такому звітному періоді.

7.10.7. Витрати і доходи, понесені (нараховані) виконавцем довгострокового договору (контракту) протягом звітного періоду, включаються до складу валових витрат або валових доходів такого виконавця за наслідками такого періоду в сумах, визначених підпунктами 7.10.5 та 7.10.6 цієї статті.

7.10.8. Для цілей оподаткування суми авансів або передоплат, наданих виконавцю довгострокового договору (контракту), відносяться до складу валового доходу такого виконавця виключно у межах сум, визначених згідно із підпунктом 7.10.5 цього пункту.

7.10.9. Після завершення довгострокового договору (контракту) виконавець здійснює перерахунок сум податкових зобов'язань, попередньо визначених ним за наслідками кожного податкового періоду протягом строку виконання такого довгострокового договору (контракту), визначаючи фактичний коефіцієнт виконання довгострокового договору (контракту) як співвідношення витрат відповідних попередніх звітних періодів до фактичних загальних витрат, понесених (нарахованих) виконавцем при виконанні довгострокового договору (контракту), та доход таких періодів як добуток кінцевої договірної ціни об'єкта довгострокового договору (контракту) на фактичний коефіцієнт виконання довгострокового договору (контракту).

У разі коли за наслідками перерахунку виявляється, що платник податку завищив або занижив суму податкових зобов'язань, розраховану за наслідками будь-якого попереднього податкового періоду протягом виконання довгострокового договору (контракту), зазначене завищення або заниження враховується відповідно у зменшенні або збільшенні валового доходу такого платника податку в податковому періоді завершення довгострокового договору (контракту) із застосуванням до суми визначеної різниці процента, що дорівнює 120 відсоткам ставки Національного банку України, що діяла на момент здійснення такого перерахунку, за строк дії такої переоплати чи недоплати.

При цьому відлік строку позовної давності починається з податкового періоду, в якому завершується довгостроковий договір (контракт).

7.10.10. Податкові звіти щодо результатів діяльності виконавця довгострокового договору (контракту) за наслідками кожного податкового періоду надаються податковому органу за формою, що встановлюється центральним податковим органом.

7.10.11. У разі якщо об'єкт довгострокового контракту відноситься до основних фондів замовника, замовник у порядку, визначеному у статті 8 цього Закону, збільшує балансову вартість відповідної групи основних фондів на суму коштів, матеріальних або нематеріальних активів, що підлягають амортизації, які надані виконавцю у вигляді авансів (передоплати) або вартості об'єкта довгострокового договору (контракту) чи його частини, що передані на баланс замовника.

У разі якщо об'єкт довгострокового договору (контракту) не відноситься до складу основних фондів замовника, замовник збільшує валові витрати звітного періоду на суму коштів, матеріальних або нематеріальних активів, наданих виконавцю у вигляді авансів (передоплати) або вартості об'єкта довгострокового договору (контракту) чи його частини, переданих на баланс замовника у такому звітному періоді.

(підпункт 7.10.11 пункту 7.10 статті 7 в редакції
Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

7.10.12. Підпункти 7.10.3 - 7.10.8 цієї статті застосовуються також для визначення доходів і витрат відповідних звітних періодів від операцій з передплати періодичних видань, оперативного лізингу (оренди), оренди землі та оренди жилих приміщень у разі попередньої оплати таких операцій на строк, що перевищує звітний період.

У таких випадках норми підпункту 7.10.9 не застосовуються.

7.11. Оподаткування неприбуткових установ і організацій

7.11.1. Ця стаття застосовується до неприбуткових установ і організацій, які є:

а) органами державної влади України, органами місцевого самоврядування та створеними ними установами або організаціями, що утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів;

б) благодійними фондами і благодійними організаціями, створеними у порядку, визначеному законом для проведення благодійної діяльності, в тому числі громадськими організаціями, створеними з метою провадження екологічної, оздоровчої, аматорської спортивної, культурної, освітньої та наукової діяльності, а також творчими спілками та політичними партіями; науково-дослідними установами та вищими навчальними закладами III - IV рівнів акредитації, внесеними до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави; заповідниками, музеями-заповідниками;

(абзац "б" підпункту 7.11.1 пункту 7.11 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР, від 01.12.98 р. N 285-XIV, від 08.06.2000 р. N 1805-III)

в) пенсійними фондами, кредитними спілками, створеними у порядку, визначеному законом;

г) іншими, ніж визначені у абзаці "б" цього підпункту, юридичними особами, діяльність яких не передбачає одержання прибутку згідно з нормами відповідних законів;

д) спілками, асоціаціями та іншими об'єднаннями юридичних осіб, житлово-будівельними кооперативами, створеними для представлення інтересів засновників, що утримуються лише за рахунок внесків таких засновників та не проводять господарської діяльності, за винятком отримання пасивних доходів;

(абзац "д" підпункту 7.11.1 пункту 7.11 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

е) релігійними організаціями, зареєстрованими у порядку, передбаченому законом.

7.11.2. Від оподаткування звільняються доходи неприбуткових організацій, визначених у абзаці "а" підпункту 7.11.1, отримані у вигляді:

коштів або майна, які надходять безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань;

пасивних доходів;

коштів або майна, які надходять до таких неприбуткових організацій як компенсація вартості отриманих державних послуг.

7.11.3. Від оподаткування звільняються доходи неприбуткових організацій, визначених у абзаці "б" підпункту 7.11.1, отримані у вигляді:

коштів або майна, які надходять безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань;

пасивних доходів;

коштів або майна, які надходять таким неприбутковим організаціям, від проведення їх основної діяльності, з урахуванням положень підпункту 7.11.11 цієї статті.

7.11.4. Від оподаткування звільняються доходи неприбуткових організацій, визначених у абзаці "в" підпункту 7.11.1, отримані у вигляді:

коштів, які надходять до кредитних спілок та пенсійних фондів у вигляді внесків на додаткове пенсійне забезпечення або внесків на інші потреби, передбачені законодавством;

пасивних доходів, отриманих з джерел, визначених законодавством про кредитні спілки та пенсійні фонди.

7.11.5. Від оподаткування звільняються доходи неприбуткових організацій, визначених у абзаці "г" підпункту 7.11.1, отримані у вигляді коштів або майна, які надходять таким неприбутковим організаціям від проведення їх основної діяльності та у вигляді пасивних доходів.

7.11.6. Від оподаткування звільняються доходи неприбуткових організацій, визначених у абзаці "д" підпункту 7.11.1, отримані у вигляді:

разових або періодичних внесків засновників та членів;

(абзац другий підпункту 7.11.6 пункту 7.11 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

пасивних доходів.

7.11.7. Від оподаткування звільняються доходи неприбуткових організацій, визначених у абзаці "е" підпункту 7.11.1, отримані у вигляді:

коштів або майна, які надходять безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань;

будь-яких інших доходів від надання культових послуг, а також пасивних доходів.

7.11.8. Доходи або майно неприбуткових організацій, за винятком неприбуткових організацій, визначених у абзацах "а" та "в" підпункту 7.11.1, не підлягають розподілу між їх засновниками або учасниками та не можуть використовуватися для вигоди будь-якого окремого засновника або учасника такої неприбуткової організації, її посадових осіб (крім оплати їх праці та відрахувань на соціальні заходи).

Доходи неприбуткових організацій, визначених у абзаці "а" підпункту 7.11.1, у тому числі доходи закладів і установ освіти, науки, культури, охорони здоров'я, а також архівних установ, які утримуються за рахунок бюджету, зараховуються до складу кошторисів (на спеціальний рахунок) на утримання таких неприбуткових організацій і використовуються виключно на фінансування видатків такого кошторису (включаючи фінансування

господарської діяльності згідно з їх статутами), розрахованого та затвердженого у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

У разі коли за наслідками звітного (податкового) року доходи кошторису на утримання зазначених організацій перевищують суму визначених кошторисом витрат, сума перевищення враховується у складі кошторису наступного року.

При цьому з суми перевищення доходів над витратами зазначених неприбуткових організацій податок на прибуток, передбачений у пункті 10.1 статті 10 цього Закону, не сплачується.

(абзац другий підпункту 7.11.8 пункту 7.11 статті 7 замінено абзацами другим - четвертим згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР, у зв'язку з цим абзаци третій і четвертий вважати відповідно абзацами п'ятим і шостим)

Перелік платних послуг, які можуть надаватись зазначеними закладами, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Доходи неприбуткових організацій, визначених у абзаці "в" підпункту 7.11.1, розподіляються виключно між їх засновниками (учасниками) у порядку, встановленому відповідним законодавством.

7.11.9. У разі коли доходи неприбуткових організацій, отримані протягом звітного (податкового) року з джерел, визначених відповідними підпунктами 7.11.2 - 7.11.7, на кінець першого кварталу наступного за звітним року перевищують 25 відсотків від загальних валових доходів, отриманих протягом такого звітного (податкового) року, така неприбуткова організація зобов'язана сплатити податок з нерозподіленої суми прибутку за ставкою 30 відсотків до суми такого перевищення. Внесення до бюджету зазначеного податку здійснюється за результатами першого кварталу наступного за звітним року у строки, встановлені для інших платників податку.

Незалежно від положень абзацу першого цього підпункту, у разі коли неприбуткова організація отримує дохід з джерел, інших ніж визначені відповідними підпунктами 7.11.2 - 7.11.7 цього пункту, така неприбуткова організація зобов'язана сплатити податок на прибуток, який визначається як сума доходів, отриманих з таких інших джерел, зменшена на суму витрат, пов'язаних із отриманням таких доходів, але не вище суми таких доходів.

При підрахунку суми перевищення доходів над витратами згідно із абзацом першим цього підпункту, а також при визначенні сум оподатковуваного прибутку згідно із абзацом другим цього підпункту сума амортизаційних відрахувань не враховується.

(підпункт 7.11.9 пункту 7.11 статті 7 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

7.11.10. З метою оподаткування центральний податковий орган веде реєстр всіх неприбуткових організацій, які звільняються від оподаткування згідно з положеннями цієї статті.

Державна реєстрація неприбуткових організацій здійснюється у порядку, передбаченому відповідним законодавством.

7.11.11. У разі ліквідації неприбуткової організації її активи повинні бути передані іншій неприбутковій організації відповідного виду або зараховані до доходу бюджету.

7.11.12. Центральний податковий орган встановлює порядок обліку і подання податкової звітності про використання коштів неприбуткових організацій та вирішує питання про виключення організацій з реєстру неприбуткових організацій і оподаткування їх доходів у разі порушення ними положень цього Закону та інших законодавчих актів про неприбуткові організації. Рішення центрального податкового органу можуть бути оскаржені в судовому порядку.

7.11.13. Під терміном "державні послуги" слід розуміти будь-які платні послуги, обов'язковість отримання яких встановлюється законодавством та які надаються фізичним чи юридичним особам органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та створеними ними установами і організаціями, що утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів. До терміну "державні послуги" не включаються податки, збори (обов'язкові платежі), визначені Законом України "Про систему оподаткування".

Під терміном "пасивні доходи" слід розуміти доходи, отримані у вигляді процентів, дивідендів, страхових виплат і відшкодувань, а також роялті.

Під терміном "основна діяльність" слід розуміти діяльність неприбуткових організацій з надання благодійної допомоги, просвітніх, культурних, наукових, освітніх та інших подібних послуг для суспільного споживання, зі створення системи соціального самозабезпечення громадян та для інших цілей, передбачених статутними документами, укладеними на підставі норм відповідних законів про неприбуткові організації. Статутні документи неприбуткових організацій повинні містити вичерпний перелік видів їх діяльності. До основної діяльності не включаються будь-які операції з продажу товарів (робіт, послуг) неприбутковими організаціями, визначеними абзацами "в" і "г" підпункту 7.11.1, особам, іншим ніж засновники, учасники або члени (їх уповноважені особи) таких неприбуткових організацій.

(абзац третій підпункту 7.11.13 пункту 7.11 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

7.12. Особливості оподаткування підприємств та організацій громадських організацій інвалідів

7.12.1. Звільняється від оподаткування прибуток підприємств та організацій громадських організацій інвалідів, майно яких є їх власністю, отриманий від продажу товарів (робіт, послуг), крім підакцизних товарів та прибутку, одержаного від грального бізнесу, де протягом попереднього звітного (податкового) періоду кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менше 50 відсотків загальної чисельності працюючих за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менше 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці, що відносяться до складу валових витрат виробництва (обігу).

Зазначені підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право застосовувати цю пільгу за наявності дозволу на право користування такою пільгою, який надається міжвідомчою Комісією з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів відповідно до Закону України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні".

Підприємства та організації, на які поширюється дія цього підпункту, реєструються у відповідному органі податкової служби у порядку, передбаченому для платників цього податку.

(пункт 7.12 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 04.11.97 р. N 607/97-ВР, в редакції Закону України від 13.07.2000 р. N 1926-III)

7.13. Особливості оподаткування окремих платників податку

7.13.1. Звільняється від оподаткування прибуток підприємств, отриманий від продажу на митній території України спеціальних продуктів дитячого харчування власного виробництва, спрямований на збільшення обсягів виробництва та зменшення роздрібних цін таких продуктів.

(абзац перший підпункту 7.13.1 пункту 7.13 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Перелік спеціальних продуктів дитячого харчування встановлюється Кабінетом Міністрів України.

7.13.2. На період підготовки до зняття і зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему звільняється від оподаткування прибуток Чорнобильської АЕС, якщо ці кошти використовуються на фінансування робіт з підготовки до зняття і зняття Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему.

У разі порушення цільового використання коштів платник податку зобов'язаний визначити прибуток, не оподаткований у зв'язку з наданням податкових пільг, та оподаткувати його у поточному податковому періоді, а також сплатити пеню у розмірах та за період, визначені законодавством України.

(пункт 7.13 статті 7 доповнено підпунктом 7.13.2 згідно із Законом України від 11.12.98 р. N 309-XIV)

7.13.3. Звільняється від оподаткування прибуток підприємств, отриманий за рахунок міжнародної технічної допомоги, яка надається на безоплатній та безповоротній основі для подальшої експлуатації, підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС.

(абзац перший підпункту 7.13.3 пункту 7.13 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 03.06.99 р. N 722-XIV)

У разі порушення цільового використання міжнародної технічної допомоги одержувач її зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання, а також сплатити пеню, нараховану на суму отриманих пільг, виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на день збільшення зобов'язань, та за період від дати отримання пільг до дати збільшення зобов'язань у встановленому законодавством порядку.

(пункт 7.13 статті 7 доповнено підпунктом 7.13.3

згідно із Законом України від 11.12.98 р. N 309-XIV)

7.13.4. Підпункт 7.13.4 пункту 7.13 статті 7 виключено

(пункт 7.13 статті 7 доповнено підпунктом 7.13.4 згідно із Законом України від 11.12.98 р. N 309-XIV, підпункт 7.13.4 пункту 7.13 статті 7 виключено згідно із Законом України від 03.06.99 р. N 722-XIV)

7.13.4. Оподатковується у розмірі 50 відсотків від діючої ставки прибуток платників податків від проведення науково-дослідних і реставраційних робіт у сфері охорони культурної спадщини.

(пункт 7.13 статті 7 доповнено підпунктом 7.13.4 згідно із Законом України від 08.06.2000 р. N 1805-III)

7.13.5. Звільняються від оподаткування доходи від надання послуг щодо збирання та заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

(пункт 7.13 статті 7 доповнено підпунктом 7.13.5 згідно із Законом України від 14.12.99 р. N 1288-XIV)

7.13.6. Звільняються від оподаткування доходи у вигляді коштів, матеріальних цінностей та нематеріальних активів, одержані позашкільними навчальними закладами, незалежно від підпорядкування, типу і форми власності, від здійснення або на здійснення діяльності, передбаченої їх статутом.

(пункт 7.13 статті 7 доповнено підпунктом 7.13.6 згідно із Законом України від 22.06.2000 р. N 1841-III)

7.14. Особливості оподаткування інноваційної діяльності інноваційних центрів, внесених до державного реєстру

7.14.1. Оподатковується у розмірі 50 відсотків від діючої ставки прибуток від продажу інноваційного продукту, заявленого при реєстрації в інноваційних центрах, що створені відповідно до закону.

(підпункт 7.14.1 пункту 7.14 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

7.14.2. Пільги, визначені у підпункті 7.14.1, діють перші три роки після державної реєстрації продукції як інноваційної.

7.15. Порядок віднесення спеціальних продуктів дитячого харчування до продукції власного виробництва, що передбачено підпунктом 7.13.1 цієї статті, визначається Кабінетом Міністрів України.

(абзац перший пункту 7.15 статті 7 в редакції Закону України від 04.11.97 р. N 607/97-ВР)

Податкова звітність підприємств, обумовлених пунктами 7.12, 7.13 і 7.14 цієї статті, здійснюється у порядку, встановленому центральним податковим органом.

7.16. Не включаються до валових доходів кошти, отримані Державною адміністрацією залізничного транспорту України (Укрзалізницею), а також залізницями від підприємств, організацій та їх структурних підрозділів, які перебувають у функціональному підпорядкуванні Укрзалізниці та залізниць, що перераховуються ними за рахунок чистого прибутку, який залишається в розпорядженні таких підприємств за результатами звітного періоду після сплати всіх зобов'язань, у тому числі податків, зборів (обов'язкових платежів), строк погашення яких настав.

У разі коли за рішенням Укрзалізниці здійснюється передача рухомого складу залізничного транспорту загального користування від одного підрозділу залізниці іншому або від однієї залізниці іншій, балансова вартість відповідної групи основних фондів, передбачених статтею 8 цього Закону, не змінюється, а така передача не вважається операцією з безоплатної передачі товарів (робіт, послуг) і не збільшує валових доходів платника податку.

7.17. Особливості оподаткування прибутку, отриманого від виконання угоди про розподіл продукції.

Установити, що оподаткування прибутку, одержаного платником податку від виконання угоди про розподіл продукції, здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про угоди про розподіл продукції".

(статтю 7 доповнено пунктом 7.17 згідно із Законом України від 08.06.2000 р. N 1807-III)

7.18. До валових витрат платників податку відносяться суми, спрямовані на реінвестування або інвестування розвитку виробництва боєприпасів, їх елементів та виробів спецхімії. Ця сума не може перевищувати суми прибутку, яку одержав би платник податку, не включаючи цю суму реінвестування, інвестування до валових витрат.

(статтю 7 доповнено пунктом 7.18 згідно із Законом України від 21.09.2000 р. N 1991-III)

Стаття 8. Амортизація

8.1. Визначення амортизації

8.1.1. Під терміном "амортизація" основних фондів і нематеріальних активів слід розуміти поступове віднесення витрат на їх придбання, виготовлення або поліпшення, на зменшення скоригованого прибутку платника податку у межах норм амортизаційних відрахувань, установлених цією статтею.

8.1.2. Амортизації підлягають витрати на:

придбання основних фондів та нематеріальних активів для власного виробничого використання, включаючи витрати на придбання племінної худоби та придбання, закладення і вирощування багаторічних насаджень до початку плодоношення;

самостійне виготовлення основних фондів для власних виробничих потреб, включаючи витрати на виплату заробітної плати працівникам, які були зайняті на виготовленні таких основних фондів;

проведення всіх видів ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних фондів;

абзац п'ятий підпункту 8.1.2 виключено

(згідно із Законом України
від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

поліпшення якості земель, не пов'язаних з будівництвом.

8.1.3. Не підлягають амортизації та повністю відносяться до складу валових витрат звітного періоду витрати платника податку на:

придбання і відгодівлю продуктивної худоби;

виращування багаторічних плодоносних насаджень;

придбання основних фондів або нематеріальних активів з метою їх подальшого продажу іншим особам чи їх використання як комплектуючих (складових частин) інших основних фондів, призначених для подальшого продажу іншим особам;

(абзац четвертий підпункту 8.1.3 пункту 8.1 статті 8 в
редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

утримання основних фондів, що знаходяться на консервації.

8.1.4. Не підлягають амортизації та провадяться за рахунок відповідних джерел фінансування:

витрати бюджетів на будівництво та утримання споруд благоустрою й жилих будинків, придбання і збереження бібліотечних і архівних фондів;

витрати бюджетів на будівництво та утримання автомобільних доріг загального користування;

витрати на придбання та збереження Національного архівного фонду України, а також бібліотечного фонду, що формується та утримується за рахунок бюджетів, бібліотечних і архівних фондів;

витрати на придбання, ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих фондів.

Під терміном "невиробничі фонди" слід розуміти капітальні активи, які не використовуються у господарській діяльності платника податку. До таких невиробничих фондів відносяться:

капітальні активи (або їх структурні компоненти), які підпадають під визначення групи 1 основних фондів згідно із підпунктом 8.2.2 цієї статті, включаючи орендовані;

капітальні активи, які підпадають під визначення груп 2 і 3 основних фондів згідно із підпунктом 8.2.2 цієї статті, які є невід'ємною частиною, розміщені або використовуються для забезпечення діяльності невиробничих фондів, що підпадають під визначення групи 1

основних фондів або вилучені з місця ведення господарської діяльності платника податку та передані у безоплатне користування особам, які не є платниками цього податку.

Порядок бухгалтерського обліку вартості невиробничих фондів установлюється Міністерством фінансів України. Такий бухгалтерський облік ведеться окремо від податкового обліку та не впливає на податкові зобов'язання платника податку.

До валових доходів платника податку у разі продажу невиробничих фондів включаються доходи, отримані (нараховані) від продажу, а до валових витрат - сума витрат, пов'язаних із придбанням (виготовленням) таких невиробничих фондів (без врахування зносу) та їх поліпшенням.

(абзац п'ятий підпункту 8.1.4 пункту 8.1 статті 8 замінено абзацами п'ятим - десятим згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

8.2. Визначення основних фондів та їх груп

8.2.1. Під терміном "основні фонди" слід розуміти матеріальні цінності, що використовуються у господарській діяльності платника податку протягом періоду, який перевищує 365 календарних днів з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей, та вартість яких поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом.

(абзац перший підпункту 8.2.1 пункту 8.2 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Ця стаття не регулює порядок віднесення на витрати виробництва (обігу) платника податку витрат на придбання матеріальних цінностей, віднесених згідно з рішенням Кабінету Міністрів України до категорії малоцінних та швидкозношуваних предметів.

8.2.2. Основні фонди підлягають розподілу за такими групами:

група 1 - будівлі, споруди, їх структурні компоненти та передавальні пристрої, в тому числі жилі будинки та їх частини (квартири і місця загального користування);

група 2 - автомобільний транспорт та вузли (запасні частини) до нього; меблі; побутові електронні, оптичні, електромеханічні прилади та інструменти, включаючи електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, інформаційні системи, телефони, мікрофони та рації, інше конторське (офісне) обладнання, устаткування та приладдя до них;

група 3 - будь-які інші основні фонди, не включені до груп 1 і 2.

8.3. Порядок визначення та нарахування сум амортизаційних відрахувань

8.3.1. Суми амортизаційних відрахувань звітного періоду визначаються шляхом застосування норм амортизації, визначених пунктом 8.6 цієї статті, до балансової вартості груп основних фондів на початок звітного періоду.

Абзац другий пункту 8.3.1 виключено

(згідно із Законом України

від 29.12.98 р. N 371-XIV)

Суми амортизаційних відрахувань вилученню до бюджету не підлягають, а також не можуть бути базою для нарахування будь-яких податків, зборів (обов'язкових платежів).

(підпункт 8.3.1 пункту 8.3 статті 8 доповнено новим абзацом другим згідно із Законом України від 06.04.99 р. N 568-XIV)

8.3.2. Балансова вартість групи основних фондів на початок звітного періоду розраховується за формулою:

$B(a) = B(a-1) + П(a-1) - В(a-1) - А(a-1)$, де

$B(a)$ - балансова вартість групи на початок звітного періоду;

$B(a-1)$ - балансова вартість групи на початок періоду, що передував звітному;

$П(a-1)$ - сума витрат, понесених на придбання основних фондів, здійснення капітального ремонту, реконструкцій, модернізацій та інших поліпшень основних фондів протягом періоду, що передував звітному;

$В(a-1)$ - сума виведених з експлуатації основних фондів протягом періоду, що передував звітному;

$А(a-1)$ - сума амортизаційних відрахувань, нарахованих у періоді, що передував звітному.

8.3.3. Платники податку всіх форм власності мають право застосовувати щорічну індексацію балансової вартості груп основних фондів та нематеріальних активів на коефіцієнт індексації, який визначається за формулою:

$K_i = [I(a-1) - 10] : 100$, де

(абзац другий підпункту 8.3.3 пункту 8.3 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

$I(a-1)$ - індекс інфляції року, за результатами якого провадиться індексація.

Якщо значення K_i не перевищує одиниці, індексація не провадиться.

У разі коли платник податку застосував коефіцієнт індексації, такий платник податку зобов'язаний визнати капітальний дохід у сумі, що дорівнює різниці між балансовою вартістю відповідної групи основних фондів (нематеріальних активів), визначеною на початок звітного року із застосуванням коефіцієнта індексації, і балансовою вартістю такої групи основних фондів (нематеріальних активів) до такої індексації.

Зазначений капітальний дохід належить до складу валових доходів платника податку кожного звітного кварталу звітного року в сумі, яка дорівнює одній четвертій відсотка річної норми амортизації відповідної групи основних фондів (нематеріальних активів) від суми капітального доходу такої групи (нематеріального активу).

При застосуванні прискореного методу амортизації, визначеного підпунктом 8.6.2 цієї статті, коефіцієнт індексації не застосовується.

8.3.4. Облік балансової вартості основних фондів, які підпадають під визначення групи 1, ведеться по кожній окремій будівлі, споруді або їх структурному компоненту та в цілому по групі 1 як сума балансових вартостей окремих об'єктів такої групи.

8.3.5. Облік балансової вартості основних фондів, які підпадають під визначення груп 2 і 3, ведеться за сукупною балансовою вартістю відповідної групи основних фондів незалежно від часу введення в експлуатацію таких основних фондів. При цьому окремий облік балансової вартості індивідуальної матеріальної цінності, що входить до складу основних фондів групи 2 або групи 3, з метою оподаткування не ведеться.

8.3.6. Порядок бухгалтерського обліку балансової вартості груп основних фондів встановлюється Міністерством фінансів України.

8.3.7. Амортизація окремого об'єкта основних фондів групи 1 провадиться до досягнення балансовою вартістю такого об'єкта ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Залишкова вартість такого об'єкта відноситься до складу валових витрат за результатами відповідного податкового періоду, а вартість такого об'єкта прирівнюється до нуля.

8.3.8. Амортизація основних фондів груп 2 і 3 провадиться до досягнення балансовою вартістю групи нульового значення.

8.3.9. Для амортизації нематеріальних активів застосовується лінійний метод, за яким кожний окремий вид нематеріального активу амортизується рівними частками виходячи з його первісної вартості з урахуванням індексації згідно з підпунктом 8.3.3 цієї статті протягом строку, який визначається платником податку самостійно виходячи із строку корисного використання таких нематеріальних активів або строку діяльності платника податку, але не більше 10 років безперервної експлуатації.

Амортизаційні відрахування провадяться до досягнення залишковою вартістю нематеріального активу нульового значення.

8.4. Порядок збільшення та зменшення балансової вартості груп основних фондів

8.4.1. У разі здійснення витрат на придбання основних фондів балансова вартість відповідної групи збільшується на суму вартості їх придбання, з урахуванням транспортних і страхових платежів, а також інших витрат, понесених у зв'язку з таким придбанням, без урахування сплаченого податку на додану вартість, у разі коли платник податку на прибуток підприємств зареєстрований платником податку на додану вартість.

8.4.2. У разі здійснення витрат на самостійне виготовлення основних фондів платником податку для власних виробничих потреб балансова вартість відповідної групи основних фондів збільшується на суму всіх виробничих витрат, понесених платником податку, що пов'язані з їх виготовленням та введенням в експлуатацію, а також витрат на виготовлення таких основних фондів, що мають інші джерела фінансування, без урахування сплаченого податку на додану вартість, у разі коли платник податку на прибуток підприємств зареєстрований платником податку на додану вартість.

8.4.3. У разі виведення з експлуатації окремих об'єктів основних фондів групи 1 у зв'язку з їх продажем балансова вартість групи 1 зменшується на суму балансової вартості такого об'єкта.

Сума перевищення виручки від продажу над балансовою вартістю окремих об'єктів основних фондів групи 1 та нематеріальних активів включається до валових доходів платника податку, а сума перевищення балансової вартості над виручкою від такого продажу включається до валових витрат платника податку.

(підпункт 8.4.3 пункту 8.4 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

8.4.4. У разі виведення з експлуатації основних фондів груп 2 і 3 у зв'язку з їх продажем балансова вартість групи зменшується на суму вартості продажу таких основних фондів (вартості продукції, робіт, послуг, отриманих платником податку в межах бартерних (товарообмінних) операцій). Якщо сума вартості основних фондів дорівнює або перевищує балансову вартість відповідної групи, її балансова вартість прирівнюється до нуля, а сума перевищення включається до валового доходу платника податку відповідного періоду.

(підпункт 8.4.4 пункту 8.4 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

8.4.5. У разі виведення з експлуатації окремого об'єкта основних фондів групи 1 в зв'язку з його ліквідацією, капітальним ремонтом, реконструкцією та консервацією за рішенням платника податку або Кабінету Міністрів України балансова вартість такого об'єкта для цілей амортизації прирівнюється до нуля. При цьому амортизаційні відрахування не нараховуються.

Зворотне введення основних фондів після проведення їх капітального ремонту, реконструкції або модернізації здійснюється у порядку, встановленому підпунктом 8.4.2 цієї статті.

8.4.6. У разі виведення з експлуатації окремих фондів груп 2 і 3 у зв'язку з їх ліквідацією, капітальним ремонтом, реконструкцією, модернізацією та консервацією за рішенням платника податку або Кабінету Міністрів України балансова вартість груп не змінюється.

Зворотне введення таких основних фондів в експлуатацію після проведення їх капітального ремонту, реконструкції та модернізації збільшує баланс групи тільки на суму витрат, пов'язаних з цими роботами.

8.4.7. Якщо на початок звітного кварталу групи 2 і 3 основних фондів не містять матеріальних цінностей, балансова вартість такої групи відноситься до валових витрат платника податку такого звітного періоду. Норми цього підпункту не застосовуються при визначенні платником податку амортизаційних відрахувань на суму поліпшень основних фондів, одержаних в оперативний лізинг (оренду).

(підпункт 8.4.7 пункту 8.4 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

8.4.8. У разі вимушеної заміни основних фондів, якщо з не залежних від платника податку обставин вони (чи їх частина) зруйновані, вкрадені чи підлягають знесенню або платник податку змушений відмовлятися від використання таких основних фондів з обставин загрози чи неминучої заміни, зруйнування або знесення (за умови підтвердження наявності такої загрози або неминучості у порядку, визначеному законодавством), платник податку в звітному періоді, на який припадає така заміна:

а) збільшує валові витрати на суму балансової вартості окремого об'єкта основних фондів групи 1, який підлягає вимушеній заміні, а вартість такого об'єкта прирівнюється до нуля;

б) не змінює балансову вартість груп 2 і 3 для таких обставин стосовно основних фондів цих груп.

8.4.9. У разі коли страхова організація або інша юридична чи фізична особа, визнана винною у заподіяній шкоді, компенсує платнику податку втрати, пов'язані з вимушеною заміною основних фондів, платник податку в податковий період, на який припадає така компенсація:

а) збільшує валовий дохід на суму компенсації за основні фонди групи 1;

б) зменшує баланс відповідної групи основних фондів на суму компенсації за основні фонди груп 2 і 3.

8.4.10. У разі якщо платник податку приймає рішення про ліквідацію окремого об'єкта основних фондів групи 1, не пов'язане з обставинами, обумовленими підпунктом 8.4.8 цієї статті, балансова вартість такого об'єкта не відноситься до валових витрат і відшкодовується за рахунок власних джерел платника податку.

8.5. Порядок обліку основних фондів, наданих в лізинг (оренду)

8.5.1. Балансова вартість відповідної групи основних фондів не зменшується на вартість основних фондів, які надаються платником податку в оперативний лізинг (оренду).

8.5.2. Балансова вартість відповідної групи основних фондів зменшується на вартість основних фондів, які надаються платником податку у фінансовий лізинг (оренду) у порядку, передбаченому для продажу основних фондів. При цьому лізингоотримувач (орендар) збільшує балансову вартість відповідної групи основних фондів у порядку, передбаченому для придбання основних фондів.

(підпункт 8.5.2 пункт 8.5 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

8.6. Норми амортизації

8.6.1. Норми амортизації встановлюються у відсотках до балансової вартості кожної з груп основних фондів на початок звітного (податкового) періоду в такому розмірі (в розрахунок на календарний квартал):

група 1 - 1,25 відсотка;

група 2 - 6,25 відсотка;

група 3 - 3,75 відсотка.

(підпункт 8.6.1 пункту 8.6 статті 8 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

8.6.2. Платник податку може самостійно прийняти рішення про застосування прискореної амортизації основних фондів групи 3, придбаних після набрання чинності цим Законом за такими нормами (у розрахунку на календарний рік):

(абзац перший підпункту 8.6.2 пункту 8.6 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

1-й рік експлуатації - 15 відсотків;

2-й рік експлуатації - 30 відсотків;

3-й рік експлуатації - 20 відсотків;

4-й рік експлуатації - 15 відсотків;

5-й рік експлуатації - 10 відсотків;

6-й рік експлуатації - 5 відсотків;

7-й рік експлуатації - 5 відсотків.

Зазначене рішення не може бути прийняте платниками податку, що випускають продукцію (роботи, послуги), ціни (тарифи) на які встановлюються (регулюються) державою або платниками податку, які визнані такими, що займають монопольне становище на ринку, відповідно до закону.

(абзац дев'ятий підпункту 8.6.2 пункту 8.6 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Облік таких основних фондів ведеться окремо по кожному об'єкту. Амортизаційні відрахування нараховуються на балансову вартість таких об'єктів, яка дорівнює їх первісній вартості, збільшеній на суму витрат, пов'язаних із поліпшенням таких фондів, у порядку, передбаченому підпунктами 8.3.2 і 8.7.1 цієї статті.

8.6.3. Тимчасово, до 1 січня 2009 року, установити для суб'єктів космічної діяльності щорічну 20-відсоткову норму прискореної амортизації основних фондів групи 3.

При цьому амортизація основних фондів групи 3 провадиться до досягнення балансовою вартістю групи нульового значення.

(статтю 8 доповнено підпунктом 8.6.3 згідно із Законом України від 16.03.2000 р. N 1559-III)

8.7. Поточний і капітальний ремонт, реконструкція, модернізація, технічне переозброєння та інші види поліпшення основних фондів

8.7.1. Платники податку мають право протягом звітного року віднести до валових витрат будь-які витрати, пов'язані з поліпшенням основних фондів, у сумі, що не перевищує п'ять відсотків сукупної балансової вартості груп основних фондів на початок звітного року.

Витрати, що перевищують зазначену суму, відносяться на збільшення балансової вартості груп 2 і 3 (балансової вартості окремого об'єкта основних фондів групи 1) та підлягають амортизації за нормами, передбаченими для відповідних основних фондів.

8.8. Амортизація витрат на поліпшення основних фондів, одержаних в оперативний лізинг (оренду)

8.8.1. У разі коли договір оперативного лізингу (оренди) зобов'язує або дозволяє орендарю здійснювати поліпшення об'єкта оперативного лізингу (оренди), орендар може збільшити (створити) балансову вартість відповідної групи основних фондів на вартість фактично проведених поліпшень такого об'єкта. При цьому орендарем не враховується балансова вартість об'єкта оперативного лізингу (оренди) за винятком вартості фактично проведених його поліпшень при застосуванні пункту 8.7 цього Закону.

(статтю 8 доповнено пунктом 8.8 згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Стаття 9. Амортизація витрат, пов'язаних з видобутком корисних копалин

9.1. Будь-які витрати на розвідку (дорозвідку) та розробку будь-яких запасів (родовищ) корисних копалин (в тому числі будь-які нафтові або газові свердловини) включаються до окремої групи витрат платника податку, на балансі якого перебувають такі запаси (родовища), та підлягають амортизації.

9.2. До складу зазначеної групи включаються витрати на розвідку (дорозвідку) та облаштування будь-яких запасів (родовищ) корисних копалин. Перелік витрат, що включаються до такої групи, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

9.3. Облік балансової вартості витрат, пов'язаних з видобутком корисних копалин, ведеться по кожному окремому родовищу (кар'єру, шахті, свердловині). Порядок такого обліку встановлюється Міністерством фінансів України.

9.4. Сума амортизаційних відрахувань звітного періоду на витрати, пов'язані з видобутком корисних копалин, розраховується за формулою:

$$C(a) = B(a) \times O(a) : O(z), \text{ де}$$

$C(a)$ - сума амортизаційних відрахувань за звітний квартал;

$B(a)$ - балансова вартість групи на початок звітного періоду, яка дорівнює балансовій вартості групи на початок кварталу, що передує звітному, збільшеній на суму витрат на розвідку (дорозвідку) та облаштування запасів (родовищ) корисних копалин, понесених протягом попереднього кварталу;

$O(a)$ - обсяг (у натуральних величинах) корисних копалин, фактично видобутих протягом звітного кварталу;

$O(z)$ - загальний розрахунковий обсяг (у натуральних величинах) видобутку корисних копалин на відповідному родовищі.

Платники податку всіх форм власності мають право застосувати щорічну індексацію балансової вартості витрат, пов'язаних з видобутком корисних копалин, на коефіцієнт індексації, який нараховується за формулою:

$$K_i = [I(a-1) - 10] : 100, \text{ де}$$

(абзац восьмий пункту 9.4 статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

$I(a-1)$ - індекс інфляції, за результатами якої провадиться індексація.

Якщо значення K_i не перевищує одиниці, індексація не провадиться.

У разі коли платник податку застосував коефіцієнт індексації, такий платник податку зобов'язаний визнати капітальний доход у сумі, що дорівнює різниці між балансовою вартістю витрат, пов'язаних з видобутком корисних копалин, яка визначена на початок звітного року із застосуванням коефіцієнта індексації, і балансовою вартістю таких витрат до такої індексації.

Зазначений капітальний доход відноситься до складу валових доходів платника податку кожного звітного кварталу звітного року в сумі, яка визначається як добуток суми капітального доходу на коефіцієнт, що дорівнює $O(a_p) : O(z) : 4$, де

$O(a_p)$ - обсяг (у натуральних величинах) корисних копалин, фактично видобутих протягом року, що передував звітному;

$O(z)$ - загальний розрахунковий обсяг (у натуральних величинах) видобутку корисних копалин на відповідному родовищі.

9.5. Загальний розрахунковий обсяг видобутку корисних копалин визначається за методикою, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

9.6. У разі коли діяльність, пов'язана з розвідкою (дорозвідкою) запасів (родовищ) корисних копалин, не привела до їх відкриття або платником податку було прийнято рішення щодо недоцільності проведення подальшої розвідки чи розробки таких запасів (родовищ) у зв'язку з їх економічною недоцільністю, дозволяється віднесення витрат з такої розвідки (дорозвідки) чи розробки до складу валових витрат виробництва (обігу) поточного податкового періоду такого платника податку. При цьому балансова вартість такої групи витрат, пов'язана з видобутком корисних копалин, прирівнюється до нуля.

Стаття 10. Ставка податку

10.1. Прибуток платників податку, включаючи підприємства, засновані на власності окремої фізичної особи, оподатковується за ставкою 30 відсотків до об'єкта оподаткування.

Для підприємств гірничо-металургійного комплексу, які беруть участь в економічному експерименті, що проводиться з 1 липня 1999 року до 1 січня 2002 року, тимчасово встановлюється ставка оподаткування прибутку в розмірі 30 відсотків діючої ставки, а різниця у надходженні коштів, що утворилася від зміни ставки, спрямовується на поповнення обігових коштів підприємств.

(пункт 10.1 статті 10 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 14.07.99 р. N 934-XIV)

10.2. Оподаткування доходів від грального бізнесу

10.2.1. Платник податку, який здійснює виплату виграшів у лотерею або інші види ігор чи розиграшів, які передбачають придбання особою права на участь у таких іграх чи розиграшах до їх проведення, зобов'язаний утримувати та вносити до бюджету 30 відсотків від суми таких виграшів.

10.2.2. Незалежно від положень підпункту 10.2.1 цього пункту будь-яка особа, яка здійснює виплату особі у зв'язку із виграшем у казино, бінго, інші ігри у гральних місцях (домах), зобов'язана утримувати та вносити до бюджету 30 відсотків від суми прибутку такої особи, який визначається як різниця між її доходами, отриманими у вигляді виграшів за відповідний робочий день, та витратами, понесеними такою фізичною особою протягом такого робочого дня, пов'язаними з таким виграшем, але не більше суми такого виграшу.

Порядок податкового обліку виграшів та витрат осіб, а також порядок звітності суб'єктів грального бізнесу встановлюються центральним податковим органом України.

10.2.3. Підпункт 10.2.3 пункту 10.2 статті 10 втратив чинність

(згідно із Законом України від 19.10.99 р. N 1160-XIV, у зв'язку з цим підпункт 10.2.4 вважати підпунктом 10.2.3)

10.2.3. Не підлягають оподаткуванню виграші у державні грошові лотереї. Під державними грошовими лотереями слід розуміти лотереї, які передбачають наявність призового фонду у розмірах не менш як 50 відсотків від суми отриманих доходів, а також відрахувань до Державного бюджету України в розмірі не менш як 30 відсотків від доходів, що залишаються у розпорядженні після відрахувань до призового фонду.

(частина перша підпункту 10.2.3 пункту 10.2 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 21.09.2000 р. N 1969-III)

Міністерство фінансів України встановлює вимоги щодо порядку фінансового контролю за діяльністю з випуску та проведення лотерей. Податок на прибуток, передбачений у пункті 10.1 цієї статті, не справляється із суми перевищення доходів над витратами, пов'язаними з випуском та проведенням державних лотерей.

(частина друга підпункту 10.2.3 пункту 10.2 статті 10 в редакції Закону України від 21.09.2000 р. N 1969-III)

(пункт 10.2 статті 10 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Стаття 11. Правила ведення податкового обліку

11.1. Податкові періоди

Для цілей цього Закону використовуються такі періоди:

звітний (податковий) рік - період, який розпочинається 1 січня поточного року і закінчується 31 грудня поточного року;

звітний (податковий) квартал.

11.2. Дата збільшення валових витрат

11.2.1. Датою збільшення валових витрат виробництва (обігу) вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

або дата списання коштів з банківських рахунків платника податку на оплату товарів (робіт, послуг), а в разі їх придбання за готівку - день їх видачі з каси платника податку;

або дата оприбуткування платником податку товарів, а для робіт (послуг) - дата фактичного отримання платником податку результатів робіт (послуг).

11.2.2. У разі коли платник податку придбаває товари (роботи, послуги) з використанням кредитних, дебетових карток або комерційних чеків, датою збільшення валових витрат вважається дата оформлення відповідного рахунку (товарного чека).

11.2.3. Для товарообмінних (бартерних) операцій - дата здійснення заключної (балансуючої) операції, що здійснюється після першої операції, визначеної згідно з підпунктом 11.3.4 цієї статті.

У разі здійснення часткових поставок товарів (робіт, послуг) у рахунок заключної товарообмінної (бартерної) операції валові витрати платників податку відповідного податкового періоду збільшуються на вартість таких часткових поставок товарів (робіт, послуг).

(підпункт 11.2.3 пункту 11.2 статті 11 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

11.3. Дата збільшення валового доходу

11.3.1. Датою збільшення валового доходу вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

або дата зарахування коштів від покупця (замовника) на банківський рахунок платника податку в оплату товарів (робіт, послуг), що підлягають продажу, у разі продажу товарів (робіт, послуг) за готівку - дата її оприбуткування в касі платника податку, а за відсутності такої - дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;

(абзац другий підпункту 11.3.1 пункту 11.3 статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

або дата відвантаження товарів, а для робіт (послуг) - дата фактичного надання результатів робіт (послуг) платником податку.

11.3.2. У разі здійснення торгівлі продукцією (валютними цінностями) або роботами (послугами) з використанням торговельних автоматів або іншого подібного обладнання,

що не передбачає наявності касового апарата, контрольованого уповноваженою на це фізичною особою, датою збільшення валового доходу вважається дата вилучення з таких торговельних апаратів або подібного обладнання грошової виручки.

Правила інкасації зазначеної виручки встановлюються Національним банком України.

У разі коли торгівля продукцією (роботами, послугами) через торговельні автомати здійснюється з використанням жетонів, карток або інших замінників гривні, датою збільшення валового доходу вважається дата продажу таких жетонів, карток або інших замінників гривні.

(абзац третій підпункту 11.3.2 пункту 11.3 статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

11.3.3. У разі коли торгівля продукцією (роботами, послугами) здійснюється з використанням кредитних або дебетових карток, дорожніх, комерційних, персональних або інших чеків, датою збільшення валового доходу вважається дата оформлення відповідного рахунку (товарного чека).

11.3.4. Датою збільшення валового доходу у разі здійснення бартерних (товарообмінних) операцій вважається будь-яка з подій, що сталася раніше:

або дата відвантаження товарів, а для робіт (послуг) - дата фактичного надання результатів робіт (послуг) платником податку;

або дата оприбуткування товарів, а для робіт (послуг) - дата фактичного отримання результатів робіт (послуг) платником податку.

11.3.5. Датою збільшення валового доходу в разі продажу товарів (робіт, послуг) з оплатою за рахунок бюджетних коштів є дата надходження таких коштів на розрахунковий рахунок платника податку або дата отримання відповідної компенсації у будь-якому іншому вигляді, включаючи зменшення заборгованості такого платника податку за його зобов'язаннями перед таким бюджетом.

(підпункт 11.3.5 пункту 11.3 статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

11.3.6. Датою збільшення валових доходів кредитора від здійснення кредитно-депозитних операцій є дата нарахування процентів (комісійних) у строки, визначені кредитним (депозитним) договором. У разі коли сума отриманих від боржника (дебітора) процентів (комісійних) перевищує їх нараховану суму (дострокове погашення зобов'язань по сплаті процентів (комісійних), валовий дохід кредитора збільшується на суму фактично отриманих протягом податкового періоду процентів (комісійних), а валові витрати дебітора збільшуються на таку ж суму в податковому періоді такого перерахування.

У разі коли дебітор затримує сплату процентів (комісійних), кредитор має право застосувати механізм врегулювання сумнівної (безнадійної) заборгованості, визначений пунктом 12.1 статті 12 цього Закону. При цьому метод нарахувань для визначення податкових зобов'язань кредитора за таким кредитом (депозитом) не застосовується до повного погашення дебітором заборгованості або списання боргу чи його частини на збитки кредитора у порядку, встановленому цим Законом.

При наявності простроченої заборгованості по процентах при надходженні від дебітора коштів на погашення заборгованості за кредитом у першу чергу погашається заборгованість по процентах.

Стаття 12. Безнадійна заборгованість

12.1. Порядок врегулювання сумнівної, безнадійної заборгованості

12.1.1. **Платник податку** - продавець товарів (робіт, послуг), у тому числі банки і небанківські фінансові установи, має право зменшити суму валового доходу звітного періоду на вартість відвантажених товарів (виконаних робіт, наданих послуг), у разі коли покупець таких товарів (робіт, послуг) затримує без погодження з платником податку оплату їх вартості. Зазначене зменшення здійснюється у разі, якщо платник податку звернувся із заявою до суду (арбітражного суду) про стягнення заборгованості з такого покупця або про визнання покупця банкрутом, а також у випадках, коли за поданням продавця нотаріус вчинив виконавчий напис про стягнення боргу з покупця чи стягнення заставленого майна.

(підпункт 12.1.1 пункту 12.1 статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

12.1.2. У разі коли протягом наступних податкових періодів суд (арбітражний суд) не задовольняє з вини платника податку позов або задовольняє його частково, платник податку зобов'язаний збільшити валовий дохід відповідного податкового періоду на вартість відвантажених товарів (виконаних робіт, наданих послуг) або її частину, що не визнана судом (арбітражним судом), та нарахувати пеню виходячи з діючої на момент такого збільшення облікової ставки Національного банку України, збільшеної в 1,2 рази. Зазначена пеня розраховується за строк з першого дня податкового періоду, наступного за періодом, протягом якого відбулося зменшення валового доходу, до останнього дня податкового періоду, на який припадає збільшення валового доходу.

12.1.3. У разі коли платник податку оскаржує рішення суду (арбітражного суду) у порядку, встановленому законом, збільшення валового доходу, передбачене підпунктом 12.1.2 цієї статті, не відбувається до моменту прийняття остаточного рішення відповідним судовим органом.

12.1.4. Повідомлення про зменшення валового доходу та копія рішення суду про прийняття справи до провадження надсилаються податковому органу за правилами, встановленими центральним податковим органом.

12.1.5. У разі коли суд (арбітражний суд) приймає рішення на користь продавця, валові доходи такого продавця збільшуються на суму заборгованості, фактично відшкодованої покупцем.

У разі коли протягом тридцяти календарних днів після прийняття зазначеного рішення покупець не повертає суму заборгованості, визнаної судом (арбітражним судом), продавець звертається протягом наступних тридцяти календарних днів до арбітражного суду із заявою про визнання такого покупця банкрутом. При цьому валові доходи продавця не збільшуються на суму визнаної заборгованості покупця протягом строку судового розгляду справи. У разі коли продавець у зазначений термін не подає заяву до арбітражного суду він зобов'язаний збільшити валові доходи на суму заборгованості, визнаної судом (арбітражним судом).

Заборгованість, яка залишилась непогашеною після розподілу активів покупця, об'явленого банкрутом за рішенням суду (арбітражного суду), погашається у порядку, передбаченому цією статтею.

(пункт 12.1 статті 12 доповнено підпунктом 12.1.5 згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

12.2. Особливості покриття безнадійної заборгованості банками та небанківськими фінансовими установами

12.2.1. Будь-який банк, а також будь-яка небанківська фінансова установа, створена згідно з нормами відповідних законів, крім страхових компаній (далі - фінансові установи), зобов'язані створювати страховий резерв для відшкодування можливих втрат по основному боргу (без процентів та комісій) за всіма видами кредитів та інших активних операцій, які відносяться до їх господарської діяльності згідно з законодавством.

(підпункт 12.2.1 пункту 12.2 статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

12.2.2. З урахуванням положень підпункту 12.2.3 цієї статті створення страхового резерву здійснюється фінансовою установою самостійно у розмірі, достатньому для повного покриття ризиків неповернення основного боргу за кредитами (іншими видами заборгованості), визнаними нестандартними за методикою, яка встановлюється для банків Національним банком України, а для небанківських фінансових установ - Кабінетом Міністрів України, а також за кредитами (іншими видами заборгованості), визнаними безнадійними згідно з нормами цього Закону.

12.2.3. Розмір страхового резерву, що створюється за рахунок збільшення валових витрат фінансової установи, не може перевищувати:

для комерційних банків - 20 відсотків від суми боргових вимог, а саме сукупної заборгованості за кредитами, гарантіями та поруками, фактично наданими (виставленими на користь) дебіторам на останній робочий день звітного податкового періоду;

для небанківських фінансових установ - розміру, що встановлюється відповідними законами про відповідну небанківську фінансову установу, але не більше 30 відсотків від суми боргових вимог, а саме сукупних зобов'язань дебіторів такої небанківської фінансової установи на останній робочий день звітного податкового періоду.

До суми зазначеної заборгованості не включаються зобов'язання дебіторів, які виникають при здійсненні операцій, що не включаються до основної діяльності фінансових установ.

Під терміном "основна діяльність" слід розуміти операції, визначені статтею 3 Закону України "Про банки і банківську діяльність", а також відповідними статтями законів про небанківські фінансові установи.

12.2.4. У разі коли за наслідками звітного податкового періоду відбувається зменшення сукупного розміру нестандартних або безнадійних кредитів (інших видів заборгованості) у зв'язку з їх переведенням до стандартної категорії чи зі списанням до складу валових витрат платника податку за процедурою, встановленою пунктом 12.3 цієї статті, або при зменшенні сум боргових вимог, що використовується як база для визначення обмежень, встановлених підпунктом 12.2.3 цього пункту, надлишкова сума страхового резерву

направляється на збільшення валового доходу фінансової установи за наслідками такого звітного періоду.

12.2.5. Порядок і джерела створення та використання резервів (фондів) для страхування вкладів (депозитів) фізичних осіб встановлюються окремим законом.

12.3. Порядок відшкодування сум безнадійної заборгованості за рахунок страхового резерву платника податку

12.3.1. Безнадійна заборгованість відноситься на валові витрати кредитора, у разі якщо термін позовної давності за відповідною угодою з дебітором минув до моменту набрання чинності цим Законом. У випадках, коли термін позовної давності за кредитною угодою не минув на момент набрання чинності цим Законом, безнадійна заборгованість відшкодовується за рахунок страхового резерву та включається до складу валових витрат у порядку, передбаченому іншими підпунктами цього пункту.

При цьому валовий дохід дебітора збільшується на суму його заборгованості, по якій минув термін позовної давності у відповідний податковий період.

12.3.2. Безнадійна заборгованість за угодами, що передбачають виставлення векселя на користь кредитора в якості забезпечення боргових зобов'язань дебітора, відшкодовується за рахунок страхового резерву кредитора за умови, якщо опротестований у неплатежі вексель залишається непогашеним протягом 30 календарних днів з моменту його опротестування та векселеотримувач порушив справу про банкрутство векселедавця у арбітражному суді.

При цьому валовий дохід векселедавця збільшується на суму опротестованого в неплатежі векселя у податковому періоді, на який припадає 30-й календарний день з моменту опротестування такого векселя.

12.3.3. Безнадійна заборгованість позичальника, визнаного банкрутом у встановленому законодавством порядку, відшкодовується за рахунок страхового резерву кредитора після прийняття арбітражним судом рішення про визнання дебітора банкрутом. Кошти, отримані кредитором внаслідок завершення ліквідаційної процедури та продажу майна позичальника, включаються до складу валових доходів кредитора в податковий період їх надходження.

(абзац перший підпункту 12.3.3 пункту 12.3 статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

У разі коли кредитор надає кредит дебітору, проти якого порушено справу про банкрутство до моменту укладення кредитної угоди, та інформація про порушення такої справи була оприлюднена (за винятком випадків надання фінансових кредитів у межах процедури санації дебітора під заставу його корпоративних прав) безнадійна заборгованість за кредитом погашається за рахунок власних коштів кредитора.

При цьому валовий дохід дебітора, об'явленого банкрутом у встановленому законодавством порядку, не збільшується на суму зазначеної безнадійної заборгованості.

12.3.4. Заборгованість, забезпечена заставою, погашається у порядку, передбаченому нормами Закону України "Про заставу".

Заставодержатель має право відшкодувати за рахунок страхового резерву частину заборгованості, що залишилася непогашеною внаслідок недостатності коштів, одержаних кредитором від продажу майна дебітора, переданого у заставу, та за умови, що інші юридичні дії кредитора щодо примусового стягнення іншого майна позичальника не призвели до повного покриття заборгованості. Продаж майна, переданого у заставу, здійснюється лише через аукціони (публічні торги). У разі відчуження майна, переданого у заставу, іншими способами кредитор покриває збитки за рахунок прибутку, який залишається у його розпорядженні після оподаткування.

(абзац другий підпункту 12.3.4 пункту 12.3 статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Порядок проведення аукціонів (публічних торгів) встановлюється Кабінетом Міністрів України.

12.3.5. Безнадійна заборгованість, яка виникла внаслідок неспроможності дебітора погасити заборгованість у зв'язку з дією обставин непереборної сили або стихійного лиха (форс-мажору), відшкодовується за рахунок страхового резерву кредитора за наявності будь-якого з нижче названих документів:

підтвердження Торгово-промислової палати України про настання обставин непереборної сили чи стихійного лиха на території України або

підтвердження уповноважених органів іншої держави, легалізованих консульськими установами України, у разі настання обставин непереборної сили чи стихійного лиха на території такої держави;

рішення Президента України про запровадження надзвичайної екологічної ситуації в окремих місцевостях України, затверджене Верховною Радою України, або рішення Кабінету Міністрів України про визнання окремих місцевостей України потерпілими від повені, посухи, пожежі та інших видів стихійного лиха включаючи рішення щодо визнання окремих місцевостей потерпілими від несприятливих погодних умов, які потягли за собою втрату врожаю сільськогосподарських культур в обсягах, які перевищують 30 відсотків від середнього врожаю за попередні п'ять календарних років.

При цьому валовий доход дебітора не збільшується на суму заборгованості, що виникла внаслідок його неспроможності погасити таку заборгованість у зв'язку з дією обставин непереборної сили або стихійного лиха (форс-мажору), протягом усього строку дії таких форс-мажорних обставин.

12.3.6. Прострочена заборгованість підприємств, установ і організацій, на майно яких не може бути звернено стягнення (або тих, що не підлягають приватизації) згідно із законодавством України, відшкодовується за рахунок страхового резерву кредитора у разі, якщо протягом 30 календарних днів з моменту виникнення прострочення зазначена заборгованість не була відшкодована коштами Державного бюджету України чи відповідних місцевих бюджетів або компенсована в будь-який інший спосіб.

При цьому кредитор у строки, передбачені законодавством, зобов'язаний звернутися до суду (арбітражного суду) з позовом щодо відшкодування збитків, отриманих у зв'язку з таким кредитуванням. У разі коли кредитор не звертається до суду (арбітражного суду) протягом визначених законодавством строків або у разі коли суд (арбітражний суд) відмовляє у позові або залишає позовну заяву без розгляду, кредитор зобов'язаний

збільшити валові доходи на суму безнадійної заборгованості у відповідний податковий період.

12.3.7. Прострочена заборгованість фізичних осіб, визнаних у судовому порядку безвісно відсутніми або померлими, відшкодовується за рахунок страхового резерву кредитора за умови, якщо рішення суду про визнання фізичних осіб безвісно відсутніми або померлими було прийнято пізніше дати укладення кредитної угоди.

При цьому кредитор має здійснити юридичні заходи щодо стягнення безнадійної заборгованості зі спадку такої фізичної особи у межах та за процедурою, визначеною законодавством.

12.3.8. Прострочена заборгованість за договорами, визнаними у судовому порядку повністю або частково недійсними з вини дебітора, відшкодовується за рахунок страхового резерву кредитора у разі, якщо дебітор не погашає заборгованість за зазначеними договорами протягом 30 календарних днів з дня прийняття рішення суду про визнання їх повністю або частково недійсними.

При цьому валовий дохід дебітора збільшується на суму такої заборгованості у податковий період, на який припадає рішення суду (арбітражного суду) щодо визнання договорів повністю або частково недійсними з вини дебітора.

12.3.9. Прострочена заборгованість за договорами або їх частинами, визнаними у судовому порядку недійсними з вини кредитора або з вини обох сторін, погашається за рахунок повернення дебітором суми кредиторської заборгованості, а в разі її неповорнення протягом 30 календарних днів - з прибутку, який залишається у розпорядженні кредитора після оподаткування.

При цьому валовий дохід дебітора збільшується на суму такої заборгованості у податковий період, на який припадає рішення суду (арбітражного суду) щодо визнання договорів або їх частин недійсними з вини обох сторін.

12.3.10. Прострочена заборгованість фізичних осіб, стосовно яких оголошено розшук у порядку, передбаченому Кримінально-процесуальним кодексом України, відшкодовується за рахунок страхового резерву кредитора у разі, якщо протягом 180 календарних днів з дня оголошення розшуку місце перебування такої фізичної особи не встановлено.

12.3.11. Прострочена заборгованість юридичних осіб, стосовно керівників яких оголошено розшук у порядку, передбаченому Кримінально-процесуальним кодексом України, відшкодовується за рахунок страхового резерву кредитора у разі, якщо протягом 180 календарних днів з дня оголошення розшуку місце перебування цих осіб не встановлено.

12.3.12. У разі коли всі заходи щодо стягнення безнадійної заборгованості згідно з порядком, визначеним пунктом 12.3 цієї статті, не призвели до позитивного наслідку, банки та небанківські фінансові установи відносять на валові витрати таку заборгованість в частині, що не відшкодована за рахунок страхового резерву, створеного відповідно до цієї статті.

12.4. Додаткові положення

12.4.1. У разі коли дебітор повністю або частково погашає безнадійну заборгованість, попередньо віднесenu кредитором до складу валових витрат або відшкодовану за рахунок страхового резерву згідно з положеннями пункту 12.1 і пункту 12.3 цієї статті, кредитор

збільшує валовий дохід на суму компенсації, одержаної від дебітора, у податковий період, протягом якого відбулося повернення зазначеної заборгованості або її частини.

12.4.2. У разі коли за висновком відповідного уповноваженого органу, визначеного підпунктом 12.3.5 пункту 12.3 цієї статті, обставини непереборної сили, стихійного лиха (форс - мажору) носять тимчасовий характер і не впливають на дієспроможність дебітора сплатити заборгованість після їх закінчення, кредитор зобов'язаний надати претензію дебітору стосовно сплати зазначеної заборгованості протягом 30 календарних днів після закінчення дії таких обставин непереборної сили. У випадку, якщо дебітор не погасив зазначену заборгованість або кредитор не звернувся з позовом до суду (арбітражного суду) стосовно стягнення такої заборгованості протягом строків, визначених законодавством, валові доходи кредитора і дебітора збільшуються на суму зазначеної заборгованості.

12.4.3. У разі коли фізична особа - дебітор, визнана у судовому порядку безвісно відсутньою або померлою, заявляється, кредитор зобов'язаний здійснити відповідні заходи щодо стягнення заборгованості з такої особи. У випадку, коли така фізична особа сплачує заборгованість, що була попередньо віднесена кредитором до складу валових витрат або відшкодована за рахунок страхового резерву, кредитор збільшує валовий дохід на суму коштів, одержаних від дебітора у податковий період, протягом якого відбулося повернення зазначеної заборгованості.

12.4.4. У разі коли відповідно до законодавства рішення про визнання договорів недійсними з вини дебітора скасоване, а кредитор не оскаржує таке рішення у строки, передбачені законодавством, кредитор збільшує валовий дохід на суму заборгованості, попередньо включену до валових витрат або відшкодовану за рахунок страхового резерву у податковий період, протягом якого закінчився строк для подання такої скарги.

12.4.5. У разі коли фізична особа, стосовно якої органами слідства оголошено розшук, розшукана і сплачує заборгованість, яка була попередньо включена кредитором до складу валових витрат або відшкодована за рахунок страхового резерву, кредитор збільшує валовий дохід на суму компенсації заборгованості, одержаної від дебітора, у податковий період, протягом якого відбулося повернення зазначеної заборгованості (її частини).

12.4.6. У разі коли юридичні або фізичні особи, визнані винними в заподіянні шкоди згідно з положеннями Цивільного кодексу України, сплачують заборгованість фізичній особі, що віднесена кредитором до складу валових витрат або відшкодована за рахунок страхового резерву, кредитор збільшує валовий дохід на суму коштів, одержаних у погашення заборгованості дебітора, у податковий період, протягом якого відбулося повернення зазначеної заборгованості (її частини).

Стаття 13. Оподаткування нерезидентів

13.1. Будь-які доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України, від провадження господарської діяльності (у тому числі на рахунки нерезидента, що ведуться в гривнях) оподатковуються у порядку і за ставками, визначеними цією статтею.

Для цілей цієї статті під доходами, отриманими нерезидентом із джерелом їх походження з України, слід розуміти:

а) проценти, що сплачуються на користь нерезидента, у тому числі проценти за борговими зобов'язаннями, випущеними (виданими) резидентом;

б) дивіденди, які сплачуються (нараховуються) резидентом;

в) роялті, послуги типу "інжиніринг", а також доходи від фрахту;

(підпункт "в" пункту 13.1 статті 13 в редакції
Закону України від 30.12.97 р. N 793/97-ВР)

г) лізингова (орендна) плата, що сплачується (нараховується) резидентами або постійними представництвами на користь нерезидента-лізингодавця (орендодавця);

д) доходи від продажу нерухомого майна, розташованого на території України, яке належить нерезиденту, у тому числі майна постійного представництва нерезидента;

е) прибуток від здійснення операцій з торгівлі цінними паперами або іншими корпоративними правами, визначений відповідно до норм цього Закону;

є) доходи, отримані від здійснення спільної діяльності на території України, доходи від здійснення довгострокових контрактів на території України;

ж) винагорода за здійснення культурної, освітньої, релігійної, спортивної, розважальної діяльності нерезидентів (або уповноважених ними осіб) на території України;

з) брокерська, комісійна або агентська винагорода, отримана від резидентів або постійних представництв інших нерезидентів стосовно брокерських, комісійних або агентських послуг, наданих нерезидентом або його постійним представництвом на території України на користь резидентів;

и) внески та премії на страхування або перестраховування ризиків в Україні (включаючи страхування ризиків життя) або страхування резидентів від ризиків за межами України;

і) доходи у вигляді виграшів (призів) в лотерею (крім державної), від казино, інших гральних місць (домів), розташованих на території України, доходи від організації та проведення грального бізнесу, лотерей (крім державних);

ї) доходи у вигляді благодійних внесків та пожертв на користь нерезидентів;

й) інші доходи від здійснення нерезидентом (постійним представництвом цього або іншого нерезидента) господарської діяльності на території України, за винятком доходів у вигляді виручки або інших видів компенсації вартості товарів (робіт, послуг), переданих (виконаних, наданих) резиденту від такого нерезидента (постійного представництва), у тому числі вартості послуг з міжнародного зв'язку чи міжнародного інформаційного забезпечення.

(підпункт "й" пункту 13.1 статті 13 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 30.12.97 р. N 793/97-ВР)

13.2. Резидент або постійне представництво нерезидента, що здійснюють на користь нерезидента будь-яку виплату з доходу з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом від провадження господарської діяльності (у тому числі на рахунки нерезидента, що ведуться в гривнях), крім доходів, зазначених у пунктах 13.3 - 13.7, зобов'язані утримувати під час виплати такого доходу та додатково сплачувати податок на репатріацію доходів у розмірі 15 відсотків від суми такого доходу за рахунок

такої виплати, якщо інше не передбачене нормами міжнародних угод, які набрали чинності.

(пункт 13.2 статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

13.3. Резиденти, які здійснюють виплату доходу нерезидентам (у тому числі на рахунки нерезидентів, які ведуться у гривнях) від здійснення портфельних інвестицій у процентні облігації чи процентні казначейські зобов'язання, випущені (емітовані) за рішенням резидента, зокрема уповноваженого державного органу чи органу місцевого самоврядування (за винятком облігацій зовнішніх державних позик України), зобов'язані утримувати під час виплати такого доходу та сплачувати податок у розмірі 30 відсотків від суми такого доходу за рахунок такої виплати без застосування податку, встановленого пунктом 13.2 цієї статті.

Прибутки нерезидентів, отримані у вигляді доходів на безпроцентні (дисконтні) облігації чи казначейські зобов'язання, оподатковуються за ставкою 30 відсотків у такому порядку:

базою оподаткування є прибуток, який розраховується як різниця між номінальною вартістю безпроцентних (дисконтних) цінних паперів, сплаченою (нарахованою) їх емітентом, та ціною їх придбання на первинному чи вторинному фондовому ринку;

з метою здійснення податкового контролю придбання або продаж зазначених у цьому пункті цінних паперів може здійснюватися від імені та за рахунок нерезидента виключно його постійним представництвом або резидентом, який працює від імені, за рахунок та за дорученням такого нерезидента;

зазначені резидент або постійне представництво нерезидента несуть відповідальність за повне та своєчасне нарахування та внесення до бюджету податків, утриманих при виплаті нерезиденту доходів від володіння процентними або безпроцентними (дисконтними) цінними паперами. Центральний податковий орган України встановлює порядок надання резидентами або постійними представництвами нерезидента розрахунку податкових зобов'язань нерезидентів та звітів про утримання та внесення до відповідного бюджету податків, встановлених цією статтею.

Резиденти, які працюють від імені, за рахунок та за дорученням нерезидента на ринку процентних або безпроцентних (дисконтних) облігацій чи казначейських зобов'язань, самостійно подають податковому органу за місцем свого розташування звіт про утримання та внесення до відповідного бюджету податків, встановлених цією статтею.

13.4. Не підлягають оподаткуванню доходи, отримані нерезидентами, у вигляді процентів або доходу (дисконту) на державні цінні папери, продані (розміщені) нерезидентам за межами території України через уповноважених агентів - нерезидентів, або процентів, сплачених нерезидентам за отримані Україною позики (кредити або державні зовнішні запозичення), які відображаються у Державному бюджеті України чи кошторисі Національного банку України.

13.5. Суми доходів нерезидентів, які виплачуються резидентами як оплата вартості фрахту транспортних засобів, оподатковуються за ставкою шість відсотків у джерела виплати таких доходів за рахунок таких виплат.

13.6. Суми доходів нерезидентів, отриманих (нарахованих) у вигляді страхових внесків, страхових платежів або страхових премій від перестрахування ризиків, в тому числі

страхування ризиків життя на території України та ризиків резидентів за межами України, оподатковуються за ставкою 15 відсотків у джерела їх виплати за рахунок таких виплат.

Суми доходів нерезидентів, отриманих (нарахованих) у вигляді страхових внесків, страхових платежів або страхових премій від страхування ризиків та страхування ризиків життя на території України, а також у вигляді надання рекламних послуг на території України, оподатковуються за ставкою 30 відсотків у джерела їх виплати за рахунок таких виплат.

13.7. Доходи нерезидентів, отримані у вигляді дивідендів, нарахованих на корпоративні права, емітовані резидентами, оподатковуються у такому порядку:

а) суми доходів нерезидентів, отриманих у вигляді дивідендів, оподатковуються за ставкою 15 відсотків від нарахованої суми виплати за рахунок такої виплати, якщо інше не передбачено нормами міжнародних угод, які набрали чинності. Сплата податку здійснюється до/або в момент виплати дивідендів при їх репатріації за кордон, але не пізніше сплати податку за результатами податкового періоду, в якому відбулося нарахування таких дивідендів;

б) емітент корпоративних прав провадить виплати дивідендів нерезиденту пропорційно його частці в статутному фонді за рахунок прибутку, який залишається в розпорядженні такого емітента після оподаткування;

в) на нерезидентів, які отримують доходи у вигляді дивідендів, не поширюються правила, визначені підпунктом 7.8.1, абзацом першим підпункту 7.8.2, підпунктами 7.8.3 - 7.8.4 та 7.8.6 пункту 7.8 статті 7 цього Закону.

(пункт 13.7 статті 13 в редакції Закону України від 15.07.99 р. N 977-XIV)

13.8. Суми прибутків нерезидентів, які здійснюють свою діяльність на території України через постійне представництво, оподатковуються у загальному порядку. При цьому таке постійне представництво прирівнюється з метою оподаткування до платника податку, який здійснює свою діяльність незалежно від такого нерезидента.

У разі якщо нерезидент здійснює свою діяльність не лише в Україні, а й за її межами і при цьому не визначає прибуток від своєї діяльності, що проводиться ним через постійне представництво в Україні, сума прибутку, що підлягає оподаткуванню в Україні, визначається на підставі складення нерезидентом відокремленого балансу фінансово-господарської діяльності, погодженого з податковим органом за місцезнаходженням постійного представництва.

У разі неможливості шляхом прямого підрахування визначити прибуток, одержаний нерезидентами з джерелом його походження з України, оподатковуваний прибуток визначається податковим органом як різниця між валовим доходом та валовими витратами, визначеними шляхом застосування до суми одержаного (нарахованого) валового доходу коефіцієнта 0,7.

13.9. Резиденти, які надають агентські, довірчі, комісійні та інші подібні послуги з продажу чи придбання товарів (робіт, послуг) за рахунок і на користь нерезидента (включаючи укладення договорів з іншими резидентами від імені і на користь нерезидента), утримують і перераховують до відповідного бюджету податок з доходу, одержаного таким нерезидентом із джерел в Україні, визначений у порядку,

передбаченому для оподаткування прибутків нерезидентів, що здійснюють свою діяльність на території України через постійне представництво. При цьому такі резиденти не підлягають додатковій реєстрації у податкових органах як платники податку на прибуток.

Абзац другий пункту 13.9 статті 13 втратив чинність

(згідно із Законом України
від 14.01.99 р. N 393-XIV)

(абзац другий пункту 13.9 статті 13 не застосовується до доходів та витрат, отриманих і проведених з 1 липня 1997 року, згідно із Законом України від 14.01.99 р. N 393-XIV)

(стаття 13 в редакції Закону
України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Стаття 14. Оподаткування виробників сільськогосподарської продукції

14.1. Підприємства, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, сплачують податок на прибуток у порядку і в розмірах, передбачених цим Законом, за підсумками звітного податкового року.

Валові доходи і витрати підприємств-виробників сільськогосподарської продукції, утримані (понесені) протягом звітного податкового року, підлягають індексуванню, виходячи з офіційного індексу інфляції за період від місяця, наступного за місяцем понесення таких витрат (отримання доходів), до кінця звітного податкового року.

Сума нарахованого податку зменшується на суму податку на землю, що використовується у сільськогосподарському виробничому обороті.

Якщо за результатами звітного податкового року такі підприємства мали балансові збитки, вони переносяться на зменшення валових доходів майбутніх податкових років у порядку, встановленому статтею 6 цього Закону.

14.2. Дія пункту 14.1 цієї статті не поширюється на підприємства, основною діяльністю яких є виробництво та/або продаж продукції квітково-декоративного рослинництва, дикорослих рослин, диких тварин і птахів, риби (крім риби, виловленої у річках та закритих водоймах), хутряних товарів, лікєро-горілчаних виробів, пива, вина і виноматеріалів (крім виноматеріалів, що продаються для подальшої переробки), які оподатковуються у загальному порядку.

(пункт 14.2 статті 14 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

14.3. У разі продажу товарів, безпосередньо пов'язаних з технологічними процесами виробництва сільськогосподарської продукції, виробникам такої сільськогосподарської продукції на умовах товарного кредиту, валові доходи кредитора збільшуються у податковому періоді, на який відповідно до умов такого кредитного договору припадає строк здійснення розрахунків з позичальником.

У разі якщо об'єктом такого товарного кредиту є товари, витрати на які включаються до складу валових витрат, датою збільшення валових витрат позичальника є дата здійснення розрахунків щодо погашення заборгованості по такому товарному кредиту.

Якщо об'єктом такого товарного кредиту є товари, витрати на які відповідно до статті 8 цього Закону підлягають амортизації, датою збільшення балансової вартості відповідної групи основних фондів є дата здійснення позичальником розрахунків щодо погашення заборгованості по такому товарному кредиту.

(статтю 14 доповнено пунктом 14.3 згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Стаття 15. Порядок внесення змін до Закону

Ставки податку на прибуток, пільги щодо податку, об'єкт оподаткування, порядок обчислення оподаткованого прибутку, строки і порядок сплати та зарахування податку до бюджетів можуть встановлюватися та змінюватися лише шляхом внесення змін до цього Закону.

Стаття 16. Порядок нарахування та строки сплати податку

16.1. Платники податку самостійно визначають суми податку, що підлягають сплаті.

16.2. Податок на прибуток нараховується за ставкою, визначеною статтею 10 цього Закону, від прибутку, що підлягає оподаткуванню, розрахованого згідно з пунктом 3.1 цього Закону, з урахуванням положень пунктів 7.12, 7.13, 7.14, 14.1, 16.8, 16.9 та статті 6 цього Закону.

16.3. Податок, що підлягає сплаті до бюджету, дорівнює сумі, визначеній згідно з пунктом 16.2 цієї статті, яка зменшена на вартість торгових патентів, придбаних платником податку згідно із Законом України "Про патентування деяких видів підприємницької діяльності".

16.4. Податок сплачується до бюджету не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним кварталом.

Платники податку не пізніше 25 числа місяця, що настає за звітним кварталом, подають до податкового органу податкову декларацію про прибуток за звітний квартал, розраховану наростаючим підсумком з початку звітного фінансового року.

У разі коли платник податку вважає за доцільне роз'яснити окремі результати власної фінансово-господарської діяльності, зазначені у податковій декларації про прибуток, такий платник податку може за власним бажанням надіслати на адресу податкового органу таке пояснення, складене у довільній формі. Податковий орган не може вимагати надання форм податкової звітності, прямо не передбачених цим Законом, у тому числі бухгалтерських звітів, балансів чи іншої неподаткової звітності. Статистична звітність, запроваджена відповідно до Закону України "Про державну статистику", надсилається у встановленому порядку тільки на адресу органів державної статистики.

(абзац третій пункту 16.4 статті 16 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Підприємства, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, подають декларацію про прибуток у визначені цим пунктом строки за формою, що встановлюється центральним податковим органом України.

Для цілей оподаткування до підприємств, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, відносяться підприємства, валовий дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній звітний (податковий) рік перевищує п'ятдесят відсотків загальної суми валового доходу.

У разі, якщо за звітний (податковий) рік валовий дохід таких підприємств від продажу сільськогосподарської продукції не перевищує п'ятдесят відсотків загальної суми валового доходу, прибуток таких підприємств від продажу продукції (робіт, послуг), що не відноситься до сільськогосподарської продукції, оподатковується у загальному порядку.

(абзац четвертий пункту 16.4 статті 16 замінено абзацами четвертим - шостим згідно із Законом України від 30.12.97 р. N 793/97-ВР)

16.5. Платіжні доручення на перерахування податку до бюджету подаються підприємствами до банківських установ до настання строку платежу.

16.6. Платники податку мають право не пізніше ніж за 10 днів до закінчення строку подання документів, установлених пунктом 16.4 цієї статті, надіслати їх податковим органам поштою з повідомленням про вручення. При цьому спір, який може виникнути між платником податку і поштою з приводу несвоєчасності надіслання такого рекомендованого листа до податкового органу, вирішуються у судовому порядку. Порядок оформлення зазначених поштових відправлень, а також нормативи їх обігу встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Податкові органи не узгоджують розрахунки податкових зобов'язань платника податку, що передують сплаті податку, за винятком випадків, передбачених пунктом 16.12 цієї статті.

16.7. Пункт 16.7 статті 16 виключено

(згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР, у зв'язку з цим пункти 16.8 - 16.16 вважати відповідно пунктами 16.7 - 16.15)

16.7. Протягом звітного (податкового) кварталу платники податку, за винятком нерезидентів та виробників сільськогосподарської продукції, сплачують до бюджету за перший та другий місяць такого кварталу авансові внески податку на прибуток, визначені згідно з пунктом 16.3 цієї статті наростаючим підсумком з початку року.

Авансові внески сплачуються до бюджету за підсумками першого та другого місяців звітного (податкового) кварталу до 20 числа другого і третього місяця такого кварталу відповідно.

Розрахунки авансових внесків здійснюються платником податку самостійно, без подання декларації про прибуток. Повідомлення про результати таких розрахунків надсилається податковому органу в терміни, передбачені для сплати авансових внесків. Штрафні санкції за відхилення розмірів сплачених авансових внесків від розмірів внесків, перерахованих за результатами звітного кварталу, не застосовуються.

(статтю 16 доповнено новим пунктом 16.7 згідно із Законом України від 30.12.97 р. N 793/97-ВР, у зв'язку з цим пункти 16.7 - 16.15 вважати відповідно пунктами 16.8 - 16.16)

16.8. Податок, що підлягає сплаті до бюджету нерезидентами, визначається у порядку, передбаченому статтею 13 цього Закону.

16.9. Податок, що підлягає сплаті до бюджету платниками податку, які здійснюють страхову діяльність, визначається у порядку, передбаченому пунктом 7.2 цього Закону.

16.10. Бюджетні організації сплачують податок на прибуток, отриманий від господарської діяльності, щоквартально за наростаючим підсумком з початку звітного податкового року.

Неприбуткові організації, визначені пунктом 7.11 цього Закону, сплачують податок на прибуток від неосновної діяльності у загальному порядку.

(пункт 16.10 статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

16.11. Нерезиденти, що проводять діяльність на території України через постійне представництво, ведуть бухгалтерський облік та звітність згідно з законодавством України, щоквартально подають податковим органам за місцезнаходженням постійного представництва декларацію про прибуток, одержаний із джерел в Україні, а також розрахунок нарахованого податку на прибуток за формою, встановленою центральним податковим органом.

У разі зупинення діяльності постійного представництва до закінчення звітного кварталу, зазначені документи подаються державному податковому органу протягом 15 календарних днів з моменту такого зупинення.

16.12. Податок на прибуток нерезидента щоквартально обчислюється платником податку і підлягає підтвердженню податковим органом за місцезнаходженням постійного представництва.

Нерезидент щорічно отримує від податкового органу підтвердження щодо сплати податку на прибуток українською мовою.

Щорічні аудиторські перевірки фінансово-господарських результатів діяльності нерезидента проводяться відповідно до закону.

16.13. Відповідальність за утримання та перерахування до бюджету податку на доходи громадян, сум внесків на соціальні заходи, податків, зазначених у пункті 7.8, пункті 10.2 та статті 13 цього Закону, несуть платники податку, які провадять відповідні виплати.

Перерахування податків, зазначених в пункті 7.8 та статті 13, здійснюється до/або разом із здійсненням таких виплат.

Перерахування податку, зазначеного в пункті 10.2 цього Закону, здійснюється протягом трьох банківських днів з моменту здійснення таких виплат.

(абзац другий пункту 16.13 статті 16 замінено абзацами другим і третім згідно із

Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР,
у зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим)

Джерелом сплати зазначених податків є сума відповідних виплат.

16.14. Сплата податку іншими, ніж платник податку, особами не дозволяється.

16.15. Порядок ведення і складання податкових звітів, декларацій про прибуток підприємств та розрахунків податку встановлюється центральним податковим органом.

16.16. Надміру внесені до бюджету суми податку, що нараховані за звітний період наростаючим підсумком з початку року, зараховуються в рахунок наступних платежів або повертаються платнику податку не пізніше десяти робочих днів з дня одержання письмової заяви такого платника податку.

(абзац перший пункту 16.16 статті 16 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Абзац другий пункту 16.16 статті 16 виключено

(згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Стаття 17. Зарахування податку до бюджету

Суми податку на прибуток зараховуються до бюджетів територіальних громад за місцезнаходженням платника податку.

(дію статті 17 зупинено на 2000 рік в частині зарахування сум податку на прибуток виключно до бюджету територіальної громади згідно із Законом України від 17.02.2000 р. N 1458-III)

Стаття 18. Спеціальні правила

18.1. Якщо міжнародним договором, ратифікованим Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються норми міжнародного договору.

18.2. У разі укладення договорів з нерезидентами не дозволяється включення до контракту податкових застережень, згідно з якими підприємства, що виплачують доходи, беруть на себе зобов'язання щодо сплати податків на доходи нерезидентів.

18.3. У разі укладення договорів, які передбачають здійснення оплати товарів (робіт, послуг) на користь нерезидентів, що розташовані в офшорних зонах чи при здійсненні розрахунків через таких нерезидентів або через їх банківські рахунки, незалежно від того чи здійснюється така оплата (в грошовій або іншій формі) безпосередньо або через інших резидентів або нерезидентів, витрати платників податку на оплату вартості таких товарів (робіт, послуг) включаються до складу їх валових витрат у сумі, що становить 85 відсотків від оплаченої вартості цих товарів (робіт, послуг).

Перелік офшорних зон щорічно оприлюднюється Кабінетом Міністрів України.

(пункт 18.3 статті 18 в редакції
Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Стаття 19. Усунення подвійного оподаткування

19.1. Суми податків на прибуток, отриманий з іноземних джерел, що сплачені суб'єктами господарської діяльності за кордоном, зараховуються під час сплати ними податку на прибуток в Україні. При цьому зарахуванню підлягає сума податку, розрахована за правилами, встановленими цим Законом.

(пункт 19.1 статті 19 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

19.2. Розмір зарахованих сум податку на прибуток з іноземних джерел протягом податкового періоду не може перевищувати суми податку, що підлягає сплаті в Україні таким платником податку протягом такого періоду.

19.3. Не підлягають зарахуванню у зменшення податкових зобов'язань такі податки, сплачені в інших країнах:

податок на капітал (майно) та приріст капіталу;

поштові податки;

податки на реалізацію (продаж);

інші непрямі податки незалежно від того, чи підпадають вони під категорію прибуткових податків, чи оподатковуються окремими податками згідно із законодавством іноземних держав;

суми податку, сплачені з пасивного прибутку (дивідендів, процентів, страхування, роялті).

19.4. Зарахування сплачених за митним кордоном України сум податку на прибуток провадиться за умови подання письмового підтвердження податкового органу іншої держави щодо факту сплати такого податку та за наявності міжнародного договору України про усунення подвійного оподаткування доходів, ратифікованого Верховною Радою України.

Стаття 20. Відповідальність платників податку

20.1. Відповідальність за правильність нарахування, своєчасність сплати податку та дотримання податкового законодавства несе платник податку.

20.2. Платники податку, які не мають на момент перевірки податковим органом податкових декларацій про прибуток і розрахунків, пов'язаних з нарахуванням та сплатою податку за відповідні періоди, сплачують штраф у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за одноразове порушення. Якщо протягом наступних дванадцяти місяців платник податку допускає друге або більше таких порушень, такий платник податку сплачує штраф у сумі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, помножених на число таких порушень. Початком відрахунку зазначених дванадцяти місяців є місяць, на який припадає останнє порушення.

(пункт 20.2 статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

20.3. Платники податку, які не подали або невчасно подали до податкового органу податкову декларацію про прибуток, розрахунок податку на прибуток, платіжне доручення на перерахування податку до бюджету, сплачують штраф у розмірі 10 відсотків суми нарахованого податку за кожний випадок порушення.

Якщо таке неподання або невчасне подання є наслідком неналежного виконання обов'язків поштою, платник податку має право оскаржити правомірність застосування фінансових санкцій у судовому порядку.

20.4. У разі приховання або заниження сум податку платник податку сплачує суму донарахованого податковим органом податку, штрафу у розмірі 30 відсотків від суми донарахованого податку (недоїмки) та пені, обчисленої виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на момент сплати, нараховану на повну суму недоїмки (без урахування штрафів) за весь її строк.

(абзац перший пункту 20.4 статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Не застосовуються штрафні санкції, передбачені цим пунктом, до платників податку, які до початку перевірки податковим органом виявили факт заниження оподаткованого прибутку, письмово повідомили про це податковий орган та сплатили суму недоїмки, а також пеню, обчислену виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на момент сплати, нараховану на повну суму недоїмки за весь її строк.

20.5. Якщо за наслідками перевірки платника податку податковим органом виявлено випадки арифметичних помилок або описок, що призвели до заниження суми податку, але не більше як п'ять відсотків суми загальних зобов'язань платника податку щодо сплати такого податку за період, що перевіряється, керівник відповідного податкового органу може прийняти рішення про незастосування фінансових санкцій у вигляді штрафів до такого платника податку. Рішення керівника податкового органу є остаточним і оскарженню не підлягає. Таке рішення не звільняє платника податку від зобов'язань щодо сплати пені, обчисленої згідно з положеннями пункту 20.4 цієї статті.

20.6. Суми донарахованого податку та фінансових санкцій сплачуються платником податку самостійно в строк не більше десяти робочих днів з дня отримання підписаного керівником відповідного податкового органу рішення про застосування санкцій до платника податку. При цьому пеня нараховується за весь строк недоїмки, включаючи останній робочий день, що передує дню фактичної сплати суми недоїмки та фінансових санкцій.

У разі коли платник податку відмовляється визнати висновки перевірки податкового органу або має зауваження до них та оскаржує такі висновки у встановленому законом порядку, сплата донарахованого податку та фінансових санкцій зупиняється до прийняття рішення за результатами такого оскарження. У разі коли за наслідками оскарження визнається правильність висновків податкового органу, платник податку зобов'язаний самостійно сплатити суму донарахованого податку та фінансових санкцій до подання розрахунку податкових зобов'язань за період, на який припадає дата прийняття рішення за результатами такого оскарження. При цьому пеня нараховується на визнану суму

недоїмки за весь строк недоїмки, включаючи останній робочий день, що передує дню фактичної сплати суми недоїмки та фінансових санкцій.

(пункт 20.6 статті 20 в редакції
Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

20.7. Посадові особи, винні в порушенні податкового законодавства, притягаються до відповідальності згідно із законодавством.

(пункт 20.7 статті 20 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР,
в редакції Закону України від 30.12.97 р. N 793/97-ВР)

Стаття 21. Інші положення

21.1. Суми виявленого прихованого (заниженого) прибутку та штрафи справляються за весь час ухилення від сплати податку.

21.2. Після закінчення встановлених строків сплати податку до бюджетів невнесені суми вважаються недоїмкою та стягуються до бюджетів з нарахуванням пені на рівні 120 процентів облікової ставки Національного банку України, що діяла на момент сплати, нарахованої на повну суму недоїмки за весь її строк.

21.3. Сума податкових платежів, що надміру надійшла до бюджету в результаті неправильного нарахування або порушення платником податку встановленого порядку сплати податку, підлягає поверненню з відповідного бюджету протягом десяти робочих днів з моменту отримання податковим органом відповідної заяви платника податку або зарахуванню на зменшення платежів до цього бюджету майбутніх періодів, за вибором платника податку, в разі якщо не минув строк позовної давності, встановлений законодавством.

(абзац перший пункту 21.3 статті 21 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Подання заяви про повернення надміру сплачених податків перериває перебіг строку позовної давності.

21.4. Сума податку, що надміру надійшла до бюджету в результаті неправильного нарахування (донарахування) податковим органом, підлягає поверненню з відповідного бюджету з урахуванням сум, сплачених за фінансовими санкціями або зарахуванню на зменшення платежів до цього бюджету майбутніх періодів на підставі заяви, що подається платником податку такому податковому органу, якщо не минув строк позовної давності, встановлений законодавством. При цьому починаючи з дня внесення зазначених сум до бюджету і закінчуючи днем їх повернення (заліку) на зазначену суму провадиться нарахування у розмірі 120 процентів облікової ставки Національного банку України, що діяла на момент такого повернення (заліку).

21.5. Обов'язковими для виконання платником податку є тільки акти центрального податкового органу, видані у випадках, прямо передбачених цим Законом та зареєстрованих Міністерством юстиції України.

Стаття 22. Прикінцеві положення

22.1. Ввести в дію Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" з 1 липня 1997 року.

22.2. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" застосовується під час розрахунків з бюджетом починаючи з доходів і витрат, які отримані і проведені з 1 липня 1997 року. При цьому балансові збитки платників податку, що виникли за результатами господарської діяльності з 1 січня 1997 року до моменту набрання чинності цим Законом, включаються до складу валових витрат у порядку, передбаченому статтею 6 цього Закону.

(пункт 22.2 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.3. Встановити, що в період з 1 липня 1997 року до 1 січня 2002 року податок на прибуток в розмірі 1,5 відсотка від суми нарахованого податку на прибуток зараховується на спеціальний рахунок бюджетів територіальних громад для фінансування житлового будівництва для військовослужбовців, учасників бойових дій в Афганістані та воєнних конфліктів у зарубіжних країнах, членам сімей військовослужбовців, що загинули під час виконання ними службових обов'язків, а також для військовослужбовців, звільнених у запас або у відставку за станом здоров'я, віком, вислугою років та у зв'язку із скороченням штатів, які перебувають на квартирному обліку за місцем проживання.

(абзац перший пункту 22.3 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 19.10.99 р. N 1157-XIV)

Кошти, спрямовані платником податку на будівництво житла для військовослужбовців та членів їх сімей, які мають право на отримання житла відповідно до законодавства України, за укладеними до 1 липня 1997 року угодами про інвестування будівництва житла для військовослужбовців та членів їх сімей, по яких на 1 липня 1997 року проведені фактичні витрати, враховуються у зменшення податкового зобов'язання такого платника податку у сумі, що не перевищує розмір податкового зобов'язання, нарахованого протягом звітного (податкового) періоду, в якому здійснювалося таке інвестування, протягом терміну завершення будівництва об'єктів житла, розпочатих до 1 липня 1997 року, але не пізніше терміну, встановленого абзацом першим цього пункту. Порядок використання таких коштів та бюджетного контролю за їх цільовим використанням встановлюється Кабінетом Міністрів України.

(пункт 22.3 статті 22 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР, абзац другий пункту 22.3 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.03.2000 р. N 1523-III)

У разі здійснення платником податку інвестування будівництва такого житла шляхом передачі матеріальних активів його податкове зобов'язання зменшується на суму вартості таких матеріальних активів за цінами і процедурою, що визначаються за методологією, встановленою Кабінетом Міністрів України у сумі, що не перевищує розмір податкового зобов'язання, нарахованого протягом звітного (податкового) періоду, в якому здійснювалося таке інвестування.

(пункт 22.3 статті 22 доповнено абзацом третім згідно

із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР,
абзац третій пункту 22.3 статті 22 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 02.03.2000 р. N 1523-III)

22.4. У 2000 бюджетному році суми амортизаційних відрахувань визначаються та враховуються при визначенні об'єкта оподаткування у порядку, встановленому пунктом 3.1 статті 3 цього Закону, із застосуванням понижуючого коефіцієнта 0,8 до норм амортизації, встановлених пунктом 8.6 статті 8 цього Закону. При цьому частина податку на прибуток підлягає зарахуванню до Державного бюджету України.

(абзац перший пункту 22.4 статті 22 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 02.03.2000 р. N 1523-III)

У разі коли за результатами звітного (податкового) періоду розрахункова сума, яка визначається як 30 відсотків від різниці між сумою амортизаційних відрахувань звітного (податкового) періоду, визначеною із застосуванням норм амортизації, встановлених пунктом 8.6 статті 8 цього Закону, та сумою амортизаційних відрахувань цього ж звітного (податкового) періоду, визначеною із застосуванням понижуючого коефіцієнта, є меншою або дорівнює сумі нарахованого податку на прибуток такого звітного (податкового) періоду, до Державного бюджету України спрямовується сума податку на прибуток, що дорівнює такій розрахунковій сумі.

У разі коли така розрахункова сума є більшою, ніж сума нарахованого податку на прибуток, до Державного бюджету України спрямовується сума фактично нарахованого податку на прибуток. При цьому перевищення розрахункової суми над сумою нарахованого податку на прибуток не враховується при визначенні податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств наступних звітних (податкових) періодів.

Для суб'єктів господарської діяльності, які відповідно до закону сплачують єдиний (фіксований) податок або не є платниками податку з прибутку відповідно до пункту 10.1 статті 10 цього Закону, норми, визначені абзацами першим - третім цього пункту, не застосовуються.

(пункт 22.4 статті 22 доповнено абзацами другим - восьмим
згідно із Законом України від 20.11.98 р. N 269-XIV,
у зв'язку з цим абзаци другий - четвертий вважати
відповідно абзацами дев'ятим - одинадцятим)

(абзаци перший - восьмий пункту 22.4
замінено абзацами першим - четвертим згідно із
Законом України від 06.04.99 р. N 568-XIV,
у зв'язку з цим абзаци дев'ятий - одинадцятий
вважати відповідно абзацами п'ятим - сьомим)

До 1 січня 2003 року платники податку - підприємства металургійної (та підприємства інших галузей в частині основних фондів, що використовуються у ливарному виробництві), коксохімічної, хімічної, гірничодобувної промисловості, а також підприємства залізничного транспорту, підприємства - виробники електричної, теплової енергії та водопостачання, на балансі яких перебувають введені в експлуатацію до 1 січня 1993 року основні фонди, що використовуються для здійснення господарської діяльності, мають право відносити до складу валових витрат звітного (податкового) року витрати на проведення поліпшень таких основних фондів у розмірі, що не перевищує дев'ять відсотків, а для підприємств гірничо-металургійного комплексу, які беруть участь в

економічному експерименті, що проводиться з 1 липня 1999 року до 1 січня 2002 року, - п'ятнадцять відсотків від балансової вартості групи 1 та 3 таких основних фондів на початок звітного (податкового) року. Зазначені основні фонди групи 3 виділяються в окрему підгрупу групи 3 основних фондів, по якій ведеться окремий облік.

(абзац п'ятий пункту 22.4 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 14.07.99 р. N 934-XIV)

Балансова вартість окремої підгрупи групи 3 основних фондів станом на 1 січня 2003 року додається до балансової вартості групи 3 основних фондів.

З 1 січня 2003 року облік балансової вартості групи 3 основних фондів здійснюється у порядку, визначеному статтею 8 цього Закону.

(пункт 22.4 статті 22 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.5. Акти законодавства до приведення їх у відповідність із цим Законом застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

Встановити, що на період проведення експерименту на території експериментальної економічної зони "Сиваш" сума податку на прибуток підприємств - суб'єктів експериментальної економічної зони "Сиваш", визначена згідно з нормами цього Закону, зменшується на п'ятдесят відсотків у разі використання суми, на яку зменшується податок на прибуток, на реалізацію інвестиційних проектів у межах цієї зони.

(пункт 22.5 статті 22 в редакції Законів України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР, від 30.12.97 р. N 793/97-ВР)

Установити, що на період функціонування спеціальної економічної зони "Яворів" податок на прибуток платників податку - суб'єктів цієї зони справляється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про спеціальну економічну зону "Яворів".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом третім згідно із Законом України від 15.01.99 р. N 403-XIV)

Встановити, що на період функціонування спеціальної економічної зони туристсько-рекреаційного типу "Курортполіс Трускавець" справляння податку на прибуток платників податку - суб'єктів цієї зони здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу "Курортполіс Трускавець".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом України від 18.03.99 р. N 515-XIV)

Установити, що на період функціонування спеціальної економічної зони "Славутич" податок на прибуток платників податку - суб'єктів цієї зони справляється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про спеціальну економічну зону "Славутич".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом України від 03.06.99 р. N 722-XIV)

Установити, що на період запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Луганській області податок на прибуток суб'єктів підприємницької діяльності, які реалізують на цих територіях інвестиційні проекти, справляється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Луганській області".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом шостим згідно із Законом України від 15.07.99 р. N 971-XIV)

Установити, що на період функціонування спеціальних економічних зон "Азов" і "Донецьк" та дії спеціального режиму інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Донецькій області податок на прибуток справляється з платників цього податку з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом сьомим згідно із Законом України від 15.07.99 р. N 973-XIV)

Установити, що на період запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Житомирській області податок на прибуток суб'єктів підприємницької діяльності, які реалізують на цих територіях інвестиційні проекти, справляється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Житомирській області".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом восьмим згідно із Законом України від 03.12.99 р. N 1278-XIV)

Установити, що на період проведення економічного експерименту щодо стабілізації роботи підприємств легкої та деревообробної промисловості Чернівецької області податок на прибуток підприємств - учасників експерименту справляється з урахуванням особливостей, встановлених статтею 6 Закону України "Про економічний експеримент щодо стабілізації роботи підприємств легкої та деревообробної промисловості Чернівецької області".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом дев'ятим згідно із Законом України від 13.01.2000 р. N 1375-XIV)

Установити, що на період функціонування спеціальної економічної зони "Рені" податок на прибуток платників податку суб'єктів цієї зони справляється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про спеціальну економічну зону "Рені".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом десятим згідно із Законом України від 23.03.2000 р. N 1606-III)

Установити, що на період функціонування спеціальної (вільної) економічної зони "Порто-франко" на території Одеського морського торговельного порту податок на прибуток платників податку - суб'єктів цієї зони справляється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про спеціальну (вільну) економічну зону "Порто-франко" на території Одеського морського торговельного порту".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом одинадцятим згідно із Законом України від 23.03.2000 р. N 1608-III)

Установити, що на період запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності на території міста Харкова податок на прибуток суб'єктів підприємницької діяльності, які реалізують на території міста Харкова інвестиційні проекти, справляється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території міста Харкова".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом дванадцятим згідно із Законом України від 11.05.2000 р. N 1715-III)

Установити, що на період запровадження спеціального режиму інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків "Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка та сенсорна техніка", "Інститут електрозварювання імені Є. О. Патона", "Інститут монокристалів" податок на прибуток платників податку - технологічних парків, їх учасників, дочірніх та спільних підприємств справляється з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків "Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка та сенсорна техніка", "Інститут електрозварювання імені Є. О. Патона", "Інститут монокристалів".

(пункт 22.5 статті 22 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом України від 01.06.2000 р. N 1749-III)

22.6. Запропонувати Президенту України привести чинні нормативні акти, видані Президентом України, у відповідність з цим Законом.

22.7. Штрафні санкції, які можуть бути накладені на платників податку у зв'язку з порушенням нормативних актів Кабінету Міністрів України або центрального податкового органу, виданих протягом строків, передбачених цією статтею, у випадках, прямо передбачених цим Законом, починають застосовуватися до таких платників податку за наслідками податкового періоду, наступного за податковим періодом, протягом якого були оприлюднені такі акти.

Планові перевірки платників податку щодо застосування норм цього Закону здійснюються у порядку, передбаченому законодавством, починаючи з 1 лютого 1998 року.

(пункт 22.7 статті 22 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.8. Балансова вартість основних фондів, які згідно зі статтею 8 цього Закону підпадають під визначення груп 1, 2 та 3, введених в експлуатацію до набрання чинності цим Законом, визначається на рівні їх залишкової вартості за станом на момент набрання чинності цим Законом з включенням їх до відповідної групи основних фондів з метою подальшої амортизації.

(пункт 22.8 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.9. Балансова вартість нематеріальних активів, що введені в експлуатацію до набрання чинності цим Законом, визначається на рівні їх первісної балансової вартості за станом на момент набрання чинності цим Законом та підлягає подальшій амортизації.

(пункт 22.9 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.10. Балансова вартість витрат, пов'язаних з видобутком корисних копалин, які підпадають під визначення статті 9 цього Закону та включених до балансу платника податку до набрання чинності цим Законом, визначається як їх залишкова балансова вартість за станом на момент набрання чинності цим Законом та підлягає подальшій амортизації.

(пункт 22.10 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.11. Для родовищ, частково розроблених на момент набрання чинності цим Законом, загальний розрахунковий обсяг видобутку корисних копалин визначається на рівні залишкових запасів родовища, за станом на момент набрання чинності цим Законом.

22.12. Норми пункту 12.1 цього Закону не поширюються на заборгованість, що виникла у зв'язку із затримкою в оплаті товарів (робіт, послуг), проданих (відвантажених, наданих, виконаних) до набрання чинності цим Законом.

22.13. На перехідний період встановлюються такі нормативи формування страхового резерву відносно сукупного розміру боргових вимог банків згідно з підпунктом 12.2.3 цієї статті: 40 відсотків до 31 грудня 1999 року включно; 30 відсотків до 31 грудня 2001 року включно; 20 відсотків починаючи з 1 січня 2002 року.

22.14. Датою збільшення валових доходів платника податку для товарів (робіт, послуг), відвантажених (виконаних, наданих) до набрання чинності цим Законом, по яких не проведена оплата їх вартості покупцями, є дата зарахування коштів на розрахунковий рахунок платника податку в оплату таких товарів (робіт, послуг), крім платників податку, які застосовують порядок, за яким виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) визначається за вартістю відвантаженої продукції (виконаних робіт, наданих послуг), що зазначена в оформлених для сплати покупцем розрахункових документах.

Витрати платників податку, що відносяться до складу валових витрат згідно з цим Законом, здійснені до 1 липня 1997 року і не віднесені на собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) на 1 липня 1997 року, по залишках готової продукції на складах і товарах (роботах, послугах), відвантажених (виконаних, наданих), а для торговельних організацій по товарних залишках, включаючи торгові націнки, і не оплачених покупцями до 1 липня 1997 року, включаються до валових витрат по даті продажу таких товарів (робіт, послуг).

(пункт 22.14 статті 22 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Інші витрати виробництва (обігу), здійснені до 1 липня 1997 року, включаються до складу валових витрат звітних (податкових) періодів 1997 року.

(пункт 22.14 статті 22 доповнено абзацом третім згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

Порядок віднесення витрат платника податку, зазначених у абзацах другому, третьому цього пункту, до складу його валових витрат визначається Міністерством фінансів України з урахуванням положень цього Закону.

(пункт 22.14 статті 22 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.15. Датою збільшення валових доходів та валових витрат по фінансових кредитах, що надані банківськими установами до набрання чинності цим Законом, є дата сплати процентів по таких кредитах позичальником.

22.16. Оподаткування доходів, одержаних від володіння державними цінними паперами і облігаціями місцевих позик, проводиться по державних цінних паперах і облігаціях місцевих позик, що придбані платником податку після набрання чинності цим Законом.

(пункт 22.16 статті 22 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.17. Стаття 14 цього Закону щодо виробників сільськогосподарської продукції застосовується для оподаткування доходів починаючи з підсумків діяльності за 1998 рік.

Підприємства, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, податок на прибуток, визначений за результатами господарської діяльності з 1 липня 1997 року по 31 грудня 1997 року згідно з нормами цього Закону, до бюджету не сплачують.

(пункт 22.17 статті 22 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 30.12.97 р. N 793/97-ВР)

Декларація про прибуток за зазначений період подається такими підприємствами до 1 квітня 1998 року.

(пункт 22.17 статті 22 доповнено абзацом третім згідно із Законом України від 30.12.97 р. N 793/97-ВР)

22.18. Норми пункту 5.7, 5.8, 7.14 цього Закону набирають чинності після прийняття відповідних законів. Норми пункту 6.3 застосовуються починаючи з 1 січня 1999 року.

(пункт 22.18 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.19. Курсові різниці, накопичені у звітних періодах, до моменту набрання чинності цим Законом, списуються без подальшого відображення в балансі та без урахування у визначенні фінансових результатів господарювання чи податкових зобов'язань платника податку.

(пункт 22.19 статті 22 в редакції Закону України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.20. У зв'язку з введенням обов'язкової реєстрації постійних представництв нерезидентів в якості платників податку державна реєстрація таких постійних представництв нерезидентів з моменту набрання чинності цим Законом не застосовується у тому числі в

Міністерстві зовнішніх економічних зв'язків та торгівлі України або інших органах державної влади.

(пункт 22.20 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.21. Тимчасово до 1 січня 2008 року для підприємств по виробництву автомобілів і запасних частин до них, що мають інвестицію (у тому числі іноземну) виключно в грошовій формі, що становить суму, еквівалентну не менше 150 мільйонам доларів США за офіційним валютним курсом Національного банку України на день внесення такої інвестиції до їх статутного фонду, яка зареєстрована у встановленому законодавством порядку, встановлюються такі особливості оподаткування їх прибутку:

22.21.1. Податковим періодом для них вважається звітний податковий рік;

22.21.2. Валові доходи і валові витрати підприємства, отримані (сплачені) протягом звітного податкового року, підлягають індексуванню виходячи з офіційного індексу інфляції за період від місяця, наступного за місяцем сплатення витрат (отримання доходів), до кінця звітного податкового року;

22.21.3. Об'єкт оподаткування, визначений за наслідками звітного податкового року, зменшується на суму коштів, які направляються на погашення кредитів, отриманих для реалізації інвестиційної програми, затвердженої Кабінетом Міністрів України, та реінвестуються підприємством у розвиток власного виробництва та виробництво матеріалів і комплектуючих виробів для автомобілебудування, а також на суму нарахованих та сплачених засновникам дивідендів, які реінвестуються ними на ці ж цілі. Рішення про проведення таких реінвестицій має бути прийняте до граничного терміну подання річної податкової декларації до відповідного податкового органу. У разі коли протягом наступного податкового року засновники підприємства скасовують рішення щодо проведення зазначеної реінвестиції або зменшують її обсяги, підприємство зобов'язане визнати прибуток, який дорівнює сумі оголошеної реінвестиції або сумі її зменшення, додати його суму до суми оподаткованого прибутку поточного податкового періоду, а також сплатити пеню у розмірах та за період, визначений законодавством України;

22.21.4. Податок на дивіденди, передбачений підпунктом 7.8.2, не застосовується у разі реінвестування їх у розвиток виробництва матеріалів та комплектуючих виробів для автомобілебудування;

22.21.5. Дія підпункту 5.5.2 не поширюється на підприємства по виробництву автомобілів і запчастин до них, які мають інвестицію (у тому числі іноземну) виключно в грошовій формі, що становить суму, еквівалентну не менше 150 мільйонам доларів США за офіційним валютним курсом Національного банку України на день внесення такої інвестиції до їх статутного фонду, яка зареєстрована у встановленому законодавством порядку строком до 1 січня 2008 року.

(статтю 22 доповнено новим пунктом 22.21 згідно із Законом України від 19.09.97 р. N 535/97-ВР, у зв'язку з цим пункт 22.21 вважати пунктом 22.22)

22.22. За період до введення у дію Закону України "Про податок на додану вартість" суми податку на додану вартість, сплачені у 1997 році у складі ціни покупних товарів підприємствами, які здійснюють посередницьку та збутову діяльність, включаються до

складу валових витрат таких підприємств, а суми податку на додану вартість, отримані цими підприємствами у складі ціни реалізації зазначених товарів, включаються до складу їх валового доходу.

(статтю 22 доповнено новим пунктом 22.22 згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР)

22.23. Пункт 22.23 втратив чинність

(статтю 22 доповнено новим пунктом 22.23 згідно із Законом України від 18.11.97 р. N 639/97-ВР, у зв'язку з цим пункт 22.22 вважати пунктом 22.24, пункт 22.23 втратив чинність згідно із Законом України від 30.12.97 р. N 793/97-ВР, у зв'язку з цим пункт 22.24 вважати пунктом 22.23)

22.23. На період з 1 січня 1999 року до 1 січня 2002 року до валового доходу платника податку не включаються суми коштів, нараховані (отримані) у складі ціни продажу електричної та теплової енергії у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, які спрямовуються на фінансування витрат, пов'язаних із добудовою енергоблоків електростанцій та теплоелектроцентралей України, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Зазначені кошти зараховуються на спеціальний рахунок і використовуються виключно на фінансування витрат, пов'язаних з добудовою таких енергоблоків.

Державна податкова адміністрація України встановлює порядок обліку і подання податкової звітності про використання коштів, спрямованих на фінансування витрат, пов'язаних з добудовою енергоблоків електростанцій та теплоелектроцентралей України, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

У разі використання зазначених коштів не за цільовим призначенням такі кошти включаються до складу валового доходу платника податку і оподатковуються на загальних підставах.

(статтю 22 доповнено новим пунктом 22.23 згідно із Законом України від 16.12.98 р. N 317-XIV, у зв'язку з цим пункт 22.23 вважати пунктом 22.24)

22.24. Пункт 22.24 втратив чинність

(статтю 22 доповнено новим пунктом 22.24 згідно із Законом України від 29.12.98 р. N 371-XIV, у зв'язку з цим пункт 22.24 вважати пунктом 22.25, пункт 22.24 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.03.99 р. N 484-XIV, втратив чинність згідно із Законом України від 06.04.99 р. N 568-XIV, у зв'язку з цим пункт 22.25 вважати пунктом 22.24)

22.24. У період з 1 січня 1999 року до 1 січня 2009 року для суб'єктів космічної діяльності України податковим періодом оподаткування їх прибутку встановлюється звітний податковий рік.

(статтю 22 доповнено новим пунктом 22.24 згідно із Законом України від 16.03.2000 р. N 1559-III, у зв'язку з цим пункт 22.24 вважати пунктом 22.25)

22.25. Установити, що на період, визначений Законом України "Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії "Київміськбуд", кошти, внесені платниками податку на пенсійні рахунки фізичних осіб, відкриті в уповноважених холдинговою компанією "Київміськбуд" банках, включаються до складу валових витрат платника податку в розмірі, що не перевищує 10 відсотків валового доходу цього платника за звітний період.

(статтю 22 доповнено новим пунктом 22.25 згідно із Законом України від 20.04.2000 р. N 1694-III, у зв'язку з цим пункт 22.25 вважати пунктом 22.26)

22.26. На період з 1 січня 2002 року до 1 січня 2011 року до валового доходу платника податку не включаються суми коштів, нараховані (отримані) у складі ціни продажу електричної енергії у вигляді цільової надбавки в розмірі 0,75 відсотка до діючого тарифу на електричну енергію, що продається виробниками електричної енергії на оптовому ринку електричної енергії України.

Зазначені кошти зараховуються на спеціальний рахунок і використовуються виключно на фінансування витрат, пов'язаних з будівництвом вітрових електростанцій, а також проведенням науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у сфері вітроенергетики відповідно до Комплексної програми будівництва вітрових електростанцій.

Порядок ведення бухгалтерського обліку і складання податкової звітності по використанню зазначених коштів визначається Державною податковою адміністрацією України.

(статтю 22 доповнено новим пунктом 22.26 згідно із Законом України від 08.06.2000 р. N 1812-III, у зв'язку з цим пункт 22.26 вважати пунктом 22.27)

22.27. Встановити, що до 20 відсотків суми податку на прибуток може перераховуватися платниками податку на спеціальні рахунки "Україна Олімпійська" і "Україна Параолімпійська".

Кошти, спрямовані платником податку на спеціальні рахунки "Україна Олімпійська" і "Україна Параолімпійська", враховуються у зменшення податкового зобов'язання платника податку.

Норми цього пункту діють протягом одного року до дня початку кожних наступних Олімпійських та Параолімпійських ігор.

Порядок обліку зазначених коштів і здійснення контролю за їх використанням встановлюється Кабінетом Міністрів України.

(статтю 22 доповнено новим пунктом 22.27 згідно із Законом України від 14.09.2000 р. N 1954-III, у зв'язку з цим пункт 22.27 вважати пунктом 22.28)

22.28. Кабінету Міністрів України:

розглянути пропозиції щодо особливостей оподаткування інноваційної діяльності і до 1 жовтня 1997 року подати Верховній Раді України відповідні пропозиції з цього питання;

протягом місяця прийняти відповідні рішення для забезпечення реалізації цього Закону, які прямо віднесені цим Законом до його компетенції;

подати до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

протягом місяця привести рішення Уряду у відповідність із цим Законом.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ

28 грудня 1994 року

№ 334/94-ВР